

Kalendár výročí



novohradské
osvetové
stredisko

- kultúrna inštitúcia
Banskobystrického
samosprávneho kraja



BANSKOBYSŤICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

K a t a l ó g

kultúrno
-spoločenských
podujatí
v roku 2023

Stano Spišiak 2022



ROK 2023

- **1 160. výročie** (863) – príchod sv. Cyrila a Metoda na naše územie.
- **160. výročie** (4. 8. 1863) – založenie Matice slovenskej na 1. valnom zhromaždení v Martine. Za predsedu bol zvolený biskup Štefan Moyses.
- **105. výročie** (11. 11. 1918) – ukončenie I. svetovej vojny.
- **105. výročie** (28. 10. 1918) – vznik I. Československej republiky.
- **30. výročie** (1. 1. 1993) – vznik samostatnej Slovenskej republiky.
- **Deň osvetových pracovníkov** – 26. október 2023.

Úvodný príhovor

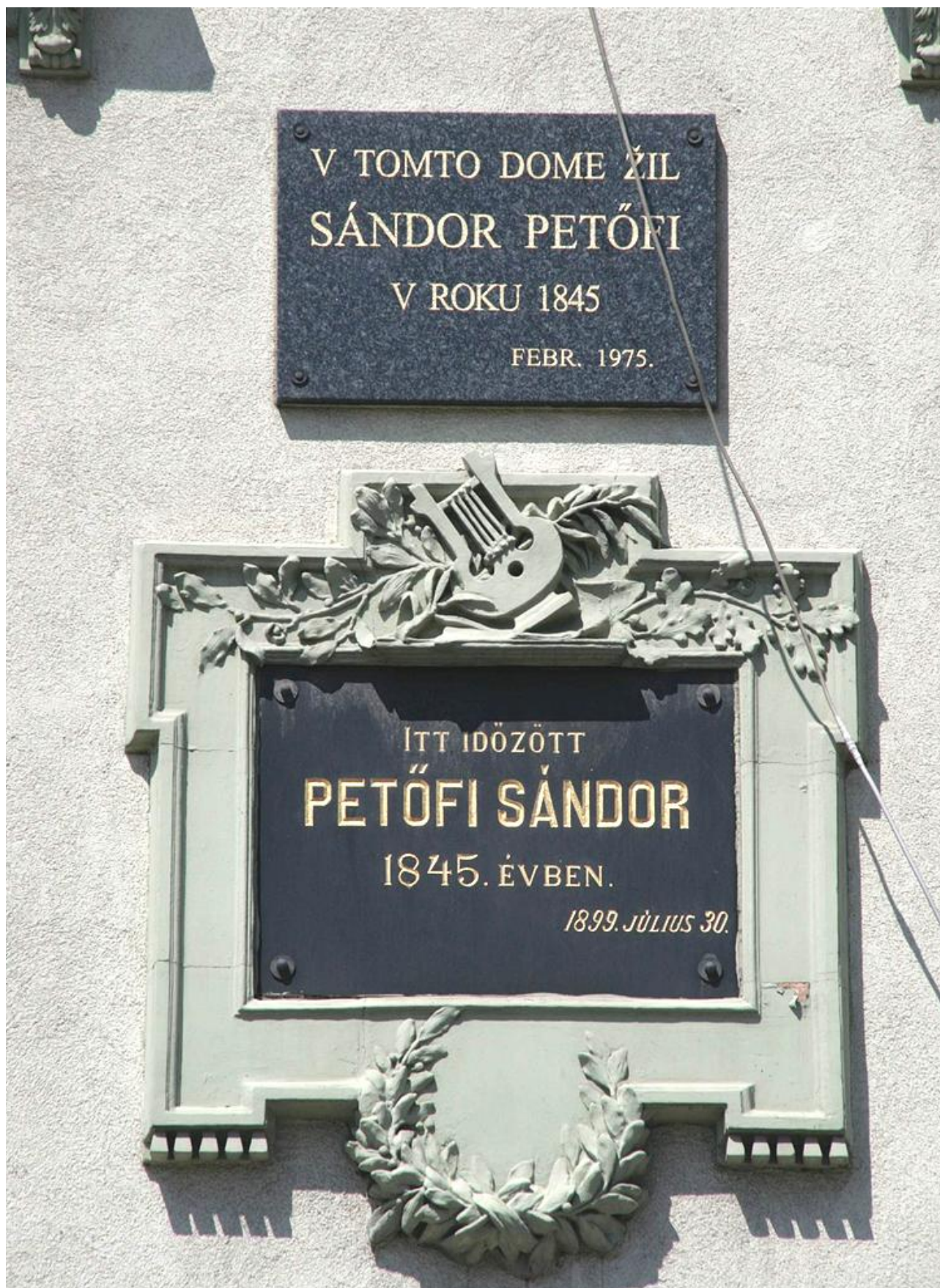
Milí čitatelia, opäť po roku držíte v ruke Kalendár výročí a Katalóg kultúrno-spoločenských podujatí. Množstvo výročí a dejinných súvislostí obsiahnutých v tejto publikácii preukazujú, že Novohrad bol vždy miestom, kde so rodili a žili významné osobnosti, ako aj miestom, kde sa diali dôležité historické udalosti. Skrátka, Novohrad skutočne „žil“ a nebol to len zabudnutý región na periférii spoločenského diania.

Kalendár podujatí na rok 2023 zase dokazuje, že Novohrad nielen, že žil v minulosti, ale stále prekypuje spoločenským a kultúrnym životom aj v súčasnosti.

Veríme, že aj vďaka tejto publikácii si spomeniete na množstvo zaujímavých výročí. Zároveň dúfame, že aj vďaka tomuto kalendáru si naplánujete návštevu niektorých z množstva podujatí, ktoré sa budú konať v našom regióne.

Dovidenia v Novohrade, priatelia.

Mgr. Stanislav Spišiak,
riaditeľ Novohradského osvetového strediska Lučenec



KALENDÁR VÝROČÍ NOVOHRADU A MALOHONTU

KATALÓG KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝCH PODUJATÍ

Obsah:

KALENDÁR výročí v Novohrade a Malohonte

- výročia obcí
- výročia osobností
- výročia udalostí
- pamiatky a pamätihodnosti
- výročia kolektívov ZUČ

KATALÓG kultúrno-spoločenských podujatí

- zoznam podujatí podľa mesiacov
- záujmová a umelecká činnosť (ZUČ)
- kto sme
- kontakty na organizátorov
- zoznam mestských a obecných úradov v okresoch Lučenec a Poltár

VÝROČIA OBCÍ:

(prvá písomná zmienka, osamostatnenie)

785. výročie (1238)	Kalonda Lipovany Veľká nad Ipľom
720. výročie (1303)	Selce
700. výročie (1323)	Hrnčiarске Zalužany
640. výročie (1383)	Šávoľ
630. výročie (1393)	Mýtna Gregorova Vieska Podrečany Budiná Dobroč Nedelište, t. č. miestna časť Ábelovej
475. výročie (1548)	Tuhár
470. výročie (1553)	Ďubákovo
450. výročie (1573)	Krná Jelšovec Praha Bystrička Utekáč
430. výročie (1593)	Utekáč
30. výročie (1. 1. 1993)	– vznik samostatnej obce Mikušovce
30. výročie (1. 1. 1993)	– vznik samostatnej obce Utekáč
25. výročie (1. 5. 1998)	– vznik samostatnej obce Zlatno

Výročia miestnych častí:

- **Muľka** (1423) a **Láza** (1573), t. č. miestne časti obce Trebeľovce.
- **Opatová** je v súčasnosti časť Lučenca, ale prvá písomná zmienka o nej pochádza z roku 1548: „V chotári obce na Kráľovskom vršku stála v polovici 15. storočia pevnosť Jana Jiskru z Brandýsa“. V roku 1573 obec mala názov Apadfalwa.
- **Zelené** sa spomína v listine z r. 1438 ako Zelene a **Slaná Lehota** r. 1573 ako Soos Lehota, dnešné miestne časti Poltára (*Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II.*, 1977, s. 419).

VÝROČIA OSOBNOSTÍ NOVOHRADU A MALOHONTU:

●●●●● JANUÁR ●●●●●

PETŐFI, Sándor – 200. výročie narodenia (1. 1. 1823 Malý Kereš, maď. Kiskőrös), maďarský revolučný básnik slovenského pôvodu, rodený Alexander Petrovič. V r. 1845 navštívil Lučenec, Filákovu a Šomošku. V Lučenci má pamätnú tabuľu na Ulici Vajanského.

ŇUŇUK, Ondrej – 90. výročie narodenia (1. 1. 1933 Kokava nad Rimavicou), učiteľ na ZDŠ v Kokave n/R. (1953 – 95), z toho riaditeľ ZŠ (1991 – 95). Autor viacerých učebných pomôcok pre zemepis: roletový systém máp, kombinovaný glóbus...



PETRUS, Július – 55. výročie narodenia (1. 1. 1968 Lučenec), hráč na bicích nástrojoch. Pôsobil v skupinách: Elán, Team, Liquid Boogie Roll, Gravis, spolupracoval aj s Petrom Nagyom a Beátou Dubasovou. Okrem toho vydal školu hry na bicie nástroje nazvanú *For Drummers Only (Iba pre bubeníkov)*. Hudobnú kariéru začal ako šesťročný štúdiom klavíra v rodnom Lučenci. Ako 14-ročný presedlal na bicie nástroje a roku 1994 sa stal absolventom Musicians Institute v Los Angeles (USA).

KOVÁČ, Peter, PhDr. – 65. výročie narodenia (2. 1. 1958 Filákovu), divadelný dramaturg, prekladateľ, režisér, umelecké meno – Peter Plank. Za dramaturgickú spoluprácu s Karolom Horákom získal ceny Literárneho fondu.

SÝKORA, Ivan, Ing. – 80. výročie narodenia (3. 1. 1943 Poltár), v r. 1990 – 96 bol riaditeľom Úradu Slovenského zväzu zdravotne postihnutých. Od r. 1996 prezident Slovenskej humanitnej rady. Je nositeľom štátneho vyznamenania Pribinov kríž III. triedy, ktorý mu bol r. 2003 udelený za celoživotnú dobrovoľnícku činnosť v prospech ľudí so zdravotným postihnutím.

KLINDA, Roderik, Mgr. – 50. výročie narodenia (8. 1. 1973 Lučenec), geograf, celoslovenský odborník na regionálny rozvoj. Vyrastal aj v Haliči a s trvalým pobytom aj vo Fiľakove, t. č. bytom v Bratislave.

LAKATOŠ, Samuel – 105. výročie narodenia (9. 1. 1918 Rimavská Baňa), profesor na lučenskom gymnáziu (1945 – 56). Zakladateľ Okresného vlastivedného múzea v Haličskom zámku (14. 1. 1955), kde bolo do r. 1958, potom bolo premiestnené do Fiľakova. Zomrel 2. 12. 1971 v Haliči.

TOMKA, Ondrej – 95. výročie narodenia (12. 1. 1928 Gregorova Vieska), vedecký pracovník, riaditeľ Výskumného ústavu lúk a pasienkov v Banskej Bystrici (1965 – 87). Zomrel 6. 9. 1988 v Banskej Bystrici.

LÁZÁR, Ľudovít – 80. výročie narodenia (13. 1. 1943 Fiľakovo), huslista, učiteľ hudby, koncertný majster. Absolvoval stovky vystúpení s Het Brabants Orkest po celej Európe, robil hudobný sprievod pre svetoznámych sólistov. Žije v Holandsku.

KARAS, Pavol – 115. výročie narodenia (18. 1. 1908 Opava), učiteľ, okresný knižničný inšpektor (1946 – 1956). V r. 1956 –64 učil na Jedenástročnej strednej škole (JSŠ) v Lučenci. Patril medzi zakladateľov divadelného ochotníckeho súboru Timrava v Lučenci. Z jeho iniciatívy sa zrodila prvá hra *Marína Havranová*. V r. 1951 sa stal vedúcim DS Timrava. Z jeho najvýznamnejších divadelných réžií je hra *Kozie mlieko*, s ktorou sa súbor zúčastnil r. 1950 celoštátnej prehliadky na XX. Jiráskovom Hronove a na div. festivale v Slovenskom národnom divadle v Bratislave. Na Námestí republiky v Lučenci má pamätnú tabuľu. Zomrel 16. 6. 1992 v Lučenci.

GYURKOVITS, František – 55. výročie úmrtia (20. 1. 1968 Lučenec), maliar, výtvarný pedagóg. Študoval grafiku v Budapešti. Príchodom do Lučenca v r. 1913 rozvinul výtvarný život v Novohrade. Od r. 1920 člen Jednoty výtvarných umelcov Slovenska, od r. 1951 člen Zväzu slovenských výtvarných umelcov. Autor žánrových a plenérových obrazov z Novohradu a Lučenca. V r. 1920 – 30 viedol súkromnú maliarsku školu, z niektorých sa stali významní umelci (J. Szabó, O. Winkler, L. Gandl...). Narodil sa 28. 3. 1876 v Budapešti.

GEDŐ-GRÜNWALD, Maximilián – 90. výročie úmrtia (20. 1. 1933 Lučenec), matematik, profesor gymnázia v Lučenci. Narodil sa 3. 2. 1858.

KOLBANY, Pavol – 265. výročie narodenia (23. 1. 1758 Ozdín), lekár, botanik. Prírodovedné a lekárske štúdium nadobudol v Halle a vo Viedni, kde r. 1786 získal doktorát z medicíny. Po ukončení štúdia pôsobil ako úradný a praktický lekár v Bratislave a zároveň sa stal dopisujúcim členom Lekársko-prírodovedeckej spoločnosti v Erlangene a Prírodovednej spoločnosti v Halle. Bol priekopníkom hydroterapie a očkovania proti kiahňam v Uhorsku, účinne zasahoval proti týfusu a malárii. Jeho osvetová činnosť medzi ľuďmi bola zameraná najmä na presviedčanie obyvateľstva o blahodarnom pôsobení očkovania najmä v detskom a dojčenskom veku v Uhorsku a Sedmohradsku. Ako botanik skúmal liečivé a jedovaté rastliny. Bol autorom viacerých náučných prác, napr. *Ungarische Gifpflanzen* (Bratislava, 1791).

PAVLENDÁ, Viktor – 95. výročie narodenia (23. 1. 1928 Katarínska Huta), ekonóm, predstaviteľ reformného prúdu 60. rokov. Zomrel v Bratislave, 6. 7. 1990.

SLANČÍK, Pavel – 190. výročie narodenia (24. 1. 1833 Lovinobaňa), národne uvedomelý Slováč, 48 rokov bol evanjelickým farárom v Polichne, spoluzakladateľ Matice slovenskej v Martine. V r. 1863 zasadil lipu pred kostolom v Polichne na pamiatku tisícročia pokresťančenia Slovákov.

ZGÚTH, Peter Pavol – 160. výročie narodenia (25. 1. 1863 Vrbica), básnik, literárny historik. Študoval na štátnom učiteľskom ústave v Lučenci v r. 1878 – 81. Zomrel 22. 6. 1952 v Martine.



FILČÍK, Pavel – 5. výročie úmrtia (26. 1. 2018 Lučenec), učiteľ, osvetový pracovník. Narodil sa 29. 4. 1940 v Slanej Lehote. V r. 1986 sa stal riaditeľom MsKS v Lučenci, oživil divadelný ochotnícky súbor Timrava, založil súťaž v prednese poézie a prózy Timravina studnička. Bol členom speváckeho zboru Ozvena v Lučenci (1959 – 2010), poslanec MsZ (1998 – 2010), v ZPOZ-e pôsobil viac ako 30 rokov.

TOČÍK, Anton – 105. výročie narodenia (28. 1. 1918 Krásno nad Kysucou), archeológ, člen SAV. Robil výskum v Prši, spoluautor publikácie NOVOHRAD 2/1 (1989). Do poslednej chvíle života sa venoval archeológii, ktorá bola jeho celoživotnou láskou. V r. 1995 na jeho počesť vznikla Nadácia Antona Točíka, občianske združenie, ktorého cieľom je podpora archeologického a numizmatického bádania na Slovensku. Zomrel 15. 6. 1994.

GOMBALA, Milan – 55. výročie narodenia (29. 1. 1968 Lučenec), atlét, športový inštruktor. Účastník ME v Birminghame, MS v Tokiu, OH v Barcelone a Atlante. Žije v Prahe.

ZIMÁČEK, František, MUDr. – 90. výročie narodenia (30. 1. 1933 Rokytnice), lekár, stomatológ, riaditeľ OÚNZ v Lučenci (1960 – 70, 1990 – 99). Poslanec MsZ (1989 – 2000). Zomrel 10. 4. 2000 v Lučenci.



RELL, Pavol – 200. výročie narodenia (3. 2. 1823 Horný Tisovník), kňaz, ovocinár a botanik. Pôsobil v Tomášovciach, Kalinove a Ábelovej, kde úspešne pestoval vinič hroznorodý. Na hospodársko-priemyselnej výstave v r. 1883 v Lučenci sa predstavil najväčším počtom a výberom exponátov z ovocinárstva. Zomrel 6. 4. 1891 v Ábelovej.

CUBIK, Jozef – 90. výročie narodenia (3. 2. 1933 v Poltári), redaktor okresných novín, riaditeľ Mestského osvetového domu v Poltári, neskôr zástupca riaditeľa Okresného domu osvetu v Lučenci.

KOPOREC, Juraj – 90. výročie narodenia (6. 2. 1933 Lupoč), vyšší dôstojník Československej armády, pilot nadzvukového bombardéra.



BÚTOR, Pavel, Mgr. art. – 75. výročie narodenia (6. 2. 1948 Rimavská Sobota) a **10. výročie úmrtia** (5. 7. 2013 Bratislava), folklorista, tanečník, choreograf, kultúrno-osvetový pracovník, patrí medzi významné osobnosti folklórneho hnutia na Slovensku. Detské roky prežil v Kokave nad Rimavicou. V r. 1954 – 63 tancoval v súbore Kokavan, potom v Čierťazni, neskôr bol profesionálnym tanečníkom PUĽS-u v Prešove, účinkoval tiež vo FS Jánošík v Brne a počas štúdií na VŠMU v Bratislave, v triede prof. Štefana Nosáľa, pôsobil ako tanečník a sólista umeleckého súboru Lúčnica.

Od r. 1974 pracoval v Krajskom osvetovom stredisku v Banskej Bystrici ako metodik pre ľudový tanec a zároveň pôsobil ako tanečný pedagóg FS Partizán. V r. 1975 sa stal vedúcim choreografom súboru Dimitrovec, ktorý sa r. 1991 premenoval na Lipu. Krátko pôsobil ako riaditeľ SĽUK-u. Viac rokov pôsobil v programových komisiách folklórnych slávností v Detve a Myjave. Od septembra 2001 pracoval v Národnom osvetovom centre v Bratislave ako odborný pracovník pre folklórne súbory a scénický folklorizmus. Venoval sa práci vo folklórnom hnutí na Slovensku ako lektor pre folklór, člen porôt a programových komisií folklórnych festivalov.

V rokoch 2000 – 2005 bol predsedom Programovej rady FF Východná. Spolupracoval aj pri príprave festivalových ročníkov Kolieska. So súbormi dosiahol výrazné úspechy doma i v zahraničí a pre mnohé súbory Slovenska (Lúčnica, SĽUK, Lipa, Vršatec, Zemplín, Zobor, Ponitran, Kokavan, Sinec, Šarišan, Jánošík, Rimavan, Vepor, Gorník) vytvoril vyše 60 zaujímavých tanečných choreografií. V r. 2006 s prof. Oskárom Elschekom uviedli výnimočný program v Paríži pri zapísaní fujary do kultúrneho dedičstva UNESCO.

NÓTA, Ján – 80. výročie narodenia (8. 2. 1943 Lučenec), spisovateľ a prekladateľ. V r. 1963 – 66 študoval na gymnáziu vo Fiľakove. Za preklad *Van Diphout* získal Cenu Imre Madácha.

SÁRA, Ladislav – 110. výročie narodenia (9. 2. 1913 Lopej), učiteľ, absolvent učiteľského ústavu v Lučenci. Prvý hlásateľ Slobodného slovenského vysielacza v Banskej Bystrici.

HERMEL, Edmund – 100. výročie narodenia (11. 2. 1923 Gemerská Hôrka), stavebný inžinier, fotograf a historik. Študoval na ľudovej škole vo Fiľakove a na gymnáziu v Lučenci. Autor troch výstav historických pohľadníc. Spoluautor diela *Lučenec na historických pohľadniach*. Prispieval do novín a časopisov. Ako vedúci investičného oddelenia Ipeľských tehelní zabezpečoval komplexnú povojnovú obnovu a výstavbu tehliarskeho priemyslu v Stredoslovenskom kraji. V r. 1993 sa stal spoluzakladateľom Clubu Casino. Zomrel 14. 3. 2002 v Lučenci.



MLYNÁRIK, Ján, prof., PhDr., CSc. – 90. výročie narodenia (11. 2. 1933 Fiľakovo), historik, chartista, politik, vysokoškolský učiteľ, profesor KU v Prahe. Umeleckým menom Ján Holík. Vyrastal a základné vzdelanie získal v Poltári-Zelenom. V r. 2014 mal premiéru dokumentárny film Arnolda Kojnoka z Poltára *Lyrik*, ktorý mapuje život a dielo historika. Zomrel 26. 3. 2012 v Prahe, pochovaný je v Rovňanoch.

LANGSTEIN, Karol, doc. RNDr., CSc. – 90. výročie narodenia (11. 2. 1933 Fiľakovo), antropológ, vysokoškolský učiteľ. Je autorom viacerých vedeckých štúdií uverejnených v domácich i zahraničných odborných časopisoch a zborníkoch. V r. 1996 získal čestné občianstvo mesta Fiľakovo. Zomrel 25. 2. 2012 v Banskej Bystrici.

NAGY, András, Mgr. art. – 50. výročie narodenia (11. 2. 1973 Lučenec), herec. Rodák z Fiľakova, ktorý študoval herectvo na VŠMU v Bratislave. V 90. rokoch pôsobil v Divadle Thália v Košiciach, od r. 1997 v Divadle Gézu Gárdonyiho v Egri ako herec. Žije v Maďarsku.

HANUS, Július, Ing. – 100. výročie narodenia (12. 2. 1923 Turíčky), stavebný inžinier, vodohospodár, minister, podpredseda vlády (1969 – 1988). Účast' na projektoch a výstavbách vodných diel: Oravská priehrada, Liptovská Mara, Priehrada mládeže Nosice, Hriňovská priehrada a i. Zomrel 30. 7. 2014 v Bratislave.

DOLEŽAL, Gabriel – 210. výročie narodenia (13. 2. 1813 Lučenec), lekár, jeho dizertácia bola prvou prácou v Uhorsku o rastlinnej fyziológii. Zomrel 24. 4. 1891 v Miškolci.

BERKÓ, Alexander – 105. výročie narodenia (13. 2. 1918 Lučenec), básnik maďarskej národnosti žijúci na Slovensku, prekladateľ. Z Lučenca sa presťahoval do Budapešti.

KALESNÝ, František – 105. výročie narodenia (19. 2. 1918 Stará Halič), etnograf, muzeológ, publicista. Umelecké meno František Haličan, pseudonym F. Matúchov. Študoval na gymnáziu v Lučenci. V školskom roku 1941 – 42 bol profesorom na gymnáziu v Banskej Bystrici, pôsobil ako redaktor vo viacerých denníkoch a časopisoch, ako pracovník ÚĽUV-u (1950 – 55), Slovenského domu Ústredia ľudovej umeleckej tvorby (1955 – 58), družstva Kroj (1958 – 62), Mestského múzea v Bratislave (1962 – 84). Ako etnograf a múzejník sa zaoberal problematikou ľudovej umeleckej výroby, remesiel a vinohradníctva. Spoluautor viacerých slovenských aj inojazyčných príručiek a sprievodcov po bratislavských múzeách. Osobitnú pozornosť venoval habánskej kultúre. Diela: *Ľudové umenie na Slovensku*, *Ľudové výtvarné umenie*, *Modranská keramika* a i. Zomrel 10. 4. 2007 v Bratislave.

HOLLÄNDER, Pavel – 70. výročie narodenia (23. 2. 1953 Lučenec), právnik, sudca Ústavného súdu Českej republiky, vysokoškolský učiteľ. Autor monografií a odborných štúdií v oblasti teórie a filozofie práva.

DOMBROVSKÁ, Mariana, PhDr., rod. Rýľová – 75. výročie narodenia (25. 2. 1948 Lučenec), stredoškolská učiteľka, metodička, prekladateľka, tlmočníčka – anglický jazyk.



SPIŠIAK, Stanislav, Mgr. – 75. výročie narodenia (25. 2. 1948 Rimavská Sobota), stredoškolský učiteľ, profesionálny hudobník. Od r. 1997 bol riaditeľom Prvého súkromného gymnázia v Lučenci. Ako hudobník vystupoval po celom svete – 1976/77 v USA, Mexiku, Austrálii (výletná loď Royal Viking Sky), 1990 – 94 v Brazílii a Caribiku. V rokoch 1982 – 90 bol dirigentom speváckeho zboru Ozvena v Lučenci. Fotograf, člen OŠ AMFO pri NOS Lučenec.

BALÁZS, Alfréd, Mgr. art. – 60. výročie narodenia (26. 2. 1963 Lučenec), akademický maliar, fiľakovský výtvarník, maliar, sochár a grafik. Základné a stredoškolské vzdelanie získal vo Fiľakove. V r. 1990 – 95 navštevoval Univerzitu výtvarných umení v Budapešti, odbor maľba, u akademického maliara Sándora Molnára, nositeľa ceny Lajosa Kossutha. Po absolvovaní ďalších dvoch rokov štúdia získal titul akademického maliara. Zúčastnil sa niekoľkých študijných ciest na Slovensku, Taliansku, Rakúsku a v Anglicku. Počas svojej umeleckej dráhy sa priebežne zúčastňuje mnohých individuálnych aj kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Žije vo Fiľakove.

SKALICKÝ, Juraj – 25. výročie úmrtia (27. 2. 1998 Bazilej-Švajčiarsko), lekár, gynekológ. Narodil sa 24. 6. 1922 v Lučenci. Vydal vedecké publikácie doma a v zahraničí a viackrát prednášal na medzinárodných kongresoch.

SÝKORA, Zoltán, PhDr., MUDr. – 110. výročie narodenia (2. 3. 1913 Hrnčiarске Zalužany), lektor slovenskej reči a literatúry na Kráľovskej univerzite v Ríme. Bol zakladateľom knižnice Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a od r. 1950 jej riaditeľom. Prekladal z latinčiny, taliančiny, francúzštiny. Je nositeľom Pamätnej plakety k 50. výročiu ČSR. Zomrel 21. 4. 1983 v Bratislave.

ORAVEC, Andrej – 80. výročie narodenia (3. 3. 1943 Uhorná). Od r. 1995 kazateľ cirkvi adv. s. d. Filákovu – kazateľ s pôsobnosťou pre regióny Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota, Slovenské Ďarmoty.

NOVITZKY, Béla, RNDr., CSc. – 90. výročie narodenia (4. 3. 1933 Lučenec), matematik, vedeckovýskumný pracovník. V r. 1952 – 58 študoval na Univerzite Karlovej v Prahe. Ako výskumný pracovník pôsobil v Plzni a Košiciach. Po nežnej revolúcii poslanec Federálneho zhromaždenia (FZ) v Prahe. Zomrel 18. 2. 2006 v Košiciach.

PAULINY, Gregor – 255. výročie narodenia (5. 3. 1768 Hačava), spisovateľ, osvietenský vzdelanec. Od r. 1792 člen Učenej spoločnosti Malohontskej. Zomrel 28. 1. 1840 v Poltári.



GOLDPERGEROVÁ, Ema – 170. výročie narodenia (5. 3. 1853 Ľuboreč), slovenská národná buditeľka, etnografka a muzeologička. Bola najmä múzejníčkou a zberateľkou. Od r. 1907 kustódkou zbierok Živeny a od roku 1909 i národopisných zbierok Muzeálnej slovenskej spoločnosti v Martine. Patrila medzi tých, ktorí majú zásluhu na vzniku Slovenského národného múzea v Martine a bola jeho prvou kustódkou. Zberateľka ľudového odevu a rôznych folklórnych prejavov. Zbierala piesne najmä z Novohradu. Medzi nimi boli aj svadobné piesne, v rozsahu 90 strán a 13 voľných listov z r. 1896 – 1907, ktoré sú uložené v Literárnom archíve Matice slovenskej. V Slovenských pohľadoch vyšla r. 1899 séria príspevkov opisujúcich priebeh tradičnej svadby v Ľuboreči. Pre prof. Františka Pastrneka, český jazykovedec, etnograf a priaznivec Slovákov, zbierala nárečové slová.

PODLIPNÁ, Erika, rod. Gáliková – 80. výročie narodenia (5. 3. 1943 Lučenec-Opatová), spisovateľka, publicistka, recenzentka. V r. 1995 získala cenu za literárny debut románu *Koláž – pocta Dominikovi Tatarkovi*. V r. 1972 – 82 a 1985 – 89 pracovala v Okresnom osvetovom stredisku (OOS) v Banskej Bystrici. Zomrela 8. 2. 2022 v Banskej Bystrici.



SZVORÁK, Zsuzsanna, Mgr. – 60. výročie narodenia

(6. 3. 1963 Fiľakovo), učiteľka gymnázia a predsedníčka ZO Csemadoku vo Fiľakove. Vedúca mládežníckeho divadelného súboru APROPÓ pri gymnáziu vo Fiľakove, s ktorým pravidelne získava významné ocenenia na divadelnom festivale Jókaiho dni v Komárne, ale úspešne reprezentuje Fiľakovo aj za hranicami na rôznych festivaloch. Držiteľka viacerých ocenení – najlepší pedagóg Banskobystrického kraja, najlepší prípravný učiteľ na celoštátnom kole v prednese poézie a prózy, NAJ učiteľka národnostných menšín. Má veľkú zásluhu na založení Maďarského spoločenského domu vo Fiľakove.

PILIARIK, Pavel-Bučko – 100. výročie narodenia (7. 3. 1923 Kokava nad Rimavicou) a **60. výročie úmrtia** (29. 3. 1963), sólový spevák kokavských ľudových piesní, ktoré nahral na gramoplatne, tanečník vo folklórnej skupine.

SCHNEK, Richard – 100. výročie narodenia (8. 3. 1923 Málinec), pedagóg, spisovateľ, jazykovedec. Vo svojej vedeckovýskumnej praxi sa venoval výskumu slovenskej syntaxe. Zomrel 10. 9. 1998 na Látkach, kde je aj pochovaný.

DĚDIČ, Peter, MUDr. – 70. výročie narodenia (8. 3. 1953 Praha, ČR), lekár – internista, kardiológ. V r. 1959 – 68 navštevoval Základnú deväťročnú školu (ZDŠ) v Poltári, 1968 – 71 Strednú všeobecnovzdelávaciu školu v Poltári, 1971 – 77 Fakulta všeobecného lekárstva Univerzity Karlovej v Prahe. Pôsobil na Poliklinike NOVAMED v Banskej Bystrici. Autor viacerých odborných diel. Ocenenie: 2003 – Bronzová plaketa Slovenskej lekárskej spoločnosti.

OŽĎANSKY, Margit, rod. Herzog – 25. výročie úmrtia (8. 3. 1998 Kolín – SRN), tenistka, majsterka Slovenska. Narodila sa v Lučenci 14. 2. 1904, dcéra majiteľa liehovaru Herzog a Kohn v Lučenci.



TIMKO, Anton Emanuel – 120. výročie úmrtia (10. 3. 1903 Podkriváň) a **180. výročie narodenia** (27. 6. 1843 Selce), výnimočný učiteľ – rodoľub (v Bystrej, Kline, Radvani, Haliči, Veľkej nad Ipľom, Podkriváni), štúrovský osvetár a publicista v Obzore, Orlovi, Literárnych listoch, Katolíckych novinách; redigoval Starý a Nový Vlastenecký kalendár, ilegálne Humoristické noviny, časopis pre deti Včelka a Grošovanú knižnicu, spolupracovník s dejateľmi a vydavateľmi v Trnave, Martine, Banskej Bystrici a Senici, postromantický básnik, ilustrátor, skladateľ (napr. *Veniec vianočných piesní*,

Nábožné katolícke modlitby a pesničky), organista, spevák, dramaturg (*Krumplová komédia*, *Popelka*, *Belinka*) a najmä perzekvovaný plodný spisovateľ – tvorca prvých slovenských diel fantastiky a Sci-Fi, nazývaný slovenský Jules Verne (napríklad *Výskumy z Mesiaca*, *Hadí ostrov*, *Prechádzka po pekle*, *Výprava na severnú točnu*, *Výlet do Ázie*, *Návštevou u Smrti*). Považuje sa aj za zakladateľa sadovníckej, mykologickej, environmentálnej, poľovníckej a detskej literatúry (Lovena); spoluzakladateľa historickej, etnografickej, lesníckej a cestopisnej literatúry. Autor vyše 300 diel rôzneho žánru, napr. z Novohradu *Brnova Rozálka a Hrajnoha vo Vepre*, *Na Ľupčianskom zámku*, *Milica*, *Milojko*, *Na balkáne*, *Rezervista*, *Angelika*, *Na Likave*, *Perla ľubietovská*, *Terra Inkognita*, *Vlk špekulant*, *Macko*, *Stručný opis Svätej zeme*, *Otrava ľudu*, *Slovenská svadba*, *Prostonárodné slovenské priadky na dedinách*, *Hrúzyplná noc*, *Čarodejný bozk*, *Betlehemi valasi*, *Mátohy niet!*, *Verný psíček...* Spolupracovník mnohých slovenských dejateľov. Za manželku mal Haličanku Pavlínu Liptschey/Lipčejovú. Často písal pod pseudonymami X. Y. Perohryz, Viridion, Strýk Bratomil, Dobromil, Ľudomil, Priateľ prírody. Jeho rukopisy musela manželka verejne pred školou spáliť pod hrozbou straty dôchodku a postihu detí. Na cintoríne v Podkriváni má pamätník (dnes národná kultúrna pamiatka) od zakladateľa slovenského sochárstva Fraňa Štefunku.



RELL, František – 110. výročie narodenia (11. 3. 1913 Uhorské), významný divadelník, učiteľ, režisér, dramaturg, prekladateľ. Pseudonym Fero Novohradčan. Divadlo hrával už ako dieťa v rodnej obci Uhorské a v Poltári. Zakladateľ a v r. 1945 – 54 aj režisér a dramaturg Slovenského divadla v Prešove (dnes Divadlo J. Záborského), v rokoch 1954 – 55 umelecký šéf a šéf činohry DJGT vo Zvolene, 1955 – 59, umelecký šéf, režisér a dramaturg spevohry Novej scény v Bratislave, zakladateľ a v rokoch 1959 – 62 umelecký šéf, režisér spevohry DJGT v Banskej Bystrici (dnes Štátna opera). V r. 1963 – 70 riaditeľ a režisér slávnej Tatra revue v Bratislave, na troskách ktorej vyrástlo dnešné divadlo L + S. V r. 2003 mu bola udelená Cena ministra kultúry SR pri príležitosti životného jubilea – 90. narodenín. Zomrel 9. 11. 2009 v Bratislave. V prešovskom divadle popri činohre, ktorá za jeho pôsobenia uviedla aj klasické veselohry z ľudového prostredia *Inkognito*, *Drotár*, *Kozie mlieko*, uvádzali klasické operety *Mamzelle Nitouche*, *Zem úsmevov*, *Dom u troch dievčatiek*, *Cigánsky barón*, *Netopier*. Ako režisér naštudoval množstvo divadelných hier domácej i zahraničnej proveniencie: *So srdcom sa nedá hrať*, *Posledná prekážka*, *Komédia plná omylov*, *Zem úsmevov*, *Surovô drevo a mnohé ďalšie*. V Banskej Bystrici naštudoval opery: *Eva*, *Hubička*, operety *Hrnčiarsky bál*, *Modrá ruža*. Z ruštiny, nemčiny a maďarčiny preložil množstvo divadelných hier a operetné libretá. Je autorom veselohry *Búrka v zátiší* a *Šarišské čudo* a hry s tematikou SNP *Hrob neznámeho vojaka*.



SLAVKOVSKÁ, Elena – 80. výročie narodenia (14. 3. 1943 Poltár), učiteľka, významná pedagogička, v r. 1975 – 90 riaditeľka ZŠ v Poltári. Poslankyňa ONV Lučenec (1971 – 90), členka Rady ONV, poslankyňa MsNV Poltár (1971 – 94, 1998 – 2010), členka mestskej rady. Hrala v ochotníckom divadle. Niekoľko desaťročí bola dušou všetkých, nielen školských, ale aj kultúrno-spoločenských aktivít v meste Poltár. Nositeľka mnohých vyznamenaní, napr. ocenenie vládou ČSSR (1984), ústrednou radou odborov čestným odznakom, Strieborný odznak za rozvoj okresu Lučenec a d'.

Cena Mesta Poltár jej bola udelená 27. 10. 2005 za rozvoj školstva a kultúry, za dlhoročnú prácu v ZPOZ-e a aktívnu činnosť v komunálnej politike. Zomrela náhle počas covidu 28. 11. 2021 v Poltári.

PILCEROVÁ, Martina – 50. výročie narodenia (14. 3. 1973 Lučenec), po absolvovaní Gymnázia B. S. Timravy v Lučenci vyštudovala Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave. Venuje sa vedecko-fantastickým ilustráciám, maľuje obaly kníh slovenských aj svetových autorov, karty pre spoločnosti vydávajúce zberateľské kartové hry, kde najznámejšou je Magic: the Gathering a venuje sa tiež vizuálnym návrhom pre zahraničné filmové projekty.

ŠUPÍN, Mikuláš, Dr. h. c. prof. Ing., CSc. – 70. výročie narodenia (16. 3. 1953 Ružiná), lesnícko-drevársky inžinier, vysokoškolský pedagóg, v r. 1992 – 98 dekan Drevárskej fakulty Technickej univerzity (DF TU) vo Zvolene, od r. 1998 predseda Akademického senátu TU.

LIČKO, Miroslav – 75. výročie narodenia (17. 3. 1948 Lučenec), spevák populárnej hudby. Okrem koncertov účinkoval v televíznych a rozhlasových reláciách. Najznámejšie piesne: *Bláznivé dievča*, *Mestom šiel bál*, *Piesne moje znejte láskou ad'.*



MARCIK, Milan – 75. výročie narodenia (19. 3. 1948 Rovňany), stavebný technik, publicista. S bratom Dušanom založili cykloklub a takmer 40 rokov organizovali cyklistické podujatie na trase Poltár – Dukla – Poltár. Autor publikácií, napr. *Malý slovník Hornoipel'ského nárečia* (2007, druhá časť 2009), *Chlieb náš každodenný* (2008), *Hornohradské príhody* (2010), *Kostoly a zvonice v Novohradskom senioráte* (2015), *Poklady Malohontu* (2016). Zomrel 28. 8. 2016 v Rovňanoch.

RAČIAK, Ján – 130. výročie narodenia (20. 3. 1893 Kokava nad Rimavicou, osada Cisársko), zakladateľ a jediný tajomník Slovenskej rímskokatolíckej jednoty na Slovensku so sídlom v Kokave. Zomrel 20. 4. 1980 v Kokave nad Rimavicou, kde je aj pochovaný.

SUP, Karel – 50. výročie úmrtia (20. 3. 1973 Velká nad Veličkou), maliar, pedagóg. V Lučenci učil na gymnáziu (1928 – 38). V roku 1925 sa zúčastnil na svetovej výstave v Pittsburgu. Zo Slovenska odišiel v r. 1939 v dôsledku politickej situácie. Patril k tzv. Hornáckej skupine výtvarníkov. Narodil sa 21. 1. 1897 vo Velkej nad Veličkou.

GÁL, Ladislav – 70. výročie narodenia (23. 3. 1953 Fiľakovo), huslista, koncertný majster, učiteľ hudby. Ako sólista vystupoval s viacerými domácimi súbormi a orchestrami v rôznych štátoch Európy. Významné je aj jeho účinkovanie v televízii a rozhlase. Žije v Košiciach.

JASOVSKÝ, Štefan – 100. výročie narodenia (24. 3. 1923), učiteľ na ZDŠ v Poltári od roku 1961, učil 24 rokov. Kronikár od r. 1984, v okresnej kronikárskej súťaži získal I. miesto (1987).

STREČKO, Ondrej, prof. RNDr., CSc. – 95. výročie narodenia (25. 3. 1928 Lupoč), vysokoškolský profesor. Vo vedeckovýskumnej činnosti pracoval v oblasti nomografickej teórie. Autor prác: *Desať kapitol z numerických, grafických a iných metód* (Bratislava 1979), vysokoškolských učebných textov a viacerých štúdií. Boli mu udelené tituly Vzorný učiteľ 1974, Zaslúžilý pracovník rezortu školstva 1979; zaslúžil sa o výchovu a vzdelávanie učiteľov matematiky. Zomrel 2. 1. 1991 v Prešove.

DOBROCKÝ, Juraj – 65. výročie narodenia (29. 3. 1958 Lučenec), architekt. Realizoval architektonické diela: Zlatá ulička, budova Reduty, Obchodná zóna v Lučenci, Zámocká ulica v Bratislave a i.

NOVODOMSKÝ, Vojtech, Ing. – 90. výročie narodenia (31. 3. 1933 Fiľakovo), elektrotechnický inžinier, inžinier pre plynárenské rozvodné zariadenia. V r. 1973 sa stal prvým riaditeľom novovytvorených Stredoslovenských plynárenských závodov – závod Lučenec. Za 23 rokov pôsobenia v SPP vybudoval za pomoci viacerých schopných spolupracovníkov z pôvodnej stavby kompresorovej stanice moderný plynárenský závod.

MIČIANIK, Pavel, PhDr., PhD., M. A. – 50. výročie narodenia (31. 3. 1973 Lučenec), historik. Pôsobil ako vedecký pracovník Ústavu vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Matici slovenskej v Martine. Je známy prácami z oblasti vojenskej histórie. K najvýznamnejším patrí štvorzväzková práca *Slovenská armáda v ťažení proti Sovietskemu zväzu I – IV* (1941 – 1944).

MAŽÁR, Krištof – 315. výročie úmrtia (1. 4. 1708 Zolná), barokový spisovateľ. Pôsobil ako farár v Lovinobani. Napísal dišputu o zemetrasení a logike. Narodil sa roku 1655 v Tomášovciach.

KADÁR, Ján – 105. výročie narodenia (1. 4. 1918 Budapešť), slovenský filmový režisér. Ľudovú školu navštevoval v Rožňave, potom nastúpil do Štátneho čs. reformovaného reálneho gymnázia v Lučenci, maturoval r. 1936 na gymnáziu v Leviciach. Študoval u prof. Karola Plicku fotografickú a filmovú školu. Po vojne začínal ako asistent v bratislavskom Krátkom filme, v r. 1947 – 49 pôsobil v Prahe. Po návrate na Slovensko debutoval filmom *Katka* (1949). S českým režisérom Elmarom Klosom nakrútili osem celovečerných filmov: *Únos*, *Hudba z Marsu*, *Tam na konečné*, *Tři přání*, *Mládí*, *Smrt si říká Engelchen*, *Obžalovaný*, *Touha zvaná Anada*. Ich film *Obchod na korze* je prvým československým filmom, ktorý bol ocenený Oscarom (1966). Od roku 1968 žil Kadar v USA. Nakrútil filmy: *Modrý hotel*, *Čo mi otec naklamal* (Zlatý glóbus 1976), *Mandelštamovo svedectvo*, *Iná strana pekla*, *Cesta k slobode*. Zomrel 1. 6. 1979 v Los Angeles.



ADAMOVÁ, Mária, rod. Veselá – 75. výročie narodenia (1. 4. 1948 Lučenec), archivárka. Od r. 1968 pracovala v Štátnom okresnom archíve v Lučenci, v r. 1991 – 2007 ako riaditeľka. Spracovala históriu viacerých obcí v Novohrade. Od r. 2012 je kronikárkou mesta Lučenec

RESYUTYÍK, István, PaedDr. – 20. výročie úmrtia (1. 4. 2003 Fiľakovo), učiteľ. Pôsobil na ZŠ s VJM v Lučenci a Fiľakove, riaditeľ ZŠ s VJM vo Veľkých Dravciach (1991 – 99). Viedol kroniku (1978 – 2000) mužského spevokolu Pro Kultúra vo Fiľakove a v r. 1992 – 2000 bol jeho predsedom. Narodil sa 20. 7. 1941 v obci Hodejov.

PERLICI, Ján Daniel – 245. výročie úmrtia (6. 4. 1778 Lučenec-Opatová), úradný lekár Novohradskej stolice, prírodovedec a spisovateľ. Od r. 1754 žil na svojom majetku v Opatovej, kde sa venoval bádateľskej činnosti. Narodil sa 29. 10. 1705 v Kežmarku.

ZAUICOVÁ, Miroslava, rod. Zaťková, Ing. – 75. výročie narodenia (6. 4. 1948 Zvolen), poľnohospodárska inžinierka, interpretka ľudových piesní. Študovala v Lučenci. Od študentských čias sa venuje interpretácii ľudových piesní z oblasti Podpoľania, Novohradu. Sólistka OLUN v Bratislave a súboru Ponitran v Nitre, umelecká vedúca súboru Nitranček v Nitre. Nahrála stovky piesní v rozhlase.

MÉZEŠ, Viliam, prof. MUDr., DrSc. – 95. výročie narodenia (12. 4. 1928 Hradište), lekár, biochemik, univerzitný profesor, zakladateľ Katedry chémie a biochémie na Jesseniovej lekárskej fakulte (JLF) UK v Martine, dekan JLF UK v Martine. Zomrel 26. 5. 2016 v Martine.

BARTSCH, Alexander – 95. výročie narodenia (13. 4. 1928 Lučenec), inžinier architekt. Architektonické návrhy: Steinerova ulica v Bratislave (1. cena v súťaži), kúpele Trenčianske Teplice (1. cena), reumatologický liečebný ústav Bad Wildbad vo Vysokých Tatrách a i. Zomrel 21. 9. 2016 v Nemecku.

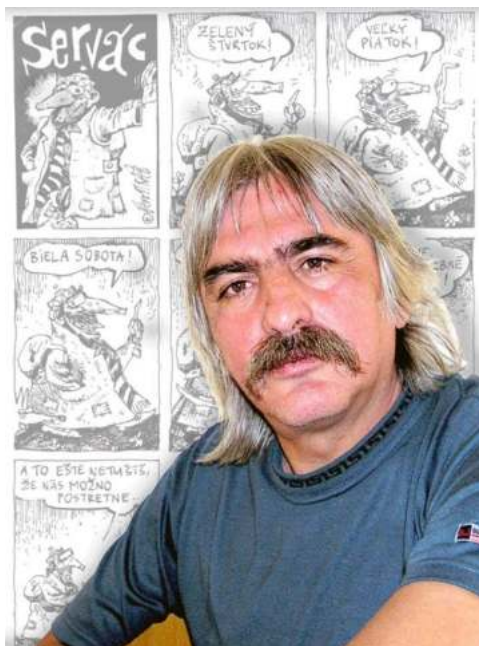
STRUHÁR, Andrej – 315. výročie narodenia (15. 4. 1708 Tisovec), evanjelický farár, náboženský spisovateľ, pôsobil v Kokave v r. 1736 – 1780, kde aj zomrel 2. 1. 1780, pochovaný je v Kokave nad Rimavicou.

STRENÁČIK, Peter, Mgr. art., PhD. – 70. výročie narodenia (15. 4. 1953 Lučenec), huslista, stredoškolský a vysokoškolský učiteľ na Fakulte múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici od r. 1997.

ANTAL, Ján, doc. Ing., DrSc. – 95. výročie narodenia (17. 4. 1928 Mýtna), poľnohospodársko-lesnícky inžinier, vedecký pracovník, vysokoškolský učiteľ. Pracoval vo Výskumnom ústave živočíšnej výroby v Nitre do r. 1991. Zomrel 18. 5. 2017 v Nitre.

VARGA, Lajos Nándor – 45. výročie úmrtia (17. 4. 1978 Budapešť), grafik, medirytca, autor odborných publikácií. Od r. 1938 predseda Spolku maďarských grafikov. Narodil sa 1. 1. 1895 v Lučenci.

MARÓTHY, Daniel – 145. výročie úmrtia (18. 4. 1878 Ľuboreč), básnik, evanjelický kňaz. Od roku 1855 evanjelický farár v Ľuboreči, kde pôsobil 23 rokov až do svojej smrti. Pseudonym Danko Maškovský. Otec spisovateľky Eleny Maróthy-Šoltésovej. Autor cyklickej básne *Dvojaká ľúbosť* (1851), spomienkových próz *Rozpomienky na dni peknej mladosti* a *Turčianska ruža*. Významné vlastenecké básne: *Vám, Naším ubehlíkom, Čo nás spasí, Verili sme a veríme*. Miestny odbor MS v Lučenci označil rodný dom Maróthyho pamätnou tabuľou dňa 13. 4. 1925. Narodil sa 14. 4. 1825 v Maškovej.



MRÁZ, František, Mgr. – 70. výročie narodenia (19. 4. 1953 Žilina), učiteľ, výtvarník, karikaturista, autor mnohých komiksov. Bývalý riaditeľ ZUŠ vo Fiľakove. V súčasnosti sa venuje voľnej maliarskej a grafickej tvorbe, karikatúre, komiksu, novinovej a ilustrátorskej tvorbe, typografii a iným výtvarným disciplínam.

AGÓCS, Béla – 75. výročie narodenia (23. 4. 1948 Hodejov), výrobca a hráč na ľudových hudobných nástrojoch. Žije v Šávoli.

AGÓCS, Zoltán, prof. h. c., prof. Dr., Ing., PhD. – 85. výročie narodenia (24. 4. 1938 Filákov), stavebný inžinier, vysokoškolský učiteľ, v r. 1962 – 2012 pôsobil na Stavebnej fakulte STU v Bratislave. Autor vysokoškolských učebníc, monografií, výskumných projektov a odborných článkov. Zaslúžil sa o rekonštrukciu mosta Márie Valérie cez Dunaj spájajúci Štúrovo s maďarským Ostrihomom. Zomrel 14. 2. 2018 v Senci.



KOVAČOVIČ, Igor, Mgr. – 85. výročie narodenia

(24. 4. 1938 Kokava nad Rimavicou), jedna z najvýraznejších osobností slovenského folklorizmu, zakladateľ FSP v Detve, dlhoročný predseda programových rád festivalov vo Východnej a Detve, v r. 1996 – 2013 podpredseda Matice slovenskej, predseda Prezídia MS, tvorca vyše 540 scénických programov s tradičnou ľudovou kultúrou na festivaloch vo Východnej, Detve, Strážnici, Rožnove pod Radhoštem, Heľpe, Myjave, Terchovej, Habovke, Zuberici, Chrenovci – Brusne, Očovej, Hrušove, Martine, Raslaviaciach, Rejdovej, Kokave nad Rimavicou, Telgárte, Liptovských Sliachoch, i takých podujatí ako festival Zlatá ruža, Akademický Zvolen, Československá spartakiáda, tvorca programových koncepcií festivalov, tvorca osnov tanečného odboru Konzervatória J. L. Bellu, tvorca vyše 150 choreografií v slovenských i zahraničných amatérskych i profesionálnych súboroch – SĽUK, PUĽS, Faklya Budapešť, Toronto Tatra Dancers, Nádeje Paríž, Domovina Bautzen, Veselin Masleša Banja Luka, Pedagóg, Mladosť, Spievanky, Dolina, Východniar, Zemplín, Radosť, Urpín, Marína, Detva, Rimavan, Kokavan, Vršatec, Dimitrovec, Stromíš, Hriňovčan, Očován, Kysučan, Rozsutec, Vtáčnik, Dratvárik, atď. Umelecký vedúci a choreograf FS Partizán, člen Rady pre nehmotné kultúrne dedičstvo MK SR, autor vyše 70 autorských štúdií a publikácií o TĽK stredného Slovenska, tvorca vyše 40 televíznych a rozhlasových relácií, Čestný člen Folklórnej únie Slovenska, Čestný občan Východnej, Detvy a Kokavy nad Rimavicou, Čestný člen Zväzu Slovákov v Maďarsku, Čestný člen FS Veselin Masleša v Bosne-Hercegovine, Čestný člen KUS Janka Šmelíka v Starej Pazove, Čestný člen Slovak Heritage v Kanade, Čestný predseda Krajskej rady MS Banskobystrického kraja a Čestný predseda MO MS v Banskej Bystrici, nositeľ štátneho vyznamenania Rad Ľudovíta Štúra, Zlatej medaily Univerzity Mateja Bela, Zlatej medaily FF Východná, Zlatej medaily Matice slovenskej, Cien ministra kultúry SR, predsedu BBSK, primátora

mesta Banská Bystrica, zapísaný v Európskej encyklopédii „2000 vynikajúcich Európanov 21. storočia“ a svetovej encyklopédii Americal Biographical Institute USA, Encyklopédii dramatických umení Slovenska, Pedagogickej encyklopédii Slovenska, v publikácii Who is who v SR, v publikáciách Kto je kto v Novohrade, Osobnosti Gemera Malohontu a nositeľ ďalších ocenení za choreografickú, režijnú a publikačnú prácu i šírenie hodnôt tradičnej a národnej kultúry Slovenska.



ŽIGO, Pavol, prof. PhDr., CSc. – 70. výročie narodenia (25. 4. 1953 Lučenec), jazykovedec, vysokoškolský učiteľ. Detstvo prežil v Lovinobani. Vyštudoval slovakistiku a rusistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1972 – 77), medzitým v r. 1975 – 76 gruzínsky jazyk a literatúru na Gruzínskej štátnej univerzite v Tbilisi. Po ukončení štúdií nastúpil r. 1977 na Katedru slovenského jazyka Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde pôsobil ako odborný asistent (1977 – 88), docent (1988 – 98) a univerzitný profesor (1988 – 2019), v r. 2004 – 2014

súčasne v Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV (dialektologické oddelenie, 2004 – 2009 ako vedúci oddelenia, 2009 – 2010 ako zástupca riaditeľa ústavu, 2010 – 2014 vo funkcii riaditeľa). Od r. 1988 je členom Medzinárodnej komisie pre Slovanský jazykový atlas pri Medzinárodnom komitáte slavistov, v r. 1997 – 2003 bol prodekanom pre vedecký výskum Filozofickej fakulty UK, 1998 – 2019 členom jej vedeckej rady a garantom všetkých študijných programov a kvalifikačných stupňov v odbore Slovenský jazyk a literatúra. V r. 2000 – 2018 bol členom Heraldickej komisie Ministerstva vnútra SR, 2010 – 2014 členom Ústrednej jazykovej rady pri Ministerstve kultúry SR. Bol vedúcim autorského kolektívu monografie obce Lovinobaňa (2019).

SZVORÁK, Katalin – 65. výročie narodenia (29. 4. 1958 Lučenec), speváčka ľudových piesní, sólistka. Základné a stredoškolské vzdelanie získala vo Fiľakove. Študovala v Budapešti. Naspievala niekoľko desiatok platní a účinkovala na viac ako 1000 koncertoch po celom svete. Žije v maďarskej obci Pilisszentlászló.

DRENKO, Zoltán, PhDr. – 85. výročie narodenia (2. 5. 1938 Fiľakovo), archeológ a historik. Vedecké štúdie publikoval v zborníkoch SNM. Prispieval do viacerých časopisov. Pracoval v SNM v Bratislave (1966 – 2003). Zomrel 30. 3. 2020 v Bratislave, pochovaný je v Lučenci.

KALIČIAK, Jaromír, JUDr. – 75. výročie narodenia (3. 5. 1948 Čakanovce), právnik, colný prezident. V rokoch 1993 – 99 pracoval ako generálny riaditeľ na Colnom riaditeľstve SR v Bratislave. V rokoch 2010 – 14 primátor mesta Fiľakovo.

HRNČIAR, Peter – 95. výročie narodenia (4. 5. 1928 Stará Halič), redaktor, konferencier, dramaturg, televízny pracovník. Od r. 1974 šéfredaktor hlavnej redakcie zábavných programov Čs. televízie v Bratislave. Zomrel 8. 11. 1980 v Bratislave.



HOFFMANN, Jozef, Dipl. Ing. – 80. výročie narodenia (4. 5. 1943 Halič), riaditeľ odštepného závodu 02 Lučenec, StVaK, š. p. (1985 – 2002), podpredseda predstavenstva StVaK, a. s. (2002 – 03), riaditeľ závodu (2002 – 04). Ocenenia: Pamätná plaketa STU Bratislava (1998) za dlhoročnú odbornú spoluprácu pri výchove vodohospodárskych inžinierov a rozvoji odboru Vodné hospodárstvo a vodné stavby.

JANKO, Július – 115. výročie narodenia (6. 5. 1908 Mašková), evanjelický teológ, prekladateľ, vysokoškolský profesor bohosloveckej fakulty. Bol vynikajúcim znalcom hebrejčiny a patrila k prekladateľom Biblie. Zomrel 9. 3. 1975 v Bratislave.

GÁBOR, Andrej – 115. výročie narodenia (15. 5. 1908 Zombor), hudobný pedagóg, zakladateľ a prvý riaditeľ slovenskej hudobnej školy v Lučenci (1954). Zomrel 17. 7. 1991 v Lučenci.

GEGUŠ, Ján – 230. výročie narodenia (16. 5. 1793 Pleš), spisovateľ, pedagóg a prekladateľ. V r. 1836 vydal kázeň na podporu slepeckého ústavu v Pešti. Preložil dielo nemeckého pedagóga Campeho. Zomrel 5. 10. 1855 v Očovej.

RÁDAI (Ráday), Pavol – 290. výročie úmrtia (20. 5. 1733 Péceli, MR), historik, kurucký diplomat, kancelár Františka II. Rákociho, vyslanec Novohradskej župy, spisovateľ a publicista kuruckého obdobia. Najvýznamnejším dielom Pavla Rádaiho je jeho modlitebná knižka, ktorá obsahuje 20 modlitieb a 23 duchovných piesní na rôzne príležitosti. Od r. 1700 bol notár Novohradskej župy. Narodil sa 2. 7. 1677 v Lučenci, kde je aj pochovaný.

PAP, Gyula – 180. výročie narodenia (20. 5. 1843 Felsőpálfalva, MR), básnik. Od r. 1868 mal právnickú prax vo Filákovci. Zozbieral mnoho palóckych ľudových piesní a rozprávok. Vydal ich pod názvom *Palóc népköltemény (Palócka ľudová tvorba)*. V roku 1903 bol zvolený za člena Petőfiho spolku.

KAČÁNI, Vladislav, prof., PhDr., DrSc. – 90. výročie narodenia (20. 5. 1933 Mlázovo), psychológ, vysokoškolský učiteľ. V r. 1971 – 95 pôsobil na Katedre pedagogickej psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave, od r. 1995 na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. Autor publikácií: *Príručka z psychológie a pedagogiky* (1967), *Úvod do pedagogiky* a i. Zomrel 2. 2. 2007 v Bratislave, kde je pochovaný na cintoríne Slávičie údolie.

FARKAŠOVÁ, Veronika, PhDr. – 80. výročie narodenia (21. 5. 1943 Lučenec), historička umenia, stredoškolská a vysokoškolská učiteľka. Autorka katalógov výstav: *Súčasná slovenská grafika*, *Robotnícke motívy v dielach Bélu Bacskaiho* a d'. Žije v Komárne.

ŠIŠÁK, Ján, prof. Dr., CSc. – 95. výročie narodenia (24. 5. 1928 Veľká Suchá, dnes súčasť obce Hrnčiarska Ves), geograf, vedec a univerzitný profesor. Od r. 1964 pôsobil na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove, 1981 univerzitný profesor. Zaoberal sa regionálnou geografiou, najmä Gemera, publikoval o. i. v odborných periodikách. Člen Gemerskej vlastivednej spoločnosti. Zomrel 22. 12. 1986 v Prešove.



POLÍVKA, Vladimír – 130. výročie narodenia (26. 5. 1893 Zdice) a **85. výročie úmrtia** (2. 4. 1938 Strážky), pedagóg, profesor učiteľského ústavu v Lučenci, poslanec Národného zhromaždenia 1929 – 38, vedúci činiteľ Čs. národnosocialistickej strany na Slovensku, publicista, autor prvej slovensky písanej knihy o Novohrade *Lučenec a kraj novohradský* (1928) – **95. výročie**. Vydal korešpondenciu Dr. M. R. Štefánika a publikácie o T. G. Masarykovi, Bedřichovi Smetanovi, P. O. Hviezdoslavovi a dď. Narodil sa v Čechách, ale jeho otec bol pôvodom Slováč. Po maturite zložil učiteľské skúšky a pôsobil ako učiteľ. Po roku 1918 patrili do prvej vlny českých vzdelancov, ktorí odišli na Slovensko asistovať s budovaním školského systému. Člen Mestského zastupiteľstva v Lučenci. Jednatel a starosta Sokola v Lučenci.

CSÁK, Etelka – 5. výročie úmrtia (26. 5. 2018 Lučenec), ochotnícka herečka a speváčka. Členka divadelného ochotníckeho súboru pri ZO Csemadok v Lučenci, neskôr pôsobil pod názvom Divadlo Józsefa Kármána. Vedie ho jej syn István Csák. Narodila sa 30. 7. 1927 v meste Sátoraljaújhely (Maďarsko).





MIADOKOVÁ, Milica, doc. RNDr., CSc. – 95. výročie narodenia

(2. 6. 1928 Montreal, Kanada), chemička, vysokoškolská učiteľka. Ľudovú školu navštevovala v Mládzove, meštianku v Kokave nad Rimavicou. V roku 1948 maturovala na Gymnázium v Lučenci. Pôsobila na PF UK v Bratislave v r. 1951 – 91 v odbore fyzikálna chémia, špeciálna elektrochémia a chemická kinetika. Autorka viacerých odborných publikácií, ale aj iných – *Cirkevný život v Mládzove po r. 1936* (2000) a *Dedina môjho detstva* (2013), *Chvenie duše v prúde času* (2014), *Spomienky na vojnu* (2015),

Spomienky na Kokavu (2016), *Babičkiné uspávanky* (2016), *Piesne babieho leta* (2016). Často navštevovala Novohrad, pokiaľ jej to zdravotný stav umožňoval. 31. 1. 2023 nás vo veku 94 rokov opustila.

VODA, Gustáv, PhMr. PhDr. – 55. výročie úmrtia (3. 6. 1968 Lučenec), lekárnik, slovenský národovec a publicista. Študoval v Budapešti a Berne, potom pracoval vo dvornej lekárni v Bad Ischl v Rakúsku (1911 – 16). Do Lučenca prišiel r. 1920 a vybudoval lekáreň Salvator. Bol prvým mešťanostom Lučenca (1922 – 23), predsedom speváckeho zboru Ozvena v Lučenci. Aktívne spolupracoval pri založení Slovenského lekárnického múzea v Bratislave (1961). V Lučenci má pamätnú tabuľu pri MsÚ. Narodil sa 3. 5. 1886 v Modre.

VARGA, Ervín, Mgr. art. – 10. výročie úmrtia (4. 6. 2013 Bratislava), choreograf, tanečník, umelecký vedúci SĽUK-u, Szóttés, Ifjúszívek, asistent profesora Nosáľa v Lúčnici. V Biskupiciach pri Fiľakove žil a chodil do základnej školy. Dlhoročný spolupracovník NOC v oblasti tradičnej ľudovej kultúry. Narodil sa 25. 6. 1955 v Čiernej nad Tisou.

GALANDA, Mikuláš – 85. výročie úmrtia (5. 6. 1938 Bratislava), maliar, grafik, ilustrátor. Študoval na gymnázium v Lučenci.

MÄKKÝ, Jozef – 110. výročie narodenia (8. 6. 1913 Poltár), stredoškolský profesor, v r. 1935 – 74 pôsobil v Poltári. Bol priekopníkom českej hádzanej v Poltári. Zomrel 18. 5. 1997.

BIENIK, Pavol, Mgr. art. – 5. výročie úmrtia (10. 6. 2018 Žilina), klarinetista, dirigent, stredoškolský a vysokoškolský učiteľ. Člen orchestra operného súboru DJGT v Banskej Bystrici (1959 – 62). V r. 1962 – 2007 pôsobil na Štátnom konzervatóriu v Žiline, člen Štátneho komorného orchestra (1974 – 84) a 1998 – 2002 učil na Žilinskej univerzite. Narodil sa 26. 1. 1936 v Kokave nad Rimavicou.

ZUBOVÁ, Dobra, rod. Meká, Ing. – 20. výročie úmrtia (13. 6. 2003 Lučenec), učiteľka, poľnohospodárska inžinierka. V r. 1990 – 92 bola riaditeľkou Školskej správy v Lučenci. Poslankyňa MsZ v Lučenci (1999 – 2002). Funkcionárka Slovenského zväzu záhradkárov. Celý život sa riadila Štefánikovým heslom: *A ja sa prebijem, lebo sa prebiť chcem!* Narodila sa 2. 11. 1934 v Pondelku, dnes Hrnčiarska Ves.

TÓRE, Jozef – 90. výročie narodenia (18. 6. 1933 Boľkovce), pästiar, tréner, olympionik a viacnásobný majster ČSSR. Zúčastnil sa OH v Ríme r. 1960. Zomrel 8. 8. 2007 v Kolíne (ČR), pochovaný je v Prahe na Olšanských cintorínoch.

LIZOŇ, Peter, Dr. h. c. prof. Ing., akad. arch. – 85. výročie narodenia (21. 6. 1938 Lučenec), architekt, urbanista. Prvý laureát novej ceny Spolku architektov Slovenska – Ceny Ladislava Hudeca. Bol spoluzakladateľom a prvým redaktorom časopisu Architektúra a urbanizmus.

MEDEOVÁ, Gabriela, rod. Schneider – 95. výročie narodenia (21. 6. 1928 Lučenec), ochotnícka herečka. Od roku 1938 členka divadelného súboru Zsáksínház vo Filákov. Získala viacero ocenení na Jókaiho dňoch v Komárne. V roku 1999 získala diplom za rozvoj kultúrno-výchovnej činnosti mesta Filákov. Zomrela 29. 5. 2005 v Lučenci, pochovaná je vo Filákov.

ČEČETKA, Juraj, prof. PhDr. – 40. výročie úmrtia (24. 6. 1983 Bratislava), pedagóg, autor prvej slovenskej učebnice pedagogiky, vysokoškolský učiteľ na Katedre pedagogickej psychológie Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Autor mnohých pedagogických diel: *Úvod do všeobecnej pedagogiky* (1944), *Pedagogika vo dvoch zväzkoch* (1947, 1948), *Učiteľ ľudu Samuel Tešedík* (1952), *Dejiny školstva a pedagogiky na Slovensku do prvej svetovej vojny* (1956 – spoluautor), *Pedagogické dielo Jána Seberíniho* (1957), *Sociológia v pedagogike* (1965), *Medziľudské vzťahy a zoskupovanie mládeže* (1967) a i. Narodil sa 23. 4. 1907 v Polichne.



Jeho pedagogické názory sú pozoruhodné aj dnes: „Škola má byť dielňou ľudskosti, ale nesmieme zabúdať, že žiaka môžu najlepšie vychovať za človeka len ľudia“.

VIGH, Károly – 105. výročie narodenia (28. 6. 1918 Lučenec), historik, vedecký pracovník. Zaoberal sa otázkami maďarskej národnostnej menšiny na Slovensku. Zomrel 3. 11. 2013 v Budapešti, pochovaný je na cintoríne Vlčia lúka (Farkasrét).

VANKÓ, Attila, Mgr. – 50. výročie narodenia (3. 7. 1973), spisovateľ, textár. Vyštudoval pedagogiku na Univerzite Konštantína Filozofa (UKF) v Nitre. Od roku 1999 učí na základnej škole vo Filákovke.



KOSZTKA-CSONTVÁRY, Tivadar – 170. výročie narodenia (5. 7. 1853 Sabinov), maliar, pôvodným menom Michal Theodor Kosztká. Lekárnik v Haliči od r. 1884, kedy založil lekáreň a pracoval v nej 10 rokov. V r. 1894 lekáreň prenajal a išiel študovať maliarstvo do zahraničia. V Paríži vystavoval prvýkrát v roku 1907. Svoj posledný obraz *Jazdci na morskom pobreží* namaľoval v roku 1909 a práve týmto obrazom sa dostal medzi 50 veľdiel svetovej literárnej moderny. Po roku 1909 trvale žil v Haliči. Počas Maďarskej republiky rád (1919) ho prijali do Zväzu umelcov. Úspech zaznamenal maďarský film *Csontváry* (1980) nakrútený Zoltánom Huszárikom. Zomrel 20. 6. 1919 v Budapešti. V Haliči má pamätnú tabuľu.

MARÓTHY, Ľudovít – 160. výročie narodenia (5. 7. 1863 Ľuboreč), spisovateľ, evanjelický farár, syn Daniela Maróthyho. Používal pseudonym Ľudovít Ľuborečský. Predseda slovenského spolku Tatran vo Viedni (1889).

REŠETÁR, Žigmund – 110. výročie narodenia (7. 7. 1913 Pondelok), od 1. 9. 1940 bol učiteľom vo Veľkej Vsi, kde zastával viacero funkcií – viedol Pamätnú knihu obce, bol predsedom Združenia ev. mládeže, predsedom osvetovej komisie a ď. V Lučenci bol predsedom MO MS.

HRK, Ján, PhDr. – 100. výročie narodenia (8. 7. 1923 Ľuboreč), hudobný skladateľ, rozhlasový a televízny pracovník. Študoval na gymnáziu v Lučenci. Od 1. 1. 1950 bol hudobným redaktorom, šéfredaktorom a vedúcim umeleckej hudobnej realizácie v Čs. rozhlase. V r. 1979 – 90 pôsobil v Čs. televízii. Z 50. rokov pochádza jeho najznámejšia skladba *Cigánsky plač a tanec*, z ďalších napr. *Ľuborečská svadba*, *Novohradské Vianoce*, *Terchovská nálada* a i. Zomrel 4. 6. 1991 v Bratislave.

ŽILÁK, Ondrej, ThDr. – 25. výročie úmrtia (9. 7. 1998 Bratislava), evanjelický farár. Narodil sa 22. 4. 1914 v Málinci a ľudovú školu navštevoval v Hradišti. Bol autorom vyše 500 článkov z oblasti evanjelických cirkevných dejín.

ČECH, Ľudovít – 135. výročie narodenia (11. 7. 1888 Revúca), maliar, pedagóg. Od roku 1914 vojak rakúsko-uhorskej armády v Banskej Bystrici. Po r. 1918 žil v Lučenci, potom v Revúcej. Venoval sa aj maľbe na hodváb, najmä s batikovou technikou. Roku 1920 člen Jednoty výtvarných umelcov Slovenska.



SITARČÍK, Ján, JUDr. – 75. výročie narodenia (11. 7. 1948 Halič), advokát, podnikateľ. Je zakladateľom Združenia podnikateľov Slovenska, od založenia organizácie v januári 1990 vykonával funkciu podpredsedu, resp. viceprezidenta Generálnej rady ZPS až do r. 1997. Je prvým podpredsedom Krajskej rady ZPS v Banskej Bystrici a členom predstavenstva Slovenskej živnostenskej komory pre Banskobystrický kraj. Bol členom Rady vlády SR pre prevenciu kriminality v posledných troch vládach SR. Pravidelne publikuje v ekonomickej a právnej oblasti v odborných časopisoch i dennej tlači. Zakladajúci člen Občianskeho združenia Casino Club v Lučenci (1993) – 30. výročie.



POLÁKOVÁ, Lýdia – 75. výročie narodenia (11. 7. 1948 Málinec), kultúrno-výchovná pracovníčka, ochotníčka herečka. V r. 1980 – 2002 pracovala v MsKS Lučenec. Zomrela 26. 1. 2022 v Lučenci.

GLESK, Pavel, prof. PhDr., CSc. – 15. výročie úmrtia (15. 7. 2008 Bratislava), telovýchovný pedagóg, atletický tréner, vysokoškolský učiteľ. V r. 1990 – 93 bol predsedom Čsl. Olympijského výboru v Prahe. Narodil sa 30. 1. 1931 v Lučenci.

HARŤANSKÝ, František, Ing. – 95. výročie narodenia (18. 7. 1928 Cinobaňa), technik, vojak z povolania. Bojoval v SNP ako partizán. V r. 1956 – 81 zastával veliteľské a pedagogické funkcie pri vyšších jednotkách a vojenských školách. Zomrel 12. 1. 2016 v Bratislave.

MATEJČÍK, Ján, prof. PhDr., CSc. – 90. výročie narodenia (18. 7. 1933 Lupoč), jazykovedec, vysokoškolský učiteľ, dekan Pedagogickej fakulty, neskôr pôsobil na Fakulte humanitných vied UMB v Banskej Bystrici. Hlavnou oblasťou jeho činnosti bola slavistika a dejiny slovenského jazyka. Z diel: *Lexika Novohradu*, *Lexikálne fragmenty z Novohradu* a i. Zomrel 5. 1. 1997 v Banskej Bystrici.

BOBRO, Milan, doc. RNDr., CSc. – 15. výročie úmrtia (18. 7. 2008 Košice), geológ, vedeckovýskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ. Narodil sa 15. 6. 1940 v Kokave nad Rimavicou. Urna s jeho telesnými pozostatkami je uložená v kokavskom cintoríne.

HRAŠKO, Ján, Ing. arch., CSc. – 100. výročie narodenia (20. 7. 1923 Kalinovo), architekt, historik umenia, vysokoškolský učiteľ. V rokoch 1959 – 66 bol riaditeľom Slovenského pamiatkového ústavu v Bratislave, v r. 1966 – 69 výtvarno-technickým námestníkom ÚĽUV v Bratislave, riaditeľom Slovenskej národnej galérie (1969 – 73). Z diel: *Súpis pamiatok na Slovensku 1. – 4.* Zomrel 7. 3. 2001 v Bratislave.



RAKYTKOVÁ, Eva – 85. výročie narodenia (21. 7. 1938 Kalinovo), učiteľka materskej školy, kultúrno-výchovná pracovníčka. Zomrela 22. 4. 2016 v Kalinove.

DANYIOVÁ, Irena – 60. výročie narodenia (21. 7. 1963 Filákov), umeleckým menom „Sz. Danyilrén“. V r. 1982 – 94 pôsobila v Divadle Thália v Košiciach ako herečka, od r. 1994 herečka v slobodnom povolaní. Momentálne pôsobí v Hradnom múzeu vo Filákov.

STANÍK, Jozef st. – 115. výročie narodenia (22. 7. 1908), sklársky majster, výtvarník, autor svetoznámej súpravy **Zlatá Zuzana**. Prvé vzorky sa začali vyrábať v roku 1956 a vyviezlo sa ich viac ako 5 mil. ks do celého sveta. Poháriky sa vyrábali v rôznych veľkostiach a vo viacerých farebných odtieňoch. Poznávacím znakom boli tri zlaté guľôčky na stopke pohára. Názov Zuzana bol odvodený od mena manželky prvého odberateľa z Kanady. Zomrel v Zlatne r. 1986.



SIVÁKOVÁ, Jarmila – 75. výročie narodenia (23. 7. 1948 Lučenec), knihovníčka, kultúrno-osvetová pracovníčka. Ukončila Strednú knihovnícku školu v Bratislave. V rokoch 1967 – 84 pracovala v Okresnej knižnici Lučenec. Potom ako inšpektorka na odbore kultúry ONV až do r. 1991. V r. 1991 – 2009 pracovala v Novohradskom osvetovom stredisku ako redaktorka regionálneho kultúrneho spravodajcu REKUS. Zakladateľka a vedúca literárneho klubu V.L.A.S. pri NOS (1991 – 2009). Pravidelne sa zúčastňovala a zúčastňuje ako členka poroty rôznych súťaží a prehliadok.

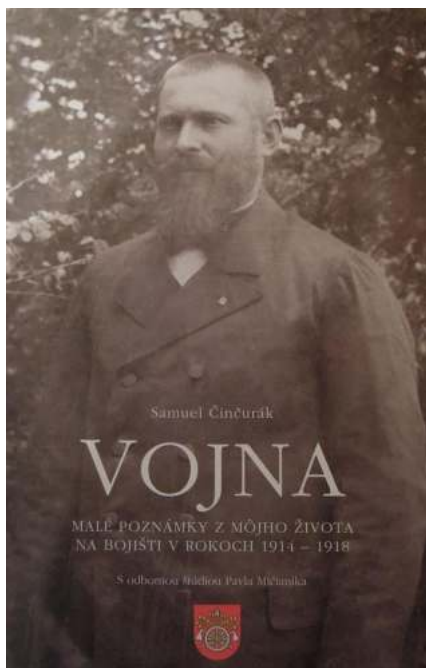
ŽILÁK, Ján, Ing. – 95. výročie narodenia (24. 7. 1928 Poltár), ekonomický inžinier, sólista baletu, dramaturg. Napísal libretá a scenáre k baletom a prispieval do kultúrnych časopisov. V r. 1949 – 52 bol členom tanečnej zložky Lúčnice, od r. 1955 tanečníkom, sólistom a dramaturgom baletu Štátneho divadla v Košiciach. Zomrel 24. 7. 2009 v Košiciach.

BOBRO, Štefan – 120. výročie narodenia (25. 7. 1903 Kokava nad Rimavicou), učiteľ a riaditeľ meštianskej školy, folklorista, spevák kokavských ľudových piesní, autor mnohých scenárov pre folklórnu skupinu. Zomrel 8. 6. 1972 v Kokave nad Rimavicou, kde je aj pochovaný.

**LENG, Ladislav, PhDr., CSc. – 50. výročie úmrtia**

(25. 7. 1973 Bratislava), etnomuzikológ. Po ukončení vysokoškolských štúdií (1953) zostal na škole pôsobiť ako odborný asistent a neskôr interný ašpirant u prof. Eugena Suchoňa na Katedre hudobnej výchovy, ktorej sa v r. 1959 stal aj vedúcim. Od r. 1960 sa stal pracovníkom Ústavu hudobnej vedy SAV v Bratislave a v r. 1963 – 73 aj vedúcim oddelenia etnomuzikológie tohto ústavu. Ako hudobný pedagóg sa venoval problematike základnej hudobnej výchovy, najmä hlasovej a sluchovej. Bol jedným zo zakladateľov etnoorganologického odboru

v Ústave hudobnej vedy SAV. Venoval sa výskumu, dokumentácii a spracovaniu slovenskej ľudovej nástrojovej tradície, intenzívne sa zaujímal najmä o regióny Gemera, Hontu, Liptova, Novohradu a Podpoľania. Spolupracoval s rozhlasom (relácia Klenotnica ľudovej hudby, súťaž Prix de musique folklorique de Radio Bratislava), s televíziou (cyklus Zem spieva). Bol členom dramaturgických a programových komisií na folklórnych festivaloch v Strážnici, vo Východnej a najmä v Detve. Svoje dlhoročné výskumy zhrnul v publikáciách: *Slovenský ľudový spev a ľudová hudba* (1957), *Pôvodné slovenské ľudové hudobné nástroje* (1958), *Škola hry na fujare* (1960), *Spevy a tance z Myjavy* (1960), *Slovenský ľudový folklór* (1961), *Tradičné slovenské ľudové hudobné nástroje* (1962), *Slovenské ľudové hudobné nástroje* (1967) a i. Priatelia a kolegovia Ladislava Lengy (napr. Viliam Gruska) iniciovali vznik súťaže výrobcov ľudových hudobných nástrojov o Cenu Dr. Ladislava Lengy *Instrumentum Excellens*, ktorá sa konala v r. 1975 – 85 (obnovená 2001) v rámci Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve s medailami ocenenia (vytvoril ich akad. sochár Ján Kulich) ako prehliadka najlepších ľudových hudobných nástrojov, výrobcov a interpretov z celého Slovenska. Ďalším podujatím bola realizácia podujatia Interpretáčna súťaž o Cenu Dr. Ladislava Lengy (1986 – 92). V rámci podujatia *Pocta etnomuzikológovi zo Zeleného*, ktoré organizovalo NOS Lučenec, mu bola 8. 10. 2010 v Poltári odhalená pamätná tabuľa v priestoroch ZŠ. Narodil sa 8. 10. 1930 v obci Zelené, okres Poltár.



ČINČURÁK, Samuel – 140. výročie narodenia (28. 7. 1883 Pivnica, Srbsko), spisovateľ, kazateľ ev. cirkvi a. v., od r. 1901 misijný pracovník Modrého kríža v Starej Turej. Od r. 1912 pôsobil v Ozdine, kde žil a tvoril až do r. 1952. Debutoval prózou *Dva viaňočné dárky* (1909). V r. 2016 vyšiel rukopis *Vojna. Malé poznámky z môjho života na bojišti v rokoch 1914 – 1918* a o rok neskôr druhé vydanie *Tajní vrahovia*, pričom obidve publikácie boli vydané na Stretnutiach priateľov regionálnej histórie v Hradišti zásluhou Miša Šestáka. Zomrel 14. 11. 1952 v Rimavskej Sobote, pochovaný je v Ozdine.



RADIČ, Ondrej st. – 100. výročie úmrtia (29. 7. 1923 Kokava nad Rimavicou), slávny kokavský primáš. So svojou cigánskou muzikou vystupoval aj v Budapešti a Viedni. Tvorca slávnej *Vrchárskej nálady*. Obec Kokava nad Rimavicou mu dala spraviť v roku 2008 náhrobný kameň. Narodil sa 20. 2. 1859.

BUKOVÝ-Brüll, William – 55. výročie úmrtia (31. 7. 1968 Praha), slovenský hudobný skladateľ židovského pôvodu, jeho rodina sa od r. 1942 skrývala v obci Krná, po vojne si zmenila meno na Bukový. Venoval sa najmä filmovej hudbe. Vytvoril vyše 100 hudobných diel, šansónov (*Povedz mi otec...*). Je autorom hudby k filmu Juraja Jakubiska *Kristove roky*. Za hudbu k filmu *Boxer a smrť* získal v r. 1963 na festivale v San Franciscu Cenu Daria Milhauda. Pochovaný je na židovskom – Olšanskom hřbitove – v Prahe. Narodil sa 18. 1. 1932 v Lučenci, kde mu v r. 2005 bola z iniciatívy Františka Mihálya odhalená pamätná tabuľa na rodnom dome na Kubínyho námestí.

SKÁCELOVÁ, Ida, rod. Langhofferová – 100. výročie narodenia (2. 8. 1923 Podrečany), členka Slovenského národného divadla (SND) v opernom speve.



FORGÁCH, Jozef VI. – 195. výročie narodenia (3. 8. 1828 Halič), gróf, šľachtic, posledný z haličského rodu Forgách ako novohradský župan, c. k. komorník, za zásluhy bol ocenený rádom Františka Jozefa, čestný kustód zbierok prírodných vied, geológie a mineralógie v Košiciach, študoval v Tate a Bratislave, majetky mal v Haliči, vo Veľkej nad Ipľom, Vrbovke, Olovároch a inde, mal viacero aktivít hlavne v Novohrade. Zomrel 8. 12. 1876 vo Viedni, pochovaný je v Haliči.

JIRÁSEK, Ján – 115. výročie narodenia (3. 8. 1908 Lučenec) a **50. výročie úmrtia** (2. 8. 1973 Bratislava), advokát, štatistik. Autor monografií, stredoškolských a vysokoškolských učebníc.

HRONEC, Milan, prof. Ing., DrSc. – 80. výročie narodenia (3. 8. 1943 Uhorské), chemik, vysokoškolský učiteľ. Je autorom a spoluautorom vyše 140 vedeckých prác. Bolo mu udelených 85 patentov.

KLINDA, Jozef st., prom. ped. – 35. výročie úmrtia (3. 8. 1988 Lučenec), stredoškolský učiteľ, historik, publicista. Pochovaný je vo Filákovke, kde prežil väčšinu života, od roku 1937 vyučoval na základnej škole. Venoval sa osvetovej práci, písaniu. Zaslúžil sa o založenie samostatných závodných novín – filákovský Výkon, ktorý redigoval od 10. 3. 1948. Bol iniciátorom vzniku Okresného vlastivedného múzea vo Filákovke, otvoreného 9. 5. 1953. Spoluzakladateľ prvej zoologickej záhrady na Slovensku vo Filákovke, otvorenej 9. 8. 1953. Stál pri zrode filákovskej mestskej knižnice. Písal kroniku mesta od stredoveku až po súčasnosť. Ako prvý podnecoval už koncom 60. rokov 20. storočia vyhlásenie Chránenej krajiny oblasti Cerová vrchovina. Narodil sa 21. 11. 1916 vo Vrútkach.



SPIŠIAK, Pavel – 25. výročie úmrtia (4. 8. 1998 Kokava nad Rimavicou), železničarský ekonóm, vlastivedný pracovník, ochotnícky herec, režisér a organizátor ochotníckeho divadla v Kokave nad Rimavicou (1934 – 1945). V r. 1941 – 42 bol členom činohry SND v Bratislave, angažoval ho Andrej Bagar. Pracoval na Správe východnej dráhy v Košiciach. V 60. rokoch bol krajským styčným ekonómom pre Stredoslovenský kraj. V tom čase vypracoval Dopravno-ekonomickú charakteristiku Stredoslovenského kraja, ktorá bola prezentovaná na Ministerstve dopravy v Prahe ako ukážková práca z oblasti ekonomiky dopravy. Po zrušení funkcie styčných ekonómov pracoval až do dôchodku (1976) ako kontrolór nákladnej prepravy vo Zvolene. V r. 1945 spoluzakladal pri MO Matice slovenskej v Lučenci divadelný ochotnícky súbor Timrava, v ktorom pôsobil ako herec a režisér až do konca 60. rokov. Počas svojho života sa venoval aj regionálnej histórii Kokavy nad Rimavicou a jej okolia. Po r. 1976 sa vrátil do Kokavy, kde sa s miestnymi ochotníkmi naďalej venoval divadlu. V r. 1978 – 88 bol kronikárom rodnej obce. Je autorom publikácií: *Kokava nad Rimavicou v období neskorého feudalizmu a kapitalizmu* (1990), *Ochotnícke divadlo v Kokavskom regióne v rokoch 1872 – 1992* (1992). Vydal aj zbierku básní *Opadané lupene*. Pravidelne prispieval do periodika Obzor Gemera. Narodil sa 28. 7. 1916 v Kokave nad Rimavicou.

BENKO, Pál, RNDr. – 55. výročie narodenia (4. 8. 1968 Lučenec), učiteľ Gymnázia vo Fiľakove, ľudový umelec, správca fiľakovského reformovaného cirkevného zboru, je jedným zo zakladajúcich členov tvorivej dielne Motolla, ktorú založili pedagógovia ako etnografickú odbornú tvorivú dielňu pod záštitou Občianskeho združenia Pro Futuro.

LAKATOŠ, Ladislav – 100. výročie narodenia (7. 8. 1923 Halič). Základnú ľudovú školu navštevoval v Haliči, v roku 1943 ukončil štúdium na gymnáziu v Banskej Bystrici s maturitou. Potom pokračoval v štúdiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v novozaloženom odbore – telesná výchova a zemepis. Štúdium úspešne ukončil r. 1947. V r. 1949 bol účastníkom stavby mládeže Hronská Dúbrava – Banská Štiavnica ako telovýchovný inštruktor. Pôsobil aj ako futbalový brankár v Haliči.

V r. 1949 – 56 pracoval na KNV – odbor školstva. V športe zastával funkcie – predseda FZ KV ČSZTV, podpredseda Slovenského futbalového zväzu a člena Federálneho výboru ČSZTV. Zúčastnil sa na verejných vystúpeniach spartakiád v Prahe (1955, 1960, 1965, 1975, 1980) ako krajský cvičiteľ. Za prácu vo futbale a spartakiádach získal najvyššie telovýchovné vyznamenanie „Tyršovu medailu“ (1983). Ako učiteľ začínal na Pedagogickom gymnáziu v Banskej Bystrici, neskôr na ZDŠ v Podlaviciach, na Priemyselnej škole stavebnej a Strednom odbornom učilišti poľnohospodárskom v B. Bystrici. Zomrel 25. 3. 2010 v Banskej Bystrici.

KANTOR, Juraj Nicolas – 15. výročie úmrtia (9. 8. 2008 Florida, USA), osvetový pracovník, funkcionár slovenských krajských spolkov v USA. Narodil sa 19. 4. 1916 v Pensylvánii, v r. 1919 sa vrátil s matkou na Slovensko a r. 1936 odcestoval späť do USA. Jeho otec pochádzal z Ďubákova a matka z Kokavy nad Rimavicou, ktorú viackrát navštívil.

BALÁŽ, Ján – 65. výročie narodenia (10. 8. 1958 Lučenec), zberateľ dobových fotografií a pohľadníc, publicista.

NOCIAR, Ondrej Milan – 85. výročie narodenia (10. 8. 1938), riaditeľ SOU sklárskeho v Poltári (1971 – 2001).

SIMÁNDY, Pavol – 45. výročie úmrtia (11. 8. 1978 Budapešť), spisovateľ a publicista, vlastným menom Ferenc Gombos. V r. 1915 – 17 vyučoval v Lučenci náboženstvo. V r. 1920 emigroval do Lučenca. Počas jeho pôsobenia v Lučenci až do r. 1931 bol organizátorom kultúrneho života. Roku 1923 bol jedným zo zakladateľov literárno-kultúrnej spoločnosti Madách-kör. Zastával funkciu tajomníka YMCA.

MATEJOVSKÝ, Samuel – 230. výročie narodenia (14. 8. 1793 Pondelok, dnes súčasť Hrnčiarskej Vsi), slovenský pedagóg a kultúrno-osvetový pracovník. Od roku 1821 prvý učiteľ na slovenskej evanjelickej škole v Pešti. Spolupracovník Jána Kollára a Martina Hamuliaka. Zomrel v januári 1836.



KOJNOK, Eduard, Mons. – 90. výročie narodenia (14. 8. 1933 Veľká Suchá, dnes súčasť obce Hrnčiarska Ves), rímskokatolícky kňaz, biskup Rožňavskej diecézy. Pápež Ján Pavol II. ho 14. 2. 1990 menoval za rožňavského biskupa. Bol prvým rožňavským biskupom od roku 1945, keď zomrel Michal Bubnič, keďže biskup Róbert Pobožný spravoval diecézu len ako apoštolský administrátor. Vysviacku prijal v Rožňave z rúk kardinála Jozefa Tomka 18. 3. 1990. Zomrel 27. 10. 2011 v Rožňave, pochovaný je v Hrnčiarskej Vsi-Veľkej Suche.

KRČMÉRYOVÁ, Oľga, rod. Petényová – 155. výročie narodenia (17. 8. 1868 Budiná), kultúrna pracovníčka. Organizátorka ženského hnutia, už pred rokom 1918 členka výboru Živeny, spoluzakladateľka a podpredsedníčka ženského dobročinného spolku v Bratislave. Venovala sa prednáškovej činnosti, organizovala a nacvičovala ochotnícke divadlo. Článkami o poslaní a vzdelaní žien, výchove detí, biografiami významných osobností prispievala do časopisov Živena, Cirkevné listy a i. Ako blízka priateľka B. Slančíkovej-Timravy uverejnila o nej spomienkové príspevky v Slovenských pohľadoch (1932) a v zborníku *Timrava v kritike a spomienkach* (1958). Zomrela 24. 12. 1950 v Bratislave.

KURALI, Juraj, PhDr. – 75. výročie narodenia (17. 8. 1948 Rimavská Sobota), novinár, publicista. V r. 1976 – 90 zástupca šéfredaktora Ipeľ v Lučenci, 1990 – 91 šéfredaktor Novohrad Lučenec a od r. 1991 majiteľ a výkonný riaditeľ Vydavateľstva Novohrad. V období 1982 – 89 bol predsedom sekcie regionálnej tlače Slovenského zväzu novinárov pre Stredoslovenský kraj. Zomrel 7. 2. 2010 v Lučenci.

HRNČIAR, Juraj – 95. výročie narodenia (18. 8. 1928 Gregorova Vieska), lekár, internista, endokrinológ. Písal monografie a odborné články.

HELLER, Ivo – 85. výročie narodenia (20. 8. 1938 Lučenec), chemický inžinier, herec, spevák, sólista spevohry. Vlastným menom Ivan Grajciar. V repertoári spevohry Novej scény vytvoril množstvo postáv. Najznámejšie piesne: *Mátoha parohatá, Tatiana, Červený balón*.

MÁTEJ, Jozef, prof. PhDr., DrSc. – 100. výročie narodenia (21. 8. 1923 Lupoč), pedagóg, vysokoškolský učiteľ. V Novohrade učil v r. 1943 – 50 na ľudových školách v Lovinobani, Kotmanovej, Divíne a Lučenci. V r. 1959 – 87 na Katedre pedagogiky FF UK v Bratislave. Autor viacerých publikácií z dejín pedagogiky a školstva. Zomrel 2. 7. 1987 v Bratislave.

GÁBOROVÁ-ŽARNOVICKÁ, Anna – 115. výročie narodenia (22. 8. 1908 Púchov), učiteľka klavírnej hry, zakladajúca osobnosť hudobného školstva po druhej svetovej vojne v Lučenci. Pôsobila na Hudobnej škole vo Filákovke (1953 – 54) a LŠU v Lučenci (1954 – 79). Zomrela 29. 6. 1998 v Lučenci.

CSABA, Mikuláš – 85. výročie narodenia (23. 8. 1938 Radzovce), učiteľ hudby, dirigent. V r. 1962 – 90 bol dirigentom mužského speváckeho zboru vo Filákovke a zároveň aj dirigentom ženského speváckeho zboru v Radzovciach. Zomrel 22. 2. 2017 v Lučenci, pochovaný je v Radzovciach.

BERACKO, Juraj – 80. výročie narodenia (23. 8. 1943 Kokava nad Rimavicou) a **25. výročie úmrtia** (21. 2. 1998 Lučenec), fujarista, člen fujarového kvinteta pri Mládežníckom súbore Kokavan.



KRAHULEC, Juraj – 50. výročie narodenia (25. 8. 1973 Hnúšťa-Likier), spevák, hráč a výrobca ľudových hudobných nástrojov. Vyrába heligónky pod vlastnou značkou, člen FS Kokavan v Kokave nad Rimavicou.

GAŠPAROVIČ, Vladimír – 110. výročie narodenia (26. 8. 1913), v rokoch 1934 – 37 bol učiteľom na obecnej a meštianskej škole v Poltári.



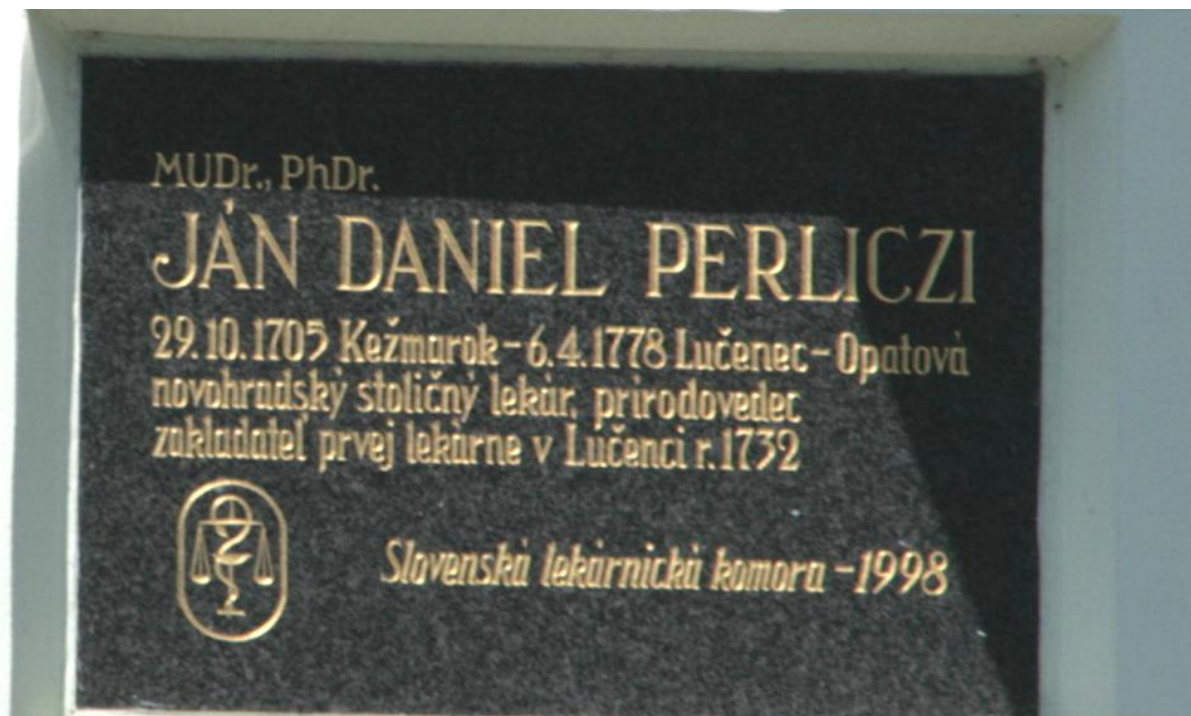
HORVÁTH , Emil Jozef – 100. výročie narodenia

(27. 8. 1923 Zlatno), herec, otec herca, režiséra a pedagóga Emila Horvátha ml. Pochádzal zo sklárskej rodiny. V rokoch 1929 – 34 navštevoval ľudovú školu v Zlatne, 1934 – 39 Reformné reálne gymnázium v Lučenci a 1939 – 40 v Banskej Bystrici. Ako ochotník začínal a účinkoval v divadelných predstaveniach v Poltári, kde býval v dome u Kasáčov na Ulici Družby. V r. 1941 – 44 bol členom hereckého súboru Slovenského ľudového divadla v Nitre a popri činohre účinkoval aj v

operete. V r. 1947 nastúpil do martinského Divadla SNP, kde patril medzi najvýraznejšie osobnosti súboru a v r. 1959 – 60 bol jeho umeleckým šéfom. Patril ku kmeňovým hercom slovenskej kinematografie, debutoval menšou rolou vo veselohre *Katka* a hral aj vo filmoch: *Štvorylka*, *Čert nespí*, *Skalní v ofsajde*, *Smrť prichádza v daždi*, *Trofej neznámeho strelca* či *Stratená dolina*. Mnoho postáv stvárnil aj v televíznych filmoch, seriáloch a inscenáciách. V roku 1968 mu bol udelený čestný titul „zaslúžilý umelec“. Zomrel 1. januára 2001 vo Svite, pochovaný je v Martine na Národnom cintoríne. V Poltári mu bolo venované spomienkové podujatie v r. 2008, na ktorom mu bola udelená Cena mesta in memoriam, ktorú prevzal osobne jeho syn, herec, režisér a divadelný pedagóg, prof. Emil Horváth ml.

GÁBOR, Ondrej, doc. PhDr., CSc. – 25. výročie úmrtia (27. 8. 1998 Banská Bystrica), matematik, vysokoškolský učiteľ. Študoval: 1928 – 37 na ľudovej a meštianskej škole v Brezničke, 1937 – 38 Učiteľskom ústave v Lučenci, 1938 – 41 na Učiteľskom ústave v Banskej Bystrici. Študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave (1951 – 56). Učil na gymnáziu v Lučenci (1950 – 60), potom na Katedre matematiky Pedagogickej fakulty v B. Bystrici do r. 1985. Patril medzi zakladajúcich členov DOS Timrava v Lučenci, kde účinkoval ako herec, režisér v r. 1945 – 61. Ako hosť účinkoval v troch operetách Divadla J. G. Tajovského v Banskej Bystrici. Podieľal sa aj na činnosti Klubu priateľov Novohradu a bol predsedom Spolku Novohradčanov v Banskej Bystrici. Narodil sa 30. 1. 1922 v Brezničke.

ČERNÁK, Pavel, PhMr. – 70. výročie narodenia (28. 8. 1953 Rimavská Sobota), lekárnik. Študoval na ZDŠ a Gymnáziu BST v Lučenci. Od roku 1991 bol predsedom Regionálnej lekárskej komory v Lučenci. V máji 1977 zorganizoval v Lučenci celoštátny odborný seminár „Farmácia na prelome tretieho tisícročia“, ktorého súčasťou bolo aj odhalenie pamätnej tabule Dr. Jánovi Danieľovi Perliczimu.

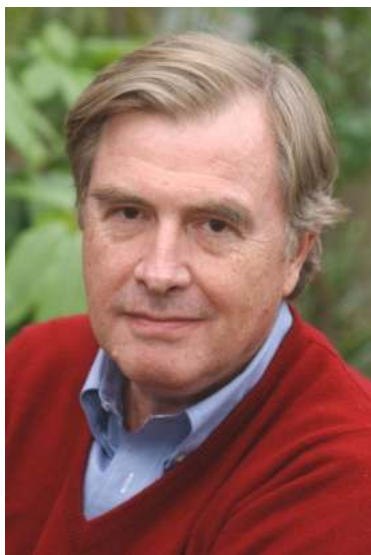


HORÁK, Gejza, PhDr., CSc. – 20. výročie úmrtia (28. 8. 2003, Bratislava), jazykovedec, pedagóg, publicista. Narodil sa 25. 2. 1919 v Haliči. V rokoch 1925 – 29 ľudová škola Halič, 1929 – 35 Reformné reálne gymnázium Lučenec, 1935 – 39 Učiteľský ústav Lučenec, 1944 – 48 FF UK Bratislava, slovenský jazyk – filozofia. V rokoch 1948 – 84 pracoval v Jazykovednom ústave SAV Bratislava ako vedúci vedecký pracovník. Príspevky publikoval najmä v časopisoch Slovenská reč a Kultúra slova. Redaktor rozhlasovej jazykovej poradne (1952 – 68). Študijné pobyty – Paríž, Moskva, Köln (1960 – 70). Ocenenia: Cena SAV za vedecko-popularizačnú činnosť (1984, 1994), zlatá plaketa Ľudovíta Štúra SAV (1994). V rokoch 1992 – 96 predseda Jazykovedného odboru Matice slovenskej.

ŠVARC, Rudolf, MVDr., DrSc. – 95. výročie narodenia (29. 8. 1928 Halič), helmintológ (helmintológia je náuka o parazitických červoch). Narodil sa v Haliči v rodine obchodníka s potravinami. Detstvo strávil v Haliči, kde začal získavať základné vzdelanie, ktoré dokončil v Lovinobani. Gymnázium začal navštevovať vo Zvolene (1945), neskôr prešiel študovať na štátne gymnázium v Lučenci, ktoré úspešne ukončil maturitou (1949). Potom sa prihlásil na Vysokú školu veterinársku v Košiciach, po skončení ktorej začal pracovať ako terénny veterinárny lekár v obvode Moldava nad Bodvou. Po založení Helmintologického ústavu SAV v Košiciach nastúpil na dané pracovisko ako vedecký pracovník, kde pôsobil až do svojej smrti. Venoval sa vedeckej oblasti histopatológia so zameraním na pľúcne červy hospodárskych zvierat. Ako vedecký pracovník publikoval viacero odborných a vedeckých prác, zúčastňoval sa domácich aj zahraničných študijných ciest (Kuba a ZSSR – Moskva, Alma-Ata) a medzinárodných konferencií. Bol školiteľom zahraničných a domácich veterinárov na získanie vedeckej hodnosti kandidáta vied (CSc.). Bol autorom a spolu autorom viacerých medzinárodných monografií. Vedecky spolupracoval s Veterinárnou univerzitou v kubánskej Havane a Zoologickým ústavom akadémie vied Kazašskej sovietskej socialistickej republiky. Za svoju vedeckú prácu získal titul doktor vied (DrSc.). Okrem vedeckej práce mal aj veľký vzťah k prírode a bol aj veľmi manuálne zručný. Vo voľnom čase si viac-menej sám postavil chatu v malebnom prostredí Vyšný Klatov. Svedčí o tom aj skutočnosť, že predmetnú chatu umiestnil do danej lokality, kde nebola električka, voda a plyn. Tu regeneroval svoje psychické sily. Zomrel 22. 1. 1999 v Košiciach.



HRUŠKOVIČ, Samuel – 275. výročie úmrtia (1. 9. 1748 Banská Bystrica), barokový spisovateľ a prekladateľ. V roku 1717 študoval v Lučenci. Skladal latinské verše a náboženskú lyriku. Jeho najvýznamnejším dielom je latinská rukopisná autobiografia *Vita Samuelis Hruscowitz* (*Život Samuela Hruškovica*).



FORGÁCH, Ján XXIV. – 75. výročie narodenia (1. 9. 1948, Curitiba, Brazília), gróf. Pokrstený bol pod menom – gr. John Michael Louis Pedro Forgách de Ghymes et Gács. Posledný žijúci potomok haličskej vetvy Forgáchovcov po mužskej vetve (po meči). Aj keď sa nenarodil v Haliči, spomína sa v časti haličskí Forgáchovci – J. Hikker: *FORGÁCHOVCI šľachtici z Gýmeša a HALIČE*. Vydalo JSS, 2016, s. 41 – 172.

KUBINEC, František – 15. výročie úmrtia (4. 9. 2008 Poltár), sklár, výrobca a hráč na ľudových hudobných nástrojoch. Spolu s otcom Jurajom a bratom Martinom tvorili známe Trio Kubincovcov – trio fujaristov. Narodil sa 5. 1. 1939 v Utekáči.

PETIAN, Daniel – 195. výročie úmrtia (6. 9. 1828 Príbelce), národnokultúrny pracovník, kňaz. Národný buditeľ, od r. 1810 člen Učenej spoločnosti banského okolia. Prispieval na Katedru reči a literatúry slovenskej pri evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici. Propagoval a podporoval slovenskú tlač. Zberateľ ľudovej slovesnosti – jeho album z cesty, ktorú podnikol v r. 1794 – 95, patrí medzi významné kultúrnohistorické dokumenty svojej doby. Študoval aj v Lučenci, ale väčšiu časť svojho života prežil v Príbelciach. Zostavil významný dokument *Album kultúrneho a literárneho života na Slovensku*. Autor rkp. práce k dejinám uhorskej ev. cirkvi. Jeho knižnicu darovali potomkovia Matici slovenskej (1870). Narodil sa 19. 9. 1772 v Polichne.

NYÁRY, Albert – 90. výročie úmrtia (6. 9. 1933 Budapešť), maliar, historik, archeológ. Na vlastné náklady sa podieľal na viacerých archeologických vykopávkach. Svoju tvorbu vystavoval na mnohých výstavách. Narodil sa 2. 6. 1871 vo Filákovke.

VARGICOVÁ, Alžbeta, rod. Tóthová – 75. výročie narodenia (6. 9. 1948 Lučenec), vychovávateľka, cvičiteľka, kultúrna pracovníčka. V roku 2012 jej bola udelená Cena primátora mesta Filákovka za dlhoročné úspešné pôsobenie v mimoškolskej výchove a za obetavú starostlivosť o deti a mládež v oblasti telesnej kultúry.



KATI, Štefan, PhDr. – 65. výročie narodenia (8. 9. 1958 Lučenec), redaktor, novinár, osvetový pracovník. Po štúdiu na FF UPJŠ v Prešove pracoval v Okresnom osvetovom stredisku v Lučenci (1981 – 87), potom ako novinár v Pravde, Smere a Novohradských novinách a opäť v Novohradskom osvetovom stredisku (1996 – 99) ako vedúci ZUČ. Autor knihy *Z druhej strany mreží* (1996). Zomrel 11. 1. 1999 v Lučenci.

BEZÁK, Viktor – 85. výročie narodenia (10. 9. 1938 Lučenec), fyzik, vysokoškolský učiteľ, vedecký pracovník.

PANTOČEK, Leo Valentín – 130. výročie úmrtia (11. 9. 1893 Zlatno), lekár, vynálezca. Pôsobil ako chemik v sklárni v Zlatne od r. 1848. Položil základy hyaloplastiky. Počas pôsobenia v Zlatne vyrobil aj sklenené peniaze (na svetovej výstave v Paríži bol odmenený zlatou medailou). Pod jeho vedením sa vyrábali aj prvé zrkadlá v Uhorsku. Bol vynálezca irisovaného skla (sklo sfarbené dúhovými odtieňmi) a hyaloplastiky. Bol prvým človekom v Uhorsku, ktorý sa zaoberal dagerotypiou (najstarší spôsob fotografie). Býval u majiteľa sklárni Záhna v kaštieli. V záhrade neďaleko skleníka mu dal Záhn postaviť laboratórium. Narodil sa r. 1812 v Kielciach v Poľsku.



HORÁK, Karol, prof. PhDr., CSc. – 80. výročie narodenia

(13. 9. 1943 Katarínska Huta), vysokoškolský učiteľ, literárny a divadelný vedec. Ešte ako študent založil Študentské divadlo pri Filozofickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika, v ktorom pôsobil ako herec, dramaturg a režisér. Od roku 1965 pôsobí ako pedagóg Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. V r. 1971 – 77 externý dramaturg v Divadle J. Záborského v Prešove, 1998 – 2003 vedúci literárno-dramatickej redakcie STV (Štúdio Košice), 2000 – 03 vedúci Katedry estetiky a vied o umení FF PU, 2002 vedúci Katedry

kulturológie IEVUK FF PU. Zakladateľ a dlhoročný riaditeľ festivalu Akademický Prešov. Autor viacerých scenárov, beletristických (epických i dramatických) a vedeckých publikácií (napr.: *Dve prózy*, 1974; *Cukor*, 1977; *Súpis dravcov*, 1979; *Päť hier*, 1990; *Vzopätie*, 1994; *Šesť hier*, 1996; *Medzi sujetom a tézou*, 1999; *Od tézy k sujetu*, 2003; *Komorné hry*, 2004; *Metamorfózy alternatívneho divadla*, 2009; *Hra ako divadlo*, 2011; *Medzivojnový muž*, 2013). Získal viacero ocenení – Rad Ľudovíta Štúra II. triedy od prezidenta SR za mimoriadne zásluhy o kultúrny rozvoj SR, cenu SC AICT 2020 za mimoriadny prínos v oblasti divadla, Krištáľové krídlo 2020 (mimoriadna cena).

KUCHYNKA, Štefan – 205. výročie narodenia (15. 9. 1818 Utekáč) a **145. výročie úmrtia** (6. 12. 1873 Utekáč), statkár, podnikateľ. Nájomca sklárne v Utekáči. Spolu s bratom Karolom postavil pri Málinci novú skláreň, vyrábal tabuľové a fúkané sklo. Spolumajiteľ železiarní v Cinobani. Poslanec uhorského snemu. V sklárni krátko nato zaviedol zvláštne žetóny tzv. „veksle“, náhradné peniaze zo žltého kovu v hodnote 1, 5, 10 grošov. Sklári za svoju prácu dostávali časť platu veksľami a časť v grošoch. Za veksle si mohli nakupovať len v jeho obchode.

HUBAY, Jenő – 165. výročie narodenia (15. 9. 1858 Pešť), huslista, hudobný skladateľ. V r. 1894 sa oženil s grófkou Rózou Máriou Annou Cebriánovou, ktorá pochádzala z Dolnej Slatinky a často ju navštevoval, kde oddychoval v kaštieli. V Lučenci aj vystupoval. V r. 1919 sa stal riaditeľom Hudobnej akadémie v Budapešti. Zomrel 12. 3. 1937 v Budapešti.

KUBÍNYI, Augustín – 150. výročie úmrtia (19. 9. 1873 Budapešť), prírodovedec, archeológ, Od roku 1821 pôsobil v Novohrade na rôznych postoch v evanjelickej cirkvi. Bol riaditeľom Uhorského národného múzea. Za jeho pôsobnosti bola zriadená Uhorská geologická spoločnosť. Od roku 1821 bol podnotárom v Novohrade a dvadsať rokov bol dušou všetkého kultúrneho života. Roku 1843 sa stal správcom Národného múzea, zriadil najmä Pyrkerovu obrazáreň. V Lučenci založil významnú čítarenskú spoločnosť a knižnicu, ktoré boli zničené r. 1849 Rusmi. Roku 1853 sa stal riaditeľom Akadémie. Narodil sa 30. 5. 1799 vo Vidinej.

ČERNICKÝ, Július, doc. PhDr., CSc. – 15. výročie úmrtia (19. 9. 2008 Bratislava), vojenský pedagóg, vysokoškolský učiteľ vo Vojenskej politickej akadémii v Bratislave (1969 – 89). Narodil sa 13. 10. 1929 v Málinci.

ŠUTTA, Juraj, prof. MVDr., CSc. – 100. výročie narodenia (20. 9. 1923 Mýtna), veterinár, vysokoškolský učiteľ. Ako pedagóg sa zaslúžil o výchovu veterinárnych lekárov v oblasti chirurgie. Zomrel 28. 10. 1981 v Alger (Alžírsko), pochovaný je v Mýtnej.

MICHALKOVÁ, Eleonóra, rod. Melicherčíková – 70. výročie narodenia (23. 9. 1953 Lovinobaňa), botanička, vedecká pracovníčka. Je autorkou vyše 20 odborných publikácií z geobotaniky a je spoluriešiteľkou projektu Flóra Slovenska.



BLAHUTA, Ján – 55. výročie narodenia (23. 9. 1968 Lučenec), folklorista, spevák, tanečník, výrobca, umelecký vedúci FS Kokavan v Kokave nad Rimavicou. Žije v Zlatne.

ALBERT, Štefan – 55. výročie narodenia (26. 9. 1968 Fiľakovo), výrobca nožov, pri vyrábaní používa mnoho druhov ocelí – ručne kovaná a mozaiková damascénska oceľ, RWL a Damasteel. Na výrobu rukoväte používa drevo alebo kosť, drahokamy a polodrahokamy, zlato, platinu a striebro. Vlastní mnoho ocenení. Jeho nože sa okrem Slovenska nachádzajú v krajinách takmer na každom kontinente sveta.

KURUC, Ladislav – 70. výročie narodenia (27. 9. 1953 Fiľakovo), strojmajster, publicista. Je autorom kníh: *Železničné koľajové vozidlá na Slovensku* (1998), *Slovenské železnice* (2001), *Album železničných koľajových vozidiel na Slovensku – 1. časť* (2017).

KÁRMÁN, Jozef st. – 285. výročie narodenia (29. 9. 1738 Lučenec), kalvínsky biskup, cirkevný spisovateľ. Autor a prekladateľ modlitebných kníh. Zaslúžil sa o zriadenie teologického ústavu v Lučenci v r. 1791. V roku 1794 bol menovaný za biskupa. Kráľ Leopold II. ho povýšil do šľachtického stavu. Zomrel 5. 4. 1795 v Lučenci, kde je aj pochovaný.



PETRENKA, Ján, prof. Ing. – 5. výročie úmrtia (1. 10. 2018 Bratislava), vysokoškolský učiteľ, rektor Vysokej školy ekonomickej v Bratislave (1990 – 91). Narodil sa 6. 2. 1930 v Kokave nad Rimavicou.

BARATTA-DRAGANO, Alojz – 195. výročie narodenia (2. 10. 1828), barón, zemepán a továrnik. Bol zakladateľom súkromnej školy v Poltári (1866). Zaslúžil sa o postavenie busty kráľovnej Alžbety v Poltári (1899).

LACIAKOVÁ, Irena – 155. výročie narodenia (2. 10. 1868 Polichno), spisovateľka, sestra B. S. Timravy. Používala pseudonym Poľanská, Irena Zorislava Slančík. V r. 1887 bola redaktorkou rodinného rkp. časopisu *Ratolesť*, v ktorom začala spolu s Timravou literárne tvoriť. Zomrela 14. 2. 1865 vo Zvolene.

KORBAY, František – 55. výročie úmrtia (2. 10. 1968 Banská Štiavnica), vlastivedný publicista, úradník. Pseudonym F. Menší. Študoval na gymnáziu v Lučenci. Notár v Haliči, Lovinobani a v Rimavskej Sobote, úradník v Banskej Štiavnici. Kultúrny a osvetový pracovník v banskoštiavnickom okolí, autor turistických sprievodcov a štúdií o Banskej Štiavnici, v publicistike sa venoval aj otázkam cestovného ruchu, administratívy a financií v štátnej správe. Publikoval v časopisoch: Administratívny vestník, Soc. ochrana, Hlas slov. samosprávy, Krásy Slovenska. V novinách: Národné noviny, Robotnícke noviny, Slovenský denník, Hlasy spod Sitna, Pohronie, Pohronský hlásnik. Narodil sa 2. 11. 1895 v Haliči.

NOGE, Július, PhDr., DrSc. – 30. výročie úmrtia (3. 10. 1993 Bratislava), literárny historik a kritik. Pseudonym Juraj Vidovenec. Od r. 1955 pracoval v Ústave slovenskej literatúry SAV v Bratislave. V literárnohistorickom výskume publikoval štúdie o B. S. Timrave, L. N. Jégém, G. K. Zechenterovi-Laskomerskom, S. H. Vajanskom, ale najmä o M. Kukučínovi v práci *Martin Kukučín tradicionalista a novátor* (1962, 1975) a v knihe *Martin Kukučín. Epik života – život v epike* (1991). Diela: *Slovenská romantická próza* (1969), *Prozaik Vladimír Mináč* (1962), *Próza Kláry Jarunkovej* (1979), *Ján Kalinčiak* (1975), *Hľadanie epickej syntézy* (1980), *Podoby realizmu v medzivojnovnej próze* (1983), *Literatúra v pohybe* (1968), *Kritické komentáre* (1974), *Zlatý fond slovenskej literatúry* (1968). Narodil sa 30. 1. 1931 vo Vidinej.

NOCIAROVÁ, Emília, rod. Ľuptáková – 90. výročie narodenia (3. 10. 1933 Lučenec), učiteľka, ochotníčka herečka, osvetová pracovníčka, recitátorka. Držiteľka Zlatého odznaku J. K. Tyla ako najlepšia amatérska herečka, členka divadelného súboru Timrava v Lučenci. Žije na dôchodku vo Vidinej.



KRAHULEC, Juraj st. – 75. výročie narodenia (5. 10. 1948 Kokava nad Rimavicou-Pereš), heligónkar, dlhoročný člen FS Kokavan v Kokave nad Rimavicou.



KOVÁCS, Péter – 55. výročie narodenia (5. 10. 1968 Lučenec), fotograf, výtvarník, umeleckým menom Garp. Základnú školu navštevoval vo Fiľakove, následne absolvoval vtedajšiu Strednú umelecko-priemyselnú školu v Kremnici. Je vyštudovaný grafik, ale venuje sa aj maliarstvu, fotografovaniu a sochárstvu. Je autorom návrhu a realizácie súsošia *Zmierenie* na Námestí slobody vo Fiľakove.

MIŠÚTOVÁ, Klára, Mgr. – 85. výročie narodenia (7. 10. 1938 Šaľa), stredoškolská učiteľka a v rokoch 1975 – 95 riaditeľka Strednej pedagogickej školy v Lučenci. Zomrela 20. 11. 2004 v Lučenci.

VARGA, Attila, Ing. – 65. výročie narodenia (7. 10. 1958), strojný inžinier, stredoškolský učiteľ. Od roku 1992 riaditeľ SOŠ vo Fiľakove.

KLAMÁRIK, Ján – 125. výročie úmrtia (8. 10. 1898 Banská Bystrica), učiteľ, štátny tajomník. Pseudonym Kemény. Zaslúžil sa o modernizáciu stredných škôl. V r. 1889 bol vymenovaný za ministerského radcu. Narodil sa 7. 2. 1832 v Lučenci.

ŠURAN, Jaroslav, JUDr. – 100. výročie narodenia (8. 10. 1923 Revúca), právnik, stredoškolský učiteľ na Gymnázium BST v Lučenci (1968 – 86). Autor článkov v regionálnej tlači o ochrane prírody a životného prostredia. Zomrel 18. 3. 2000 v Lučenci.

SERLY, Tibor – 45. výročie úmrtia (8. 10. 1978 Londýn), huslista, violista, hudobný skladateľ. Jeho prácu si vysoko vážil Béla Bartók, inštrumentálne spracoval jeho dielo *Koncert pre violu*. Natrvalo sa usadil v New Yorku. Je po ňom pomenovaný ženský spevácky komorný zbor „SERLY“ pri ZO Csemadoku v Lučenci. Narodil sa 5. 11. 1901 v Lučenci.

GÁLUS, Juraj – 165. výročie narodenia (12. 10. 1858), člen folklórnej skupiny v Kokave nad Rimavicou, prezývaný „Abelovec“, nosil stále pôvodný kokavský kroj a zapletené vrkoče. Zomrel 30. 10. 1952.

SÁNDOR, László – 30. výročie úmrtia (13. 10. 1993), kritik, prekladateľ. V Lučenci bol od r. 1933 redaktorom časopisu *Figyelő* a jedným zo zakladateľov časopisu *Indulás*.

URBANČOK, Milan – 95. výročie narodenia (14. 10. 1928 Cinobaňa-Turíčky), jazykovedec. Z diel: *Slovník slovenského jazyka*, *Morfológia slovenského jazyka*. Zomrel 15. 4. 1981 v Bratislave, pochovaný je v rodisku.

LUKÁČ, Bohuslav, RNDr., CSc. – 80. výročie narodenia (15. 10. 1943 Ábelová), fyzik, astronóm, stredoškolský a vysokoškolský učiteľ. Od r. 1969 vedeckovýskumný pracovník v Slovenskej ústrednej hvezdárni Hurbanovo. Zomrel 27. 8. 2009 v Bratislave, pochovaný je v Komárne.

ZUPKO, Mária, rod. Illéšová, Mgr. – 70. výročie narodenia (15. 10. 1953 Filákov), špeciálna pedagogička, logopedička. Pôsobila na Osobitnej škole internátnej vo Filákove (1978 – 92), riaditeľka ÚSS vo Vidinej (1992 – 97), učiteľka na Špeciálnej ZŠ vo Filákove (1997 – 2004), vedúca pracoviska Ústredia práce so sídlom v Banskej Bystrici (2004 – 07), riaditeľka DD a DSS Nezábudka vo Filákove (2007 – 08). V rokoch 2002 – 10 bola poslankyňou Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK).

LAKATOŠ, Ladislav, doc. Ing., CSc. – 100. výročie narodenia (21. 10. 1923 Stará Halič), strojný inžinier, vedecký pracovník a vysokoškolský učiteľ. Zomrel 8. 6. 2015 v Bratislave, kde je pochovaný na cintoríne Slávičie údolie.

BAKUĽA, Michal – 40. výročie úmrtia (21. 10. 1983 Bratislava), politik. V roku 1954 sa stal prvým podpredsedom Zboru povereníkov v Bratislave, v r. 1955 – 56 minister štátnej kontroly, v r. 1956 – 59 minister poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, predseda a podpredseda KNV v Banskej Bystrici (1960 – 64). Narodil sa 23. 8. 1911 v Málinci.

LEHÁR, Franz Christian – 75. výročie úmrtia (24. 10. 1948 Bad Ischl-Rakúsko), hudobný skladateľ. V rokoch 1890 – 94 bol kapelníkom 25. pešieho pluku v Lučenci. Pri poslednom koncerte v Lučenci dostal Lehár taktovku s pozlátenou lutnou a nápisom „*Franz. Lehárovi ml. dámy mesta Lučenec... 4. 3. 1894*“. Narodil sa 30. 4. 1870 v Komárne.



DAMJANOV, Krasimír, Mgr. – 65. výročie narodenia (24. 10. 1958 Svišťov, Bulharsko), historik, v r. 1984 – 95 pracoval v Novohradskom múzeu v Lučenci, ako jeho riaditeľ v r. 1990 – 95. Od roku 1999 je majiteľom obchodnej spoločnosti Bach systems, s. r. o., v Lučenci

GRÜNNER, Ladislav – 40. výročie úmrtia (26. 10. 1983 Bratislava), publicista, spisovateľ literatúry faktu, športový redaktor v novinách Deň, Práca, vo vydavateľstve Šport a v časopise Tip. Narodil sa 6. 1. 1920 vo Filákovke.

LÚČANOVÁ, Mária, rod. Bakuľová, doc. PhDr., CSc. – 35. výročie úmrtia (27. 10. 1988 Bratislava), scenáristka, redaktorka. V r. 1961 – 79 dramaturgička a neskôr šéfredaktorka Hlavnej redakcie programov ČST v Bratislave. V r. 1979 – 88 pôsobila ako vysokoškolská učiteľka na Filozofickej fakulte UK v Bratislave. Z jej scenárov: *Ozvena rokov* (1972), *Brána k domovu* (1975), *Čierna karavána* (1977), *Odviata cesty* (1978), *Umri, blázon!* (1984). Narodila sa 25. 2. 1937 v Málinci.

DEDINSKÁ, Lenka – 20. výročie úmrtia (29. 10. 2003 Bratislava), učiteľka, autorka učebníc, ochotníčka, výskumná pracovníčka. V r. 1952 – 78 pôsobila vo Výskumnom ústave pedagogickom v Bratislave. Z diel sú známe viaceré učebnice pre ZŠ, vydala úpravy ľudových rozprávok pre bábkové hry: *Saša a Micka* (1950), *Veselá záhrada* (1956), *Červená čiapočka* (1958) a d'. Počas pôsobenia v Lučenci bola aktívnou členkou divadelného ochotníckeho súboru Timrava. Pochovaná je na cintoríne v Mládzove. Narodila sa 18. 3. 1916 v Tomášovciach.



NOVEMBER


PUNTIGÁN, Jozef, RNDr. – 65. výročie narodenia

(1. 11. 1958 Lučenec), matematik-programátor, fotograf, publicista a prekladateľ. Je zakladajúcim členom Korunk Ifjusági klub, Kármán József Színkör. V roku 1995 získal Madáchovu cenu. Autor a spoluautor publikácií a monografií, najmä z Novohradu. V súčasnosti pracuje v Novohradskej knižnici v Lučenci.

HRONEC, Pavol, Ing. – 75. výročie narodenia (3. 11. 1948 Kalinovo), ekonomický inžinier.

DEMECS, Dezső Deziderio, prof. Dr., PhD. – 100. výročie narodenia (8. 11. 1923 Boľkovce), filozof, vedeckovýskumný pracovník, vysokoškolský učiteľ. Zomrel 21. 8. 2002 v Pine Bluff (USA). Na ľudovej škole v Boľkovciach študoval v rokoch 1929 – 37.

AGÓCS, Attila, Mgr., PhD – 45. výročie narodenia (11. 11. 1978 Fiľakovo), etnológ, bývalý tanečník/choreograf, bývalý riaditeľ Hradného múzea vo Fiľakove. V súčasnosti je primátorom mesta Fiľakovo a poslancom zastupiteľstva BBSK.

ADAMOVIČ, Štefan – 120. výročie narodenia (13. 11. 1903 Moravské Lieskové), cirkevný historik, pedagóg, ev. farár v Mládzove. Od roku 1930 farár v obci Turíčky a taktiež profesor na stredných školách v Lučenci. Počas SNP bol prednostom osvetového oddelenia na povereníctve školstva, redaktor povstaleckého Hlasu ľudu. Používal pseudonym: Cinobanský, Novohradský, Evanjelik z Novohradu a i.

KOŠKA, Pavel – 30. výročie úmrtia (13. 11. 1993 Brezno), múzejník a učiteľ. Ľudovú školu navštevoval v obci Uhorské, študoval na osemročnej strednej škole a v rokoch 1955 – 59 na pedagogickej škole v Lučenci, kde neskôr pôsobil ako učiteľ. Zaslúžil sa o reorganizáciu Horehronského múzea. V roku 1974 bol vyznamenaný Cenou Rady MsNV v Brezne a i. Narodil sa 16. 10. 1939 v Uhorskom.

ŠVEHLA, Pavol – 210. výročie narodenia (13. 11. 1813 Rimavská Baňa), básnik, autor balád a románov. Bol profesorom v Lučenci a od roku 1839 evanjelickým farárom v Dobroči, kde aj zomrel 12. 4. 1880. Rukopisná báseň *Hádka* (1835) sa pokladá za možný impulz pre Sládkoviča na vytvorenie desaťveršovej strofy Maríny.

SLOVÁK, Leopold, doc. PhDr., CSc. – 30. výročie úmrtia (14. 11. 1933 Bratislava), žurnalista, dramaturg, vysokoškolský učiteľ. Pôsobil v Československom rozhlase, naposledy ako námestník riaditeľa (1972 – 79). Narodil sa 5. 11. 1919 v Málinci.

PÁNIK, Ľudevít – 135. výročie narodenia (15. 11. 1888 Ratková), učiteľ, správca ev. a. v. ľudovej školy v Tomášovciach. Na škole pôsobil 43 rokov, svojou usilovnosťou bol vzorom troch generácií. Bol aj prvým kronikárom obce.

HERZ, Alexander – 85. výročie úmrtia (17. 11. 1938 Vladivostok), lekár, politik a humanista. V rokoch 1902 – 30 praktický, zubný a úradný železničný lekár v Lučenci. Účastník zakladajúceho zjazdu KSČ v Prahe a zakladateľ MO KSS v Lučenci (1921). Narodil sa 5. 12. 1875 v Jelšave.

KUBÁNOVÁ, Elena, rod. Horniaková – 100. výročie narodenia (17. 11. 1923 Tomášovce), lekárka, internistka, hematologička. Autorka viacerých vedeckých publikácií.

ZAN, Juraj Jan – 150. výročie úmrtia (20. 11. 1873 Zlatno), sklársky podnikateľ. Ľudovú školu navštevoval v Lome nad Rimavicou. Roku 1826 viedol s matkou skláraň v Utekáči, v r. 1827 si prenajal sklársku hutu vo Vlкове. V Zlatne dal r. 1833 postaviť sklársku hutu, v ktorej sa pôvodne vyrábalo tabuľové sklo, neskôr prešiel na výrobu úžitkového a umeleckého skla, jeden z jeho prvých výrobcov v Uhorsku. Výrobky získali viacero ocenení na domácich a zahraničných výstavách. Narodil sa r. 1803 na Sihle.

SZLOSZJÁR, Pavel – 110. výročie narodenia (23. 11. 1913 Fiľakovo), ochotnícky herec a režisér. Naposledy pracoval v závode Mier Lučenec. Režijne naštudoval viac ako 30 predstavení v maďarskom jazyku. Zomrel 9. 3. 1996 vo Fiľakove.

FALTUS, Róbert – 15. výročie úmrtia (25. 11. 2008 Bratislava), tanečník, zaslúžilý umelec. Narodil sa 8. 1. 1934 v obci Kazár v Maďarsku. ZŠ navštevoval vo Fiľakove, pracoval v Kovosmalte a pôsobil ako tanečník vo folklórnych súboroch (1948 – 50). V r. 1950 – 76 bol sólistom tanečného súboru SĽUK v Bratislave, v r. 1976 – 94 v pomocnom hereckom zbore SND na scéne Divadla P. O. Hviezdoslava v Bratislave. Stvárnil množstvo postáv v choreografiách J. Kubánku a M. Ťapáka, ako tanečník účinkoval vo filmoch *Rodná zem*, *Jánošík*, *Sváko Ragan*, *Krutá ľúbošť*.

UNGVÁRY, Ján – 260. výročie narodenia (28. 11. 1763 Lučenec), inžinier, dramatik. V roku 1790 spolu s Kazinczým a Rádayim založili prvú divadelnú spoločnosť v Uhorsku – v Budíne. Zomrel 10. 10. 1807 v Erőde (Maďarsko).

MELICHERČÍK, Ján, prof. Ing., CSc. – 20. výročie úmrtia (30. 11. 2003 Bratislava), elektrotechnický inžinier, vysokoškolský učiteľ. Pôsobil na ETF ČVUT v Prahe (1961 – 72), ETF SVŠT v Bratislave (1972 – 91). Narodil sa 6. 1. 1927 v Lovinobani, kde je aj pochovaný (Horné Fafáky).

●●●●● DECEMBER ●●●●●

ORSÁG, Ľudovít, PaedDr. – 95. výročie narodenia (1. 12. 1928 Lovinobaňa), učiteľ, riaditeľ JSŠ v Poltári (1960 – 70), vedúci odboru školstva ONV v Poltári (1955 – 60), neskôr podpredsedom ONV v Lučenci (1970 – 89). Spoluzriaďovateľ Novohradskej galérie v Lučenci (1980), spoluorganizátor výtvarnej súťaže „Trienále akvarelu“.

FABRICIOVÁ, Jaroslava, rod. Ďurišková – 100. výročie narodenia (3. 12. 1923 Ozdín), akademická sochárka, stredoškolská učiteľka. Z tvorby: *pamätné tabule sestier Royových* – Stará Turá, 1969), *plaketa Terézie Vansovej pre Vansovej Lomničku* (1986), *poprsie Kristíny Royovej* v nadživotnej veľkosti pre park Levice (1990) a d. Zomrela 5. 5. 2002 v Bratislave, kde je pochovaná na cintoríne v Slávičom údolí.

PIUSSI, Ján – 100. výročie narodenia (3. 12. 1923 Lučenec), operetný spevák, šéf spevohry, prekladateľ, zaslúžilý umelec. Ľudovú školu a gymnázium navštevoval v Lučenci. Od r. 1948 sólista a od r. 1978 umelecký šéf spevohry v Prešove. Absolvoval 170 premiér. Z maďarčiny preložil do slovenčiny *Mágnáš Miško*, *Dievča na rázcestí*. Zomrel 4. 12. 1997 v Prešove.

KOŠŤÁLIK, Ján, prof. RNDr., DrSc. – 5. výročie úmrtia (4. 12. 2018 Prešov), geograf, vysokoškolský učiteľ na Pedagogickej fakulte UPJŠ Prešov, Technickej univerzity Zvolen, Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach. Narodil sa 19. 8. 1929 v Pondelku.

HANES, Jozef – 75. výročie narodenia (6. 12. 1948 Filákov), učiteľ, novinár. Redaktor denníka *Smer* v Banskej Bystrici (1973), zástupca a šéfredaktor okresných novín *Ipel* (1976 – 90). Učil na ZŠ vo Filákovke a ZŠ Kubínyho v Lučenci. Zomrel 4. 5. 2001.

SEDLICKÝ, Tibor, Mgr. – 70. výročie narodenia (6.12.1953 Kremnica), hudobný pedagóg, riaditeľ Konzervatória Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici. Jeho otec doc. PhDr. Tibor Sedlický, CSc. sa narodil v Poltári, kde má aj pamätnú tabuľu.

ALGŐVER, Michal – 115. výročie úmrtia (9. 12. 1908 Balážske Ďarmoty), jazykovedec, publicista, zberateľ ľudových rozprávok. Pseudonym Ľuborečský. Vyrastal v rodine zememerača v Ľuboriečke a Divíne. Gymnázium navštevoval v Lučenci. Od roku 1853 pôsobil ako zememerač v službách grófa Zichyho na jeho panstvách v okolí Balážskych Ďarmôt. Bol autorom prvej po slovensky písanej matematickej učebnice-príručky, ktorú vydal pod názvom *Počto- a meroveda* v roku 1861, teda ešte pred známou učebnicou Martina Čulena. Bol zakladajúcim členom Matice slovenskej, členom výboru a viacerých jej vedeckých odborov. Narodil sa 19. 1. 1826 v Šure (Maďarsko).

HALGAŠ, Ján, doc. RNDr., CSc. – 75. výročie narodenia (8. 12. 1948 Lupoč), chemik, od r. 1972 vysokoškolský učiteľ na Univerzite Komenského v Bratislave.

BAZOVSKÝ, Ľudovít – 65. výročie úmrtia (10. 12. 1958 Ľubochňa), politik, advokát, novinár, zakladateľ slovenských peňažných inštitúcií. Ako advokát sa dostal do Lučenca v roku 1900. Prvé slovenské ľudové zhromaždenie novohradských Slovákov usporiadal v Ozdíne. V Lučenci založil 21. 2. 1909 Účastinný spolok Všeobecnej banky. V rokoch 1919 – 1920 bol prvým slovenským novohradským županom. Pochovaný je v Lučenci, kde má pamätnú tabuľu na Námestí republiky a pamätník na cintoríne. Predseda SNR Horného Novohradu (1918 – 19), poslanec Revolučného národného zhromaždenia (1918 – 1919), predseda MO Matice slovenskej v Lučenci, prvý starosta Sokola v Lučenci. Narodil sa 22. 7. 1872 v Závade.

HRUBEC, Igor, PhDr. – 25. výročie úmrtia (10. 12. 1998 Nitra), archeológ. Študoval na gymnáziu v Lučenci (1937 – 46). Z diel: *Rannodejinné nálezy z Filáкова, Hrádok v Šiatorskej Bukovinke, Despot železných nástrojov zo Sklabine* a i. Narodil sa 16. 10. 1926 vo Filákovke.

GALLO, Ján, doc. PhDr., CSc. – 15. výročie úmrtia (10. 12. 2008 Prešov), učiteľ, zveľaďovateľ kultúry Gemera a Novohradu. Ako učiteľ pôsobil v Poltári, Kokave nad Rimavicou, Tisovci a v Revúcej, od roku 1972 ako docent na FF UPJŠ v Prešove. V Poltári bol riaditeľom JSŠ. Okrem pedagogickej práce dirigoval detský spevácky zbor a miešaný spevokol v Poltári. V Kokave založil a dirigoval dychovú hudbu a bol správcom osvetovej izby. V r. 1943 – 53 viedol v Kokave cirkevný miešaný spevokol a r. 1947 založil mandolínový súbor, potom sláčikový súbor a dychovú hudbu. Počas pôsobenia v Kokave nad Rimavicou sa venoval zbieraniu kokavských piesní a tiež ľudových piesní z blízkeho okolia. Zbieral ich po kokavských lazoch, kolešniach, nachádzal tu originálne neupravené piesne, ešte nikým nepoužité, ktoré vyšli knižne v II. zväzku „Slovenských ľudových piesní“, vydaných SAV v Bratislave. Počas svojho pôsobenia v Revúcej sa pričínil o otvorenie pamätných izieb Prvého slovenského gymnázia, v ktorej významne pomohol zhromaždiť bohaté archívne materiály. Napísal množstvo odborných článkov a publikácií, napr. *Revúcke gymnázium 1862 – 1874, Dejiny stredných škôl na Gemeri do polovice 19. stor., Muránska Zdychava, Muráň, Chyžné, P. J. Šafárik ako vychovávateľ, učiteľ a pedagóg, Portréty profesorov Slovenského evanjelického gymnázia v Revúcej* a iné. Narodil sa 3. 7. 1922 v Chyžnom. Pri príležitosti 100. výročia narodenia mu 23. 9. 2022 bolo udelené Čestné občianstvo Kokavy nad Rimavicou in memoriam.



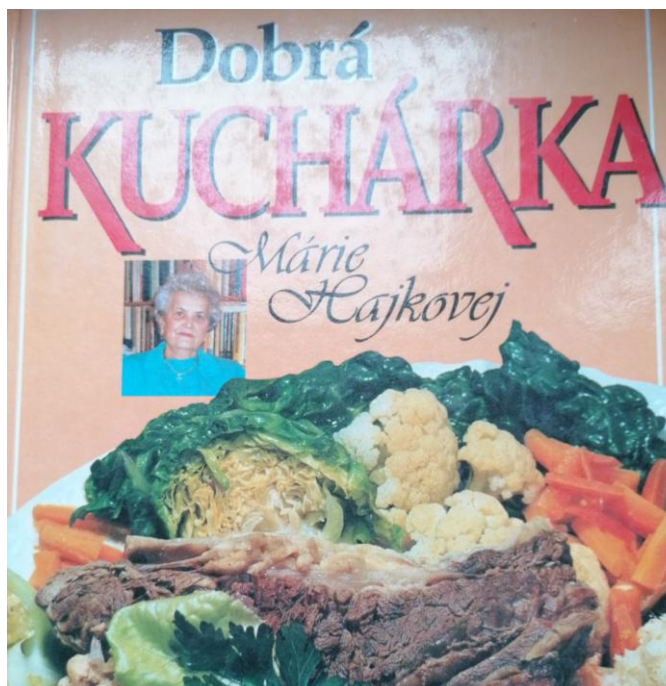
MIHÁLY, František, PhDr., DiS. art. – 65. výročie narodenia

(11. 12. 1958 Lučenec), učiteľ hudby, publicista, kulturológ. Vyrastal vo Fiľakove, kde navštevoval ZDŠ s vyučovacím jazykom slovenským a LŠU. V rokoch 1973 – 79 študoval na Štátnom konzervatóriu v Košiciach. Popri zamestnaní vyštudoval v rokoch 1982 – 87 odbor teória a dejiny kultúry na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde mu bol priznaný titul doktor filozofie (1988). V rokoch 1998 – 99 absolvoval doplňujúce pedagogické štúdium na Fakulte humanitných vied UMB v Banskej Bystrici. Pedagogickú prax začal ako učiteľ hry na dychových nástrojoch v roku

1979 na LŠU vo Fiľakove. V rokoch 1984 – 2004 vyučoval dychové nástroje a hudobnú náuku na ZUŠ v Lučenci, zástupca riaditeľa (1985 – 90). Od roku 2004 až doteraz je hudobným pedagógom na Cirkevnej ZUŠ sv. Jána Bosca v Lučenci. Autor publikácií o osobnostiach Novohradu: *Osobnosti Novohradu* (1995), *Kto je kto v Novohrade 1999 – 2000* (2001), *Výberová personálna bibliografia 1985 – 2008* (2008), *Osobnosti Lučenca, spomienky a nekrológy* (2018), *Výnimočné osobnosti Novohradu* (2022). Prispieva do slovenských a maďarských novín a časopisov, je stálym dopisovateľom regionálneho kultúrneho spravodajcu REKUS.

ZSÉLYI, Aladár – 140. výročie narodenia (12. 12. 1883 Čeláre), prvý konštruktér lietadla v Uhorsku, vlastným menom Koch. Študoval v Lučenci. Zomrel 1. 7. 1914 v Budapešti.

HAJKOVÁ, Mária, rod. Mócová – 100. výročie narodenia (14. 12. 1923 Mýtňa), najznámejšia autorka slovenských kuchárskych kníh. Ľudovú a meštiansku školu navštevovala v Mýtnej. Od roku 1943 žila v Bratislave v slobodnom povolani ako autorka kuchárskych kníh. Prvá kniha *Múčníky* vyšla v roku 1956 a hovorí sa, že na nej vyrastali celé generácie gazdiniek. Medzitým napísala ďalšie kuchárske knihy (*Chcete si pochutnať ?, Čo zo zemiakov...*), ktoré boli preložené aj do iných jazykov. V roku 1995 jej vyšla kniha *Dobrá kuchárka Márie Hajkovej*, obsahuje úctyhodných 1476 receptov. Zomrela 7. 5. 2007 v Bratislave, pochovaná je v Mýtnej.



Lučenské rezy (M. Hajková: *Múčniky*, 1956)

Suroviny:

44 dkg polohrubej múky, 24 dkg práškového cukru, 20 dkg orechov, 28 dkg masla, 2 vajcia, trocha sódy bikarbóny a podľa potreby smotany.

Postup:

V múke rozmiešame sódu bikarbónu, rozmrvieme maslo, pridáme cukor a pomleté orechy. Pridáme celé vajcia a smotanou zamiesime cesto, ktoré rozdelíme na dva diely. Jeden rozvaľkáme a dáme na vymastený plech. Potrieme lekvárom, založíme druhým rozvaľkaným dielom a pečieme v dobre teplej rúre. Upečené nakrájame na kocky a posypeme práškovým cukrom.

GROSMANN, Tomáš – 75. výročie narodenia (15. 12. 1948 Fiľakovo), novinár, redaktor. Študoval žurnalistiku na FF UK v Bratislave. Ako novinár bol pracovne na všetkých kontinentoch. Spoluautor publikácie *Kronika olympijských hier*. Bol tlačovým atašé dvoch slovenských olympijských výprav na OH v Atlante a Nagane.

ALEXY, Štefan – 90. výročie narodenia (17. 12. 1933 Lučenec), lekár, chirurg.

ELIÁŠ, Imrich, PhDr. – 110. výročie narodenia (18. 12. 1913 Stará Halič), stredoškolský a vysokoškolský učiteľ, umeleckým menom I. E. Dolinský. V r. 1969 – 78 pôsobil na Vysokej škole dopravy a spojov v Žiline. Zomrel 6. 5. 2001 v Bratislave.

ČAJAK, Ján – 160. výročie narodenia (19. 12. 1863 Liptovský Ján), publicista, spisovateľ, syn štúrovského básnika Janka Čajaka. Štyri desaťročia stál v centre kultúrnych a politických snáh dolnozemskej Slovákov. Študoval v Lučenci. Zomrel v Báčskom Petrovci.

GYÖRGYOVÁ, Katarína – 70. výročie narodenia (20. 12. 1953 Lučenec), osvetová pracovníčka, dlhoročná metodička pre folklór v Novohradskom osvetovom stredisku Lučenec.

BENEDIKTI, Jolana, prom. fil. – 110. výročie narodenia (26. 12. 1913 Gecelovce), stredoškolská učiteľka, naposledy – Stredná zdravotnícka škola v Lučenci (1960 – 83). Účinkovala v divadelnom ochotníckom súbore Timrava. Zomrela 29. 9. 1997 v Lučenci.

TELEKIOVÁ, Helena, rod. Nagyová, doc. PhDr., CSc. – 90. výročie narodenia (27. 12. 1933 Trebeľovce), lingvistka, hungaristka, vysokoškolská učiteľka, literárnym menom Telekiné Nagy Ilona. Z diel: *Zemepisné názvy obce Trebeľovce*, učebnice maďarského jazyka pre rôzne stupne ZŠ a SŠ a i. V rokoch 1957 – 65 učila na gymnáziu vo Filákove. Od r. 1996 vedúca Katedry hungaristiky Fakulty humanitných vied UKF v Nitre.

CRISTEA, Peter John – 70. výročie narodenia (29. 12. 1953 Lučenec), inžinier, architekt. ZDŠ a strednú školu navštevoval v Lučenci. Žije v USA.

LUKNIŠ, Karol – 35. výročie úmrtia (29. 12. 1988 Lučenec), amatérsky výtvarník, známy výrobca huslí. Držiteľ ceny Dr. L. Lenga v rámci súťaže výrobcov na folklórnych slávnostiach v Detve (1980). Narodil sa 6. 1. 1911 v Zlatne, okr. Nitra.

FIGULI, František Samuel – 200. výročie narodenia (31. 12. 1823 Klenovec), cestovateľ, vojak, podnikateľ. V službe tureckého sultána sa zúčastnil Krymskej vojny v Rusku a neskôr talianskeho národnoslobodzovacieho odboja vedeného G. Garibaldim. Potom sa dostal do Ameriky, kde pôsobil v období občianskej vojny známej ako „Juh proti Severu“ (1861 – 1864) v Lincolnovej armáde. Pravdepodobne ako prvý Slovák získal americké štátne občianstvo r. 1868. V r. 1876 sa vrátil na Slovensko, usadil sa u sestry Kristíny v Kokave nad Rimavicou, kde aj zomrel 24. 12. 1880 a je tu aj pochovaný. Jeho hrob dodnes označuje kamenný pomník, na ktorom má vytesaný stručný životopis.

Iné významné osobnosti a udalosti:

Juraj Jánošík – 335. výročie narodenia (25. 1. 1688 Terchová) a **310. výročie úmrtia** (18. 3. 1713 Liptovský Mikuláš), zbojnícky kapitán, ľudový hrdina. Zdržiaval sa aj v Malohonte. Ako cisársky vojak slúžil v Bytčianskom zámku, kde bol uväznený Tomáš Uhorčík a pomohol mu utiecť. Na jeseň roku 1711 Uhorčík zanechal zbojníčenia a usadil sa v Malohontskej stolici, pričom si zmenil meno na Martin Mravec. 5. októbra 1711 sa oženil s dcérou jablunkovského baču Stoligu a usadil sa na samote blízko Klenovca. 26. 10. 1712 chytili a uväznili v hrachovskom kaštieli Uhorčíka a Jánošíka. Zásluhou podžupana Lániho sa dostali na slobodu, ale na prelome rokov 1712 – 13 Jánošíka v Malohonte opäť chytili a odviekli do kaštieľa v Palúdzke pri Liptovskom Mikuláši. Stoličný súd v Liptovskom Mikuláši ho odsúdil na smrť. V septembri 1844 Janko Kráľ putoval po stopách Jánošíka a navštívil aj novohradský a malohontský región, ubytoval sa v Kokave nad Rimavicou u Michala Bakulíniho. V Kokave u Mateja Zdúta našiel zápis skladby „Jánošík liptovský lúpežník“, z ktorej si zlomok, obsahujúci 62 veršov, odpísal (rukopis z 24. – 25. 9. 1844 z Kokavy je uložený v Literárnom archíve Matice slovenskej (LAMS) v Martine). Janko Kráľ zbieral materiál o Jánošíkovi v kokavských krčmách, v kaštieli Forgáčovcov, kde v tom čase uchovávali dosť veľký rodinný archív, i na okolitých kokavských lazoch. Svoje poznatky o Jánošíkovi umelecky spracoval v básnickej skladbe *Výlomky z Jánošíka*, ktorá má tri časti: *Janko*, *Žobrák* a *Zbojnícka balada*.



VÝROČIA UDALOSTÍ A ZAUJÍMAVOSTÍ Z HISTÓRIE NOVOHRADU A MALOHONTU:

- **915. výročie** (1108) – prvá písomná správa o Novohradskej stolici, ako novohradský župan sa v nej uvádza Slauic. Centrom bol hrad NOVOHRAD pri mestečku Nógrád v Maďarsku.
- **885. výročie** – prvá listina o Novohrade z r. 1138 (Naugrad).
- **810. výročie** (28. 9. 1213) – zavraždenie kráľovnej Gertrúdy Meranskej v Pilíši a následné odobratie Lučeneckého panstva sprisahaneckým Kačicovcom a jeho pridelenie kráľovi nápomocným Tomajovcom – budúcemu palatínovi Dionýzovi I. Tomajovi so sídlom v Haliči.
- **720. výročie** – prvá zachovaná stoličná listina pochádzajúca z roku 1303, vydal ju župan Štefan a štyria slúžni.
- **600. výročie** (1423) – získanie mestského privilégia pre Fiľakovo.
- **570. výročie** (1453) – rozpustenie kráľovského Jiskrovho žoldnierskeho vojska a pridelenie viacerých pozemkov aj v Novohrade (Praha, České Brezovo, Ozdín,...) za zásluhy korune jeho vojakom; privolanie Jiskru kráľom naspäť do Uhorska na boj proti bratríkom na východnom Slovensku spolu s Ladislavom Huňadym.
- **540. výročie** (1483) – dobytie Fiľakovského hradu vojskami Mateja Korvína.
- **510. výročie** (1513) – vytvorenie prvej mapy Lazarom Rosetim, na ktorej je mesto Lučenec zaznamenané ako LOSONTZ, ale tlačou vyšla až po jeho smrti v r. 1528 ako Mapa Uhorska.
- **470. výročie** (1553) – začlenenie Lučeneckého panstva do Sečianskeho sandžaku Osmanskej ríše a likvidácie cisterckého kláštora v Opatovej.
- **430. výročie** (27. 11. 1593) – oslobodenie Fiľakova spod osmanskej nadvlády cisárskym vojskom a zánik Fiľakovského sandžaku v rámci Budínskeho pašaliku.
- **430. výročie** (26. 11. 1593) – vymanenie hradu Divín spod tureckej nadvlády. Turci ho dobyli v roku 1575 a stal sa ich oporným bodom.
- **405. výročie** (1618) – potvrdenie výsad mesta Lučenec kráľom Matejom II. v art. 27 v Bratislave.

- **340. výročie** (12. 9. 1683) – porážka Osmanov pri Viedni kresťanskou koalíciou, vyhnanie „tureckého paholka“ Imricha Thökölyho z Poiplia a oslobodenie územia Slovenska od Turkov a ich prisluhovačov.
- **305. výročie** (1718) – príchod prvých osadníkov z Novohradu do Békešskej Čaby. Podľa historika Békešskej stolice Ľudovíta Haana v diele *Pametnosti Békeš – Čabanské* (Pešť 1866) boli medzi prvými obyvateľmi Čaby rodiny z obce Hradište: Bavko, Hanko, Ozdin, Pepo, Sekerka, Tokár.
- **250. výročie** (1773) – členenia územia Novohradskej stolice na štyri slúžnovské okresy (dlho sa nazývali podľa slúžnych alebo ich sídla). V roku 1773 to bol Lučenský okres (lat. Processus Lossoncziensis), pomenovaný podľa názvu sídla Lučenec – Lossoncz.
- **250. výročie** (1773) – nový názov obce Hrnčiarske Zalussany.
- **205. výročie** (1818) – postavenie kúpeľného domu v Lučenci, v oblasti Lučenských kúpeľov.
- **180. výročie** (14. 2. 1843) – stretnutie najbližších spolupracovníkov Ľudovíta Štúra – Janko Francisci-Rimavský, Samo Vozár, Ján Kalinčiak, Ján Gáber-Lovinský a Samko Štúr – v jeho bratislavskom byte, ktorí sa rozhodli pre novú podobu spisovnej slovenčiny na základe kultúrnej stredoslovenčiny. Tento dátum sa často uvádza aj ako *Deň vzkriesenia slovenčiny*.
- **175. výročie** (1848) – používanie názvu Novohradská župa, v ktorej boli ďalej administratívne vyčlenené početné okresy (aj lučenský).
- **155. výročie** (10. 6. 1868) – podanie žiadosti asi dvesto novohradských statkárov a obchodníkov pod názvom „Prosba pred Kráľovské ministerstvo ohľadom železnice a priemyslu v Novohrade“, aby sa sídlo stolice Balašské Ďarmoty spojili s celoštátnou železničnou sieťou a súčasne aby sa štátne cesty primerane k dobe budovali a opravovali.
- **115. výročie** (15. 11. 1908) – ľudové zhromaždenie v Ozdíne, ktoré otvoril Michal Ondrejovič a viedol ho Dr. Ľudovít Bazovský.
- **115. výročie** (15. 3. 1908) – vyjdenie prvého čísla časopisu Népjog, orgánu novohradského sociálneho robotníctva, v Lučenci.
- **115. výročie** (26. 11. 1908) – príchod prvého vlaku do Kokavy nad Rimavicou.
- **110. výročie** (6. 7. 1913) – vysvätenie nového evanjelického kostola v Kokave nad Rimavicou biskupom Heinrichom Gedulym, starý kostol zhorel pri požiari (1911).

- **105. výročie** (1918) – ukončenie I. svetovej vojny a začatie plienenia panských majetkov v Novohrade, osobitne Haličského zámku, vojskami Maďarskej republiky rád.
- **105. výročie** (1918) – Lučenec sa stal súčasťou samostatného Československa.
- **105. výročie** (5. 11. 1918) – vytvorenie Miestnej národnej rady v Kokave nad Rimavicou, jej predsedom bol Ján Beracko-Madarás.
- **105. výročie** (6. 11. 1918) – vznik Hornonovohradskej slovenskej národnej rady v Lučenci na čele s Dr. Ľudovítom Bazovským.
- **105. výročie** (17. 11. 1918) – začiatok vyučovania po slovensky na školách v Kokave nad Rimavicou (maďarčina bola povinne zavedená v roku 1879).
- **100. výročie** (1923) – zrušenie Haličského okresu a uplatnenie nového územnosprávneho členia podľa zákona č.126/1920 s účinnosťou od 1. 1. 1923 začlenením slovenskej časti Novohradu, Hontu a Gemera do Zvolenskej veľžupy, v ktorej bolo 13 okresov (medzi nimi v Novohrade 2 – Lučenec a Modrý Kameň, smerom na východ v susedstve s okresmi Jesenské/Feledince a Rimavská Sobota, smerom na západ s okresmi Krupina a Zvolen, na sever Brezno nad Hronom).
- **100. výročie** (20. 11. 1923) – založenie Obecnej knižnice v Kokave nad Rimavicou. Prvým knihovníkom bol Ondrej Lipták, správca ľudovej školy. V roku 1962 bola premenovaná na Miestnu ľudovú knižnicu.
- **95. výročie** (1928) – vydanie publikácie *Lučenec a kraj novohradský* od Vladimíra Polívku.
- **95. výročie** (9. 9. 1928) – založenie Slovenskej ligy v Kokave nad Rimavicou, prvým predsedom bol Pavol Bysterský.
- **20. výročie** (2003) – začatie vytvárania Novohradského geoparku (neskôr Novohrad – Nógrád Geoparku, prvého cezhraničného geoparku na svete v roku 2000 začleneného v malajskom Langkawi do Globálnej sústavy geoparkov UNESCO) zásluhou Józsefa Agócsa z Filákova, Pétera Csúsza z Mikušoviec a Jozefa Klindu z Bratislavy, Filákova a Haliče.

INÉ ZAUJÍMAVOSTI Z HISTÓRIE:

- **600. výročie** (1423) – začiatok vyberania mýta v obci Mýtina.
- **380. výročie** (1643) – založenie Cechu hrnčiarov (8 majstrov) v Lučenci.
- **350. výročie** (1673) – dokončenie veže zvonice v Starej Haliči, podľa nápisu na nej, mlynárom Jánom Polónim.
- **330. výročie** (1693) – založenie Cechu gombičkárov v Lučenci (7 majstrov).
- **320. výročie** (1703) – založenie Cechu súkenníkov v Lučenci.
- **320. výročie** (24. 8. 1703) – objavenie výzvedných kuruckých hliadok v okolí Trebeľoviec.
- **320. výročie** (15. 10. 1703) – dobytie Haličského hradu kurucmi Františka II. Rákoczyho, vyplienenie Lučenca a okolitých novohradských dedín jeho vojskami.
- **310. výročie** (1713) – založenie Cechu krajčírov v Lučenci.
- **300. výročie** (1723) – potvrdenie práva na jarmoky mestu Lučenec kráľom Karolom III..
- **245. výročie** (1778) – požiar v Haličskej fabrike.
- **240. výročie** (6. 7. 1783) – cisár Jozef II. na svojej ceste z Poľska prechádzal cez Novohrad a bol na omši v kaplnke sv. Jána Nepomuckého v Brezničke.
- **215. výročie** (1808) – pomenovanie obce Halič.
- **190. výročie** (1833) – príchod J.Š. Petiana do Ábelovej.
- **180. výročie** (1843) – skláreň v Katarínskej Hute získala zlatú medailu v Budapešti.
- **180. výročie** (1843) – ocenenie sklárskych výrobkov zo Zlatna striebornou medailou na priemyselnej výstave v Pešti.
- **170. výročie** (13. 4. 1853) – objavenie odtlačku pečatidla na liste datovanom v Prši, uložený je v Novohradskom župnom archíve v Salgótarjáne.
- **165. výročie** (27. 6. 1858) – venovanie tisíc zlatých cisárom Františkom Jozefom farárovi Ľudovítovi Pekárovi na obnovu cirkevných budov v Tomášovciach počas jeho návštevy Viedne s prosbopisom.
- **160. výročie** (31. 5. 1863) – schválenie Stanov Matice slovenskej.
- **150. výročie** (1873) – obnovenie Haličskej fabriky Eduardom Stricherom.
- **145. výročie** (1. 10. 1878) – postavenie richtárom „Starej krčmy“ na Žihľave.
- **130. výročie** (15. 3. 1893) – prevzatie sklárne Zlatno sklárskou akciovou spoločnosťou z Budapešti.

- **125. výročie** (1898) – konanie prvého filmového predstavenia v Lučenci.
- **120. výročie** (1903) – zachovanie klady na trestanie u richtára Jána Vestega v Ábelovej, potom zhorela pri požiari. Zaujímavosťou uvedenou v kronike Ábelovej, dnes možno atrakciou, bol vtedajší výchovný čin richtára, ktorý nezbedných mladíkov dával do klady. Bol to veľký klát stromu, v ktorom boli vyhlbené dva otvory pre nohy so železným zámkom. Mládenec v nich musel stáť deň a noc.
- **120. výročie** (1903) – odkúpenie obcou Tomášovce územia známeho ako Halier od baróna Hallera.
- **115. výročie** (1908) – štrajkové zhromaždenia robotníkov textilnej továrne v Haliči, železiarne v Cinobani a sklárskeho závodu v Katarínskej Huti.



Výšivkárky z Haličskej súkenky – tzv. „Dolnej fabriky pod Vinicami“, 1915

- **115. výročie** (1908) – návšteva sestier Royových, zakladateľiek abstinenčného spolku Modrý kríž, v Málinci.
- **110. výročie** (1913) – vychádzanie prvých slovenských novín v Lučenci pod názvom Ipeľ a Rimava (redaktormi boli Ján Sirotko a Ján Virostek).

- **110. výročie** (7. – 8. 9. 1913) – prelet lietadlom Andreja Kvasza a bratov Tóthovcov (z Haliče) z Lučenca nad Halič a späť.



***Letecké dni Lučenec-Ľadovo, 19. – 21. 5. 1934, 5 lietadiel,
ukážkové a vyhlídkové lety za účasti 7000 divákov***

- **105. výročie** (16. 12. 1918) – vykonanie zmeny názvu obce z bývalého názvu RIMAKOKOVA na Rimavská Kokava, od r. 1920 do r. 1927 sa používal názov Kokava.
- **100. výročie** (1923) – udelenie štátnej ceny Božene Slančíkovej Timrave.
- **100. výročie** (2. 9. 1923) – založenie Okresnej hasičskej jednoty v Lučenci.
- **100. výročie** (1923) – zreorganizovanie dobrovoľného hasičského zboru v Lučenci.
- **100. výročie** (25. 11. 1923) – Pamätný deň obce Dobroč – obnovenie chrámu a zakúpenie nového organu.
- **100. výročie** (1923) – uvedenie prvej divadelnej veselohry *Kubo* v obci Praha.

- **95. výročie** (26. 3. 1928) – protestné zhromaždenie nezamestnaných textilných robotníkov z Haliče a okolia proti zastaveniu ich fabriky.



Rok 1913/14., Súkenka-dolná fabrika pod grófskou záhradou, Jolana Hikkerová rod. Gubišová (1894, LC – 1971, Halič) pri práci.

- **95. výročie** (1. 10. 1928) – založenie spevokolu v obci Dobroč.
- **95. výročie** (1928) – založenie kapely v Ružinej starostom Jánom Líškom, zanikla r. 1945.
- **95. výročie** (1928) – železničná zastávka v obci Veľká Ves, prvý vlak tu zastal 28. 10. 1928.
- **95. výročie** (8. 12. 1928) – založenie Živeny v Kokave nad Rimavicou, mala 32 členov, prvou predsedníčkou bola Irma Liptáková.
- **95. výročie** (1928) – založenie Hasičského zboru v Poltári, mal 25 členov a veliteľom bol Juraj Urbančok.
- **95. výročie** (1928) – posledné fašiangovanie s muzikou (podľa kroniky) po dedine po štyri noci, zdroj: monografia *Mesto Poltár*.
- **90. výročie** (23. 4. 1933) – otvorenie múzea Spolku samostatných remeselníkov v Lučenci, známe aj pod názvom Iparos múzeum.

- **90. výročie** (8. 1. 1933) – ustanovujúca schôdza Včelárskeho spolku v Haliči, konaná v hostinci u Šternlichta. Za dočasného predsedu bol zvolený Karel Kahovec (četničky št. strážny). Za dočasného zapisovateľa bol zvolený Tomáš Outrata (poštový zamestnanec). 3. 12.1933 bolo v Haliči hostinci u Ladislava Šternlichta valné zhromaždenie tohto spolku, kde na tri roky boli do výboru zvolení: predseda Július Janko (učiteľ v Maškovej), podpredseda Štefan Dudáš (mlynár v Starej Haliči), tajomník a pokladník Tomáš Outrata.
- **90. výročie** (1. 5. 1933) – konanie osláv Sviatku práce aj v Haliči. Úrady neskôr zaviedli trestné stíhanie proti rečníkovi Františkovi Válikovi a Jozefovi Zerolovi z Haliče pre propagáciu Sovietskeho zväzu (ZSSR) a za reči ohľadom vykorisťovania kapitalistami v ČSR.
- **90. výročie** (19. 12. 1933) – v Poltári sa stal kronikárom obce Pavel Hronec Dobročský (26. 3. 1892 Dobroč), viedol Pamätnú knihu obce Poltár, vydaná mu bola zbierka básní „Piesne slobody a žiaľu“. V. Polívka v knihe Lučenec a kraj novohradský napísal: *Sl. Lehota – tam pôsobí ako učiteľ horlivý veršovec Pavel Hronec Dobročský.*
- **85. výročie** (4. 8. 1938) – vypuknutie štrajku v smaltovni Sfinx vo Fiľakove, pri ktorom zastavilo prácu vyše 2000 robotníkov.
- **85. výročie** (1938) –pripojenie Lučenca viedenským verdiktom k Maďarsku, jeho súčasťou bol do roku 1944.
- **85. výročie** (1938) – Lovinobaňa sa stala okresným sídlom.
- **85. výročie** (1938) – prvej viedenskej arbitráže medzi obcami, ktoré boli odstúpené Maďarskému kráľovstvu. Medzi nimi bola aj obec Halič. 10. 11. 1938 notársky úrad z Haliče evakovali do obce Stará Halič, ktorá patrila do okresu Lovinobaňa.
- **75. výročie** (1948) – úradné názvy obcí Trebeľovce a Radzovce.
- **75. výročie** (8.1.1948) – založenie ml. divadelného krúžku „Snaha“ v Dobroči.
- **75. výročie** (1948) – premenovanie obce Kotmanová na Dobročskú Lehotu.
- **75. výročie** (27. 6. 1948) – zriadenie miestneho rozhlasu v Kokave nad Rimavicou a schválenie Obecnou radou, montáž vedenia a zariadenia – miestna firma Šmatlík.
- **75. výročie** (19. 12. 1948) – postavenie prvého vianočného stromčeka na námestí v Kokave nad Rimavicou.
- **70. výročie**(1953) – založenia ZUŠ – Múvészeti Alapiskola – vo Fiľakove, v r. 1953 začala pôsobiť pod názvom Závodná hudobná škola pri Kovosmalte Fiľakovo, n. p..

- **65. výročie** (1958) – začiatok širokouhlého premietania v kine Moskva Lučenec.
- **65. výročie** (1958) – vznik divadelného súboru pri OB v Málinci, vedúci bol Ján Novodomský.
- **60. výročie** (1963) – začiatok výstavby bytov na Ulici družstevná v Haliči.
- **55. výročie** (14. 10. 1968) – založenie MO Matice slovenskej v Haliči.
- **55. výročie** (1968) – odovzdanie kultúrneho domu v Tomášovciach do užívania, začal sa stavať 5. 5. 1959, rekonštrukcia bola r. 2022.
- **55. výročie** (4. – 7. 6. 1968) – prijatie delegácie obce Praha v Novohrade pri mátorom hlavného mesta Prahy. K obnoveniu družobných vzťahov došlo v roku 1998 (**25. výročie**) zásluhou starosti Jána Karmana.
- **50. výročie** (1973) – ukončenie stavby vodnej nádrže Ružiná.
- **45. výročie** (1978) – založenie fotokupiny Jána Slováka (fotoamatéri zo severu okresu Lučenec) Štefanom Repčekom z Kokavy nad Rimavicou.
- **45. výročie** (1978) – obnovenie zaniknutej hudobnej skupiny TIENE 78 (Ladislav Janku, Ivan Burin a Braňo Ondrejovič).
- **40. výročie** (1983) – konanie 1. ročníka Hrnčiarskych slávností v obci Hrnčiarske Zalužany.
- **30. výročie** (1993) – presťahovanie ústavu sociálnej starostlivosti pre mládež z Haličského zámku do Lučenca. Z riaditeľov ÚSS spomenieme – J. Trnka, Hanus, J. Páca, A. Zupko, B. Andraščík, J. Lehoťák, V. Teleková, Ing. V. Zinai, I. Ballo, Mgr. R. Murgaš, JUDr. J. Šimko a i.
- **30. výročie** (1993) – konanie 40. Slovenského zrazu turistov na Ružinej.
- **25. výročie** (1998) – vyhlásenie prírodnej rezervácie Pobrežie Ružinej.
- **25. výročie** (do 30. 11. 1998) – zánik firmy Clara Utekáč, známej výrobou termosiek.
- **20. výročie** (16. 8. 2003) – osadenie dvojkríža z Utekáča na vrchole Kriváňa, podľa nápadu Dušana Kubinca ho vyrobili Zdenko Kubinec a Ondrej Zelina.
- **20. výročie** (31. 8. 2003) – zastavenie výroby v sklárni Zlatno.
- **20. výročie** (2003) – zrušenie osobnej dopravy na trati v Kalonde.
- **15. výročie** (26. 2. 2008) – derniéra novely B.S. Timravy „Veľké šťastie“ v úprave Petra Pavlaca v SND, udržala sa na javisku od r. 2003.
- **15. výročie** (2008) – odhalenie pohrebiska kyjatickej kultúry pod Striebornou v Cinobani.

- **15. výročie** (2. 12. 2008) – založenie OZ PRVÁ ISKRA UTEKÁČ, štatutárom je Milan Pupala. Členovia sa snažia sa zachovať a oživiť bohatú históriu obce. Podieľali sa na vydaní všetkých častí kníh Utekáč na dobových fotografiách. V roku 2020 vydalo OZ publikáciu Richard Kafka *Naša Kokava*.
- **15. výročie** (16. 12. 2008) – konanie nultého ročníka súťaže Štoplík v Haliči v spolupráci so ZŠ s MŠ, OÚ a MO MS. Otvoril ho riaditeľ školy D. Šimov, príhovor mal predseda MO MS v Haliči Dušan Jezný.
- **10. výročie** (22. 7. 2013) – zapojenie obce Halič do medzinárodného projektu „Stolpersteine“. Za prítomnosti starostu Haliče Vladimíra Rehaneka, ev. farára a. v. Dušana Hučku z Maškovej, občanov Haliče, príbuznej rodiny Sternlichtovej (dcéra Judita, vyd. Landshut) a nemeckého umelca Güntera Demniga z Kolína nad Rýnom boli uložené kocky pred bývalým domom Sternlichtovcov na Ulici mieru. Slávnostný príhovor mal starosta V. Rehanek a J. Landshut. Zároveň nemeckým odborníkom, ktorý chodí po celom svete robiť túto prácu, bolo uložených 5 kamienkov – dostičiek do chodníka aj s menami tých Sternlichtovcov, ktorí boli zavraždení v holokauste.



Foto: Ján Hikker

PAMIATKY A PAMÄTIHODNOSTI:

Lučenec

- 240. výročie (1783) – postavenie barokovo-klasicistického rímskokatolíckeho kostola Navštívenia Panny Márie, národná kultúrna pamiatka (NKP) od 9. 11. 1963.
- 170. výročie (1853) – postavenie neogotického kalvínskeho kostola so 64 metrov vysokou vežou, na vrchole ktorej je umiestnený otáčavý kohút, charakteristický pre panorámu mesta. Kostol bol postavený viedenským architektom Františkom Wieserom na mieste pôvodného stredovekého kostola.
- 165. výročie (1858) – vybudovanie evanjelického kostola na základoch tolerančného chrámu.
- 160. výročie (1863) – postavenie synagógy so štyrmi štíhlymi vežami v maurskom slohu pod vedením predsedu náboženskej obce Alberta Schmiedla (náklad asi 23000 zlatých).
- 95. výročie (1928) – odhalenie pamätnej tabule (hlásajúca činy Hornonovohradskej slovenskej národnej rady z roku 1918) 28. októbra 1928 na dome lekárnik Dr. Gustáva Vodú, ktoré vykonal správca Matice slovenskej Dr. Jozef Škultéty. Na pamätnej tabuli je nápis: *V tejto budove sa utvorila a zasadala roku 1918 Hornonovohradská Slovenská národná rada za predsedníctva Ľudovíta Bazovského, ktorá na ľudovom zhromaždení celého Slovenského Novohradu dňa 28. novembra 1918 s oduševnením prijala Martinskú deklaráciu zo dňa 30. októbra 1918 a verejne vypovedala odtrhnutie sa od Uhorska a pripojenie sa Lučenca a Novohradu k Československej republike. Túto pamätnú tabuľu umiestnil v desiate výročie slobody Slovákov Odbor Matice Slovenskej v Lučenci na večitú pamiatku a k povzbudeniu v slovenskom národnom cítení ďalších generácií.* Pamätná tabuľa bola obnovená v roku 1968 s doplnkom textu: *Obnovená s pôvodným textom pri päťdesiatom výročí vzniku našej Republiky.* V období totality odstránená a odovzdaná do depozitu Novohradského múzea.

- 90. výročie (1933) – začiatok vedenia vlastnej kroniky mesta Lučenec. Mestskými kronikármi boli Jozef Hudec, Ivan Červenák, v r. 1992 – 2012 bol mestským kronikárom PhDr. Jozef Drenko, v súčasnosti Mária Adamová.
- 15.výročie (21. 10. 2008) – schválenia Zoznamu pamätihodností MsZ Lučenec.

Fiľakovo

- 600. výročie (1423)– udelenie mestských výsad Oppidum Fylek.
- 540. výročie (1483) – dobytie hradu vojskom kráľa Mateja Korvína.
- 60. výročie (9. 11. 1963) – vyhlásenie Fiľakovského hradu za NKP, číslo rozh.: SKK ONV LUCENEC 45/63.
- 60. výročie (9. 11. 1963) – vyhlásenie Františkánskeho kláštora za NKP.
- 30. výročie (1993) – sprístupnenie hradu verejnosti.
- 15. výročie (2008) – sprístupnenie Hradného múzea v Bebekovej bašte pre stálu expozíciu „Stáročia Fiľakovského hradu“.

Poltár

- 245. výročie (1778) – postavenie najstaršieho kamenného domu v meste, ktorý dal postaviť Gabriel Géci a je evidovaný ako Pamätný dom v Zozname hmotných nehnuteľných pamätihodností obce, dnes sa v ňom nachádza múzeum.
- 105. výročie (18. 12. 1918) – konanie verejného ľudového zhromaždenia, ktoré zvolali M. Račko a JUDr. Bazovský, prvý slovenský župan Novohradu. V Poltári sa po prvýkrát objavili slovenské zástavy.
- 70. výročie (1953) – začiatok výstavby umelej vodnej nádrže – rybníka v Zelenom.
- 60. výročie (9. 5. 1963) – slávnostné otvorenie kultúrneho domu, rekonštrukcia v r. 2021.
- 60. výročie (9. 11. 1963) – kamenný most v Zelenom cez rieku Ipeľ je vedený v ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 528/1., rekonštrukcia r. 2021.
- 35. výročie (24. 2. 1988) – schválenie erbu mesta (strieborný džbán v červenom štíte), autor Ladislav Vrteľ, je súčasťou Zoznamu hmotných hnutelných pamätihodností obce.

- 30. výročie (26. 5. 1993) – znovuobjavenie busty cisárovnej Rakúska a kráľovnej Uhorska – Alžbety, zv. Sissi (občanmi Michalom Abelovským, Jánom Kováčom a Marianom Balajom) na pozemku Ing. Ľubomíra Vytřísala. V súčasnosti je umiestnená na MsÚ v Poltári a je v Zozname hmotných hnuteľných pamätihodností mesta. Návrh na jej inštalovanie v Poltári podal barón Alojz Baratta 10. 9. 1898.



- 25. výročie (1998) – zriadenie Mestského múzea.

Ábelová

95. výročie (1928) – postavenie Pamätníka padlým v I. sv. vojne pri ev. kostole.

Belina

30. výročie (1993) – vyhlásenie prírodnej pamiatky Belinské skaly.

Biskupice

295. výročie (1728) – rímskokatolícky kostol sv. Štefana kráľa, upravovaný bol v roku 1818, obnovovaný v rokoch 1887, 1925 a 1950.

Cinobaňa

180. výročie (1843) – skláreň v Katarínskej Hute získala zlatú medailu v Budapešti.

Čakanovce

245. výročie (1778) – rímskokatolícky kostol sv. Alžbety.

15. výročie (2008) – vybudovanie Arpad kaplnky sv. Alžbety.

Čamovce

115. výročie (1908) – zvonu vo zvonici, ktorá je pamätihodnosťou obce.

Ďubákovo

80. výročie (1943) – postavenie drevenej budovy školy, svojpomocne.

Gregorova Vieska

300. výročie (1723) – zvonice, kultúrnej pamiatky.

Halič

580. výročie (1443) – prebudovanie Haličského zámku na pevnosť a honosné šľachtické sídlo Janom Jiskrom z Brandýsa.

100. výročie – zápis Haličského zámku a kostola v Starej Haliči so zvonickou a zvonom Starý Ďuro do prvého Súpisu pamiatok Slovenska zostavovaného pod vedením Jána Emlera z poverenia ministra pre správu Slovenska od roku 1922 (v prílohe originálna kópia zo súpisu – in Envirokabinet Halič).

Holiša

255. výročie (1768) – vybudovanie rímskokatolíckeho kostola Narodenia Panny Márie.

165. výročie (1853) – najstarší dom v obci (drevený štít).

Hradište

100. výročie (1923) – postavenie katolíckej kaplnky Božského Srdca na lazoch Jánom Štefančíkom pre prisťahovalcov z Oravy a Podpoľania.

85. výročie (1938) – začiatok protipovodňových opatrení, nad dedinou boli vybudované 4 stupne, 3 drevené a 1 kamenný.

15. výročie (5. 6. 2008) – odhalenie pamätnej tabule na pamiatku 290 rokov príchodu prvých slovenských usadlíkov na Dolnú zem – Čabasabady.

Hrnčianske Zalužany

5. výročie (11. 11. 2018) – odhalenie pamätníka padlým občanom obce v svetových vojnách.

Kokava nad Rimavicou

110. výročie (6. 7. 1913) – posvätenia evanjelického kostola (biskup Heinrich Geduly), necelé dva roky po požiari v r. 1911.

30. výročie (1993) – vybudovanie kultúrneho domu.

10. výročie (7. 9. 2013) – osadenie pamätnej tabule nestorovi fujaristov Jura-jovi Kubincovi na Salajke, autorom návrhu časti tabule ešte v roku 2010 bol Rudolf Stehlík.

Krná

290. výročie (1733) – prvé znázornenie predmetov na pečatidle obce (drevené koleso, sekera a nebožiec), dnes tvoria erb obce.

130. výročie (1893) – zvonička v miestnej časti Závada.

15. výročie (2008) – vybudovanie rozhľadne na Jasenine.

Lovinobaňa

160. výročie (1863) – kostol evanjelický.

30. výročie (1993) – kostol rímskokatolícky.

Málinec

260. výročie (1763) – zvonica neskorobaroková.

90. výročie (1933) – postavenie „Trafiky“ na námestí obce manželmi Urbašíkovcami, r. 2007 ju darovali obci.

55. výročie (25. 8. 1968) – odhalenie pamätníka Pustovgar nad obcou – Na stráni.

Mládzo

70. výročie (1953) – slávnostné otvorenie kultúrneho domu.

Mikušovce

210. výročie (1813) – kaplnka sv. Margity.

Mýtna

100. výročie (1923) – zakúpenie zvonov v troch veľkostiach.

Mučín

20. výročie (2003) – popísanie prírodnej pamiatky Mučínska jaskyňa (Radlinger a Nociar), r. 2008 vyhlásená za voľne prístupnú.

Nitra nad Ipľom

200. výročie (1823) – rímskokatolícky kostol sv. Uršule.

Ozdín

210. výročie (1813) – kostol evanjelický, za NKP vyhlásený 9. 11. 1963.

Pleš

330. výročie (1693) – pôvodný zvon v rímskokatolíckom kostole sv. Petra a Pavla.

Podrečany

130. výročie (1893) – kaštieľ Kuchynkovcovv secesnom slohu.

Polichno

235. výročie (1788) – postavenie evanjelického kostola, za pôsobenia Adama Petiana.

160. výročie (1863) – vysadenie lipy v Polichne, za pôsobenia ev. farára Pavla Slančíka pri príležitosti tisícročného výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda.

Prša

110. výročie (1913) – postavenie rímskokatolíckeho kostola.

Radzovce

110. výročie (1913) – postavenie rímskokatolíckeho kostola Panny Márie Kráľovnej.

Rovňany

310. výročie (1713) – kúria, prestavaná r. 1767.

Stará Halič

390. rokov (1633) – odtlačok pečatidla.

60. výročie (1963) – vyhlásenie národných kultúrnych pamiatok (kostol, drevená zvonica z r. 1673, hradbový múr).

Šávoľ

295. výročie (1728) – rímskokatolícky kostol sv. Ducha.

40. výročie (1983) – vyhlásenie prírodnej rezervácie Kerčík.

Šurice

155. výročie (1868) – rímskokatolícky kostol sv. Michala, NKP.

Točnica

60. výročie (1963) – vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky – drevená zvonica z r. 1873 (150. výročie).

Tomášovce

90. výročie (7. 5. 1933) – začiatok písania Pamätnej knihy obce.

Trenč

100. výročie (19. 11. 1923) – vysviacka kostola, patrónkou je sv. Alžbeta.

Utekáč

110. výročie (1913) – Kaplnka sv. Vendelína v časti Drahová.

10. výročie (7. 9. 2013) – odhalenie pamätnej tabule Jurajovi Kubincovi v časti Salajka.

Veľká nad Ipľom

120. výročie (1903) – socha Panny Márie pred kostolom.

90. výročie (1933) – založenie kultúrnej organizácie Charitas.

65. výročie (1958) – vznik prvej tanečnej folklórnej skupiny.

Výročia kolektívov ZUČ:

Miešaný spevácky zbor OZVENA Lučenec – 90. výročie (1933)

Bol založený ako súčasť Miestneho odboru Matice Slovenskej v Lučenci. Zakladajúca schôdza sa uskutočnila 21. 12. 1933 ako Slovenský spevácky zbor Lučenec, ale už v máji 1934 sa premenoval na OZVENU. 17. 2. 2017 bol zbor zaregistrovaný ako OZ pod názvom Miešaný spevácky zbor OZVENA Lučenec. V súčasnosti je organizačnou vedúcou Katarína Ďaloková, DiS. art. a dirigentkou Mgr. Dagmar Jantošová, DiS. art.

Prvým dirigentom Ozveny bol Ladislav Čunderlík, od r. 1949 Ondrej Gábor, po ňom Ladislav Bence (od r. 1951). R. 1971 sa k nemu pridala Stanislava Spišiaková, ktorá po odchode L. Benceho už dirigovala zbor sama až do r. 1989. R. 1996 sa stala dirigentkou Marianna Donutilová. Dirigentské žezlo r. 2005 odovzdala po desaťročnej práci Dagmar Novodomskej (vydatá Jantošová).



Ženský spevácky zbor MELÓDIA z Fiľakova – 45. výročie (1978)

V decembri 1978 na výročnej členskej schôdzi Slovenského zväzu žien pri Základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským vo Fiľakove sa zrodil nápad založiť „ženský spevácky zbor“. Zakladateľkou a zároveň prvou vedúcou bola Alžbeta Bódiová, ktorá funkciu zastávala až do konca r. 1992. Od r. 1993 sa stala vedúcou Mária Agócssová. Od r. 2003 zbor existuje ako občianske združenie pod názvom Ženský spevácky zbor MELÓDIA – Fiľakovo, ktorého predsedníčkou a štatutárom je Mária Agócssová.

Na pozícii dirigentiek sa vystriedali viaceré osobnosti. Prvou dirigentkou bola Zuzana Vassányiová (december 1978 – august 1986), Agnesa Januseková (september 1986 – október 2004), Fehér Miklós (október 2004 – máj 2005), Zelma Mezricky (máj 2005 – jún 2008) a od júla 2008 je dirigentkou Makainé Simon Katalin, profesorka Umeleckej školy v Salgótarjáne (Maďarsko). Od r. 2006 na klavíri sprevádza Angelika Bodorová, učiteľka ZUŠ vo Fiľakove.



Divadlo Kármána Józsefa Lučenec – 35. výročie (1988) obnovenia činnosti

Od založenia až do r. 2000 existovali pod názvom Divadelný súbor Józsefa Kármána v Lučenci. R. 2000, po zaregistrovaní OZ pod novým názvom Divadlo Józsefa Kármána/Kármán József Színház Lučenec – začal tento názov používať aj divadelný súbor.

Zriaďovateľom divadla bola ZO Csemadoku v Lučenci. Po roku tamojšie vedenie – Jozef Puntigán, Erdélyi Attila a Štefan Csák – vytvorili v rámci Csemadoku samostatnú divadelnú bunku s vlastnými stanovami a financovaním. Pri zrode divadla stál Mgr. Štefan Csák, ktorý je od r. 1990 až dodnes riaditeľom a manažérom súboru. Kármánovci patria na Slovensku k najlepším ochotníckym divadelným súborom hrajúcim v maďarskom jazyku.



Folklórny spevácky súbor ZVONČEK pri ZŠ Vajanského Lučenec – 30. výročie (1993)

Založený bol pri ZŠ Vajanského v Lučenci. Hlavnú zásluhu na vzniku súboru má riaditeľka školy Mgr. Ľudmila Lacová, ktorá bola zároveň aj prvou vedúcou Zvončeka. Po nej prevzala funkciu Mgr. K. Fridrichová a od r. 2012 až po súčasnosť vedie súbor Mgr. Zuzana Goljanová.



DUBKÁČIK Buzitka – 30. výročie (1993)

Zakladateľkou bola Marta Macková. V začiatkoch prevládala divadelná zložka a od r. 2011 sa súbor zameriava viac na folklór. Názov bol odvodený od listov duba na vetvičke v obecnom erbe. Zriaďovateľom súboru bola v začiatkoch obec a od roku 2012 OZ FaDS Dubkáčik, ktoré vedie Slavomíra Očovánová, organizačným vedúcim je Mgr. Matej Baláž a umeleckou vedúcou je Mgr. Veronika Balážová.



Rómsky folklórny súbor KHAMORÓ (Slniečko) v Poltári – 25. výročie (1998)

Zriaďovateľom je OZ Klub rómskej mládeže Poltár. Vedúcou je Bc. Beata Berkyová. Ich zámerom je prezentovanie tradičných rómskych piesní a hudby, ale v repertoári majú aj moderné piesne. Sprevádza ich vlastná klávesová kapela.



Detský divadelný súbor EŇOŇUŇO v Kokave nad Rimavicou – 15. výročie (2008)

Zriaďovateľ je ZŠ s MŠ Kokava nad Rimavicou a Mgr. Eva Švingálová je zakladateľka súboru, režisérka a zároveň vedúca súboru od založenia až dodnes. Získali viaceré ocenenia: prvé miesto na regionálnej prehliadke Rozprávková skrinka a Cena primátora mesta Poltár (2010, 2011, 2012), Zlatá priadka 2011 – 3. miesto (*Bratia*) v kategórii súborov, Cena primátora mesta Šaľa udelená na návrh detskej poroty Fóra Zlatej priadky v kategórii súborov.



Detský folklórny súbor KUKUČKY v Poltári – 10. výročie (2013)

Zriaďovateľom bolo mesto Poltár. Vedúcou súboru bola a dodnes aj stále je Miroslava Kýpeťová, vydatá Kuželová. Názov si vybrali podľa kvetu, ktorý sa v minulosti hojne vyskytoval na okolitých lúkach. Od 1. 9. 2022 si založili OZ Mestský záujmový klub. Výročie si pripomenú programom *Hraj muzika, hraj* v septembri 2023.



Divadelný súbor STUŽKA v Kokave nad Rimavicou – 10. výročie (2013)

Založili ho bývalí členovia s vedúcou detského divadelného súboru Eňoňo z Kokavy nad Rimavicou, Evou Švingálovou a členkou bývalého súboru Samá ochota z Utekáča, A. Štromajerovou. Pôvodne si vymysleli názov 2Ška, čo mala byť v podstate skratka priezvisk dvoch zakladateľiek (Švingálová a Štromajerová). Ale prax ukázala, že ani 2Ška či Tu-Ška asi nebola správna voľba pre verejnosť. Uvádzali ich všelijako, len nie správne. Preto pôvodný zámer zmenili a nazvali sa Stučka. Mládežnícky divadelný súbor zastrešuje Miestne kultúrne stredisko v Kokave nad Rimavicou. Mgr. Eva Švingálová, je vedúcou a zároveň režisérkou od založenia.



KTO SME

Novohradské osvetové stredisko (NOS) v Lučenci je príspevkovou organizáciou s právnou subjektivitou, pôsobiacou v zmysle zákona o kultúrno-osvetovej činnosti, ktorej zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj. Organizácia sídli v Lučenci v centre mesta v jednej zo secesných budov, zaradenej do zoznamu kultúrnych pamiatok pod názvom Meštiansky dom.

Poslaním Novohradského osvetového strediska je prispievať k rozvoju kultúrneho spôsobu života v podmienkach miest a obcí v územnom obvode okresov Lučenec a Poltár.

Ako kultúrna organizácia pôsobiaca v Novohrade napomáha zvyšovať všeobecnú kultúrnu úroveň ľudí sprostredkovaním informácií a poznatkov z kultúry. Snaží sa prehĺbovať vzťah obyvateľov k vlastnému štátu, ku kultúrnej identite národa a národnostných menších, k starostlivosti o životné prostredie, vychovávať umením a k umeniu rozvíjaním záujmovo-umeleckej činnosti, vyhľadávať, uchovávať a sprístupňovať ľudové tradície.

Pri rozvíjaní kultúrno-vzdelávacích aktivít NOS spolupracuje so samosprávou, s regionálnymi a miestnymi kultúrnymi inštitúciami a občianskymi združeniami.

Organizuje okresné súťaže a prehliadky vo všetkých žánroch ZUČ v regióne (Výtvarné spektrum, AMFO, Hviezdoslavov Kubín, Rozprávková skrinka, Vidiečanova Habovka, Tompa Mihály, DOSky NOSky, Fedim, Eniki beniki a pod.).

Oblasti pôsobenia:

- záujmovo-umelecká činnosť (ZUČ), zoznam kolektívov na www.noslc.sk
- výchovná a vzdelávacia činnosť
- miestna kultúra – spolupráca s obcami
- práca s menšinami
- cezhraničná spolupráca
- edičná činnosť – mesačník REKUS (regionálny kultúrny spravodajca), Kalendár výročí a Katalóg podujatí, bulletiny, katalógy výstav, zborníky ai.

Ponúka:

- pomoc pri príprave a realizácii rôznych kultúrno-spoločenských podujatí
- poradenské a metodické služby v jednotlivých žánroch ZUČ
- výchovnú a vzdelávaciu činnosť (tematické okruhy podľa požiadaviek)
- tvorivé dielne ľudových remesiel i moderných techník
- spoluprácu na projektoch v prospech regiónu a jeho obyvateľov
- sprostredkovanie kontaktov na folklórne súbory, ľudových remeselníkov
- tlač a odbornú pomoc pri vydávaní materiálov menšieho rozsahu (plagáty, pozvánky, bulletiny a pod.).

Fotografia

- AMFO – Štúdio amatérskej fotografie pri NOS Lučenec, prvú okresnú výstavu malo r. 1971, za niekoľko desaťročí si získalo dobré meno. Viacerí významní autori získali mnoho ocenení na celoštátnych výstavách.

Výtvarná tvorba

- AVT – Štúdio amatérskej výtvarnej tvorby pri NOS funguje od r. 1980. Stretnutia členov sa konajú viackrát ročne a ich tvorba je pravidelne prezentovaná na regionálnych, krajských a celoštátnych výstavách (Jesenné stretnutie, Novohradský salón, Výtvarné spektrum). Zaujímavé projekty sú *Facka kockou* (2013), *Projekt (made in pod holým nebom)*.

Literárny klub V.L.A.S.

- Pôsobí pri Novohradskom osvetovom stredisku od r. 1991, lektorkou je spisovateľka Hana Košková. Klub umožňuje stretávanie začínajúcich autorov, rozbor a prezentáciu ich tvorby. Klub vydal osem literárnych zborníkov a realizoval niekoľko úspešných projektov, napr. *Slovo dalo slovo*, *Slovom k slovu*, *Mladí s mladým*, *Píšeme pre deti*, *H/VLAS ne/uto/píš*, *Vlak literatúry*, *Novlitero*, *Uzdraviť slovom*.

Dielňa ľudových remesiel DIELNIČKA

- Otvorená bola v máji 2006 a venuje sa tradíciám a ľudovým remeslám. Realizovala viaceré úspešné projekty ako *Leto s remeslom* či *Projekt V4 Art days*. Pri dielni vznikol r. 2018 klub paličkovanej čipky Pavúčík.

Pravidelne organizované podujatia:**MAREC:**

- **Rozprávková skrinka**

Regionálna prehliadka detskej dramatickej tvorivosti, koná sa pravidelne v KD Poltár v rámci dlhoročnej úspešnej spolupráce s Mestom Poltár. Cieľom je prezentácia všetkých DDS, ktoré v regióne pracujú (súbory slovenské, maďarské, súbory pracujúce s postihnutými a inak znevýhodnenými deťmi). Zámerom je poskytnúť priestor aj začínajúcim súborom, pre ktoré je prehliadka zdrojom inšpirácie a rozborové semináre sú tou najlepšou školou pre tvorcov divadla hraného deťmi.

MÁJ:

- **Heligónky nad Budinou**

Súťažná prehliadka je už tradičným stretnutím priaznivcov gombíkovej harmoniky – heligónky a tiež miestom pre konfrontáciu inštrumentálnych výkonov heligónkarov. Každoročne túto prehliadku pripravujeme v spolupráci s Obecným úradom Budiná.

JÚL:

- **Poipeľský umelecký festival**

Festival rôznych žánrov záujmovej umeleckej činnosti, na ktorom sa prezentujú slovenské, maďarské a rómske súbory a jednotlivci. Striedavo sa koná v obciach Radzovce a Veľká nad Ipľom. V Radzovciach sa v rámci podujatia koná aj Novohradský gulášový festival.

- **Palócky ľudovoumelecký tábor**

Prázdninový tábor, v ktorom sa deti učia pod dohľadom odborných lektorov – ľudové tance, piesne a ľudové remeslá, napr. hrnčiarstvo, tkanie, pletenie košíkov a pod. V posledných rokoch sa koná na chate Ipeľ a súčasťou záverečného programu je tradičné postavenie pamätného stĺpa.

- **MEDZINÁRODNÝ NOVOHRADSKÝ FOLKLÓRNY FESTIVAL**

Od r. 1995 ho organizovalo Župné osvetové a turistické stredisko v Salgótarjáne (MR). Spoločná hranica so Slovenskom a veľmi dobré susedské vzťahy so slovenským Novohradom podnietili organizátorov od r. 2000 vytvoriť spoločný festival v jednom termíne na obidvoch stranách hraníc, čo je ojedinelý európsky projekt. NOS bolo vtedy hlavným organizátorom v SR. Otvorenie bývalo pod hradom Šomoška v Maďarsku, galaprogram v Lučenci, festival sa konal vo viacerých obciach a mestách Novohradu, záver bol v meste Bánk. Atrakciou je krojovaný sprievod mestom a vlastná zvučka festivalu. V súčasnosti festival organizuje NOS v spolupráci s Mestom Lučenec. V rámci festivalu sa organizujú rôzne sprievodné podujatia – výstavy, jarmok ľudových remesiel, gastronomický jarmok a pod. Témy festivalových programov bývali rôzne, napr. *Vitajte v Novohrade* (2005), *Svadobné zvyky* (2008), *Nedeľa v Novohrade* (2009), *Klenoty Novohradu a Oslava krásy* (2020).

AUGUST:

- **KOLIESKO – Festival ľudovej kultúry a stretnutie mladých folkloristov**

Hlavným organizátorom je Obec Kokava nad Rimavicou. NOS pravidelne pripravuje výstavy, programové bloky folklórnych kolektívov regiónu na otvorenom pódiu v rámci *Kolieska pri fontáne* a už tradičným programom je divákmi obľúbený *Dvor Paľa Bútora*.

OKTÓBER – DECEMBER:

- **Divadelná jeseň**

Trojmesačný festival pôvodne začínal pod názvom Jesenné divadelné dni a má za sebou už dlhoročnú tradíciu. Je to festival divadla profesionálnych a ochotníckych, domácich a zahraničných súborov, ktorý sa koná na viacerých miestach regiónu. K jedinečným sprievodným aktivitám patrí otvárací happening, divadelný sprievod mestom či Novohradská improvizačná liga.

DECEMBER:

- **Adventné stretnutia** – prehliadky cirkevných a svetských speváckych zborov.
- **Posolstvo Vianoc** – prezentácia tradičných vianočných zvykov.

KATALÓG KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝCH PODUJATÍ:

Upozorňujeme na prípadné zrušenie alebo zmenu termínu podujatí.

Sledujte webové stránky organizátorov!

JANUÁR:

1. 1. Vitaj Nový rok,

org.: Mesto Lučenec.

7. 1. Novoročný pochod

(Lom nad Rimavicou – Polianky – Kokava-Háj – Drahová – Utekáč),
zraz účastníkov na námestí v Utekáči a odchod autobusom do Lomu n/R.,

org.: KST Utekáč.

27. 1. Oslavy oslobodenia obce,

Spoločenský dom Málinec,

org.: Obec Málinec.

27. 1. Pietna spomienka – oslobodenie Utekáča,

park pri Pomníku padlých,

org.: Obec Utekáč.

28. 1. Turistický výstup na Stráň,

org.: Obec Málinec.

Do 31. 1. Sladké Vianoce – výstava oblátnic,

Mestské vlastivedné múzeum – galéria, Fiľakovo,

org.: Hradné múzeum.

Podujatia bez presného dátumu:

Január – február: **XIV. Trienále akvarelu**, medzinárodná súťažná prehliadka
súčasnej akvarellovej tvorby,

org. a miesto:

Novohradské múzeum a galéria v Lučenci.

Fašiangy v knižnici, výstava karnevalových škrabošiek, masiek a výkresov
s fašiangovou tematikou vytvorených deťmi MŠ,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Ples mesta Fiľakovo,

MsKS Fiľakovo,

org.: Mesto Fiľakovo a MsKS.

Dni maďarskej kultúry,

MsKS Fiľakovo,

org.: MsKS, ZO Csemadok, OZ Iuvenis Neogradiensis.

Január – december: **Tanečný dom pre najmenších**, každý mesiac pre škôlkarov a žiakov prvého stupňa, ľudová hudba File Banda...,

MsKS Filákov,

org.: MsKS, OZ Iuvenis Neogradiensis.

FEBRUÁR

4. 2. **Karneval na ľade**,

zimný štadión,

org.: Mesto Lučenec.

4. 2. **Ples rodákov**,

sála MKS Utekáč,

org.: obec Utekáč.

11. 2. **3. Reprezentačný ples Cirkevnej ZŠ sv. Jána Bosca** v Lučenci,

hotel Slovan o 19.00.

14. – 21. 2. **180. výročie kodifikácie slovenčiny**

– **Týždeň materinského jazyka**

(org.: MO MS a Dom MS v Lučenci)

14. 2. otvorenie výstavy „Učebnice slovenského jazyka v histórii slovenského národa“

15. 2. prehliadky výstavy

16. 2. súťaž v prednese povesti „Šaliarsky Matko“

17. 2. prehliadka výstavy

20. 2. súťaž „Poznávame nárečia našich predkov“

21. 2. Metodický deň učiteľov slovenského jazyka, dejepisu a regionálnej výchovy.

Podujatia bez presného dátumu:

Karnevalové masky, súťaž o najkrajšiu masku,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Fašiangové huncúctva v Kokave nad Rimavicou, šantenie detí v maskách,

org.: MKS Kokava nad Rimavicou.

Fašiangy v uličkách Kokavy, sprievod masiek, návšteva domácností,

org.: MKS Kokava nad Rimavicou.

Pampuškový večierok, posedenie členov ZO SZPB a hostí pri ľudovej hudbe,

org.: ZO SZPB a MKS v Kokave nad Rimavicou.

Fašiangy, pochod masiek so žiakmi ZŠ s MŠ v Utekáči,

org.: Obec Utekáč a ZŠ s MŠ.

MAREC

4. 3. Oslavy MDŽ – divadelné predstavenie, posedenie pri hudbe,

sála MKS,

org.: Obec Utekáč v spolupráci so ZŠ s MŠ.

15. 3. Fíha Tralala,

kino Apollo Lučenec,

org.: Mesto Lučenec.

15. 3. **Petőfi 200 – Po stopách Petőfiho** – reťazec výstav pri príležitosti

200. výročia narodenia, potrvá do 3. 9.,

Filakovský hrad – 5. podlažie Bebekovej veže,

org.: Hradné múzeum vo Filakove.

17. 3. **Fašiangové popoludnie,**

Klub dôchodcov Málinec,

org.: Obec Málinec.

24. 3. **XXII. Medzinárodný maďarský fotosalón** – putovná výstava Svetového združenia maďarských fotografov, potrvá do 23. 4.,

Mestské vlastivedné múzeum Filakovo,

org.: Hradné múzeum.

24. 3. (slovenské ZŠ) a 31. 3. (maďarské ZŠ) **Noc s Andersenom,**

Mestská knižnica Filakovo,

org.: Hradné múzeum.

Podujatia bez presného dátumu:

Marec mesiac knihy – Týždeň slovenských knižníc, každý deň podujatia pre školy o vzniku knihy a dejinách knižníc,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Deň ľudovej rozprávky, podujatie venované pamiatke Pavla Dobšinského, dramatisácia rozprávky z jeho tvorby študentmi SOŠ pedagogickej,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Noc s Andersenom strávená v knižnici čítaním rozprávok a stretnutiami so zaujímavými osobnosťami,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Mestský deň učiteľov – slávnostné stretnutie s udeľovaním d'akovných plakiet J. A. Komenského,

MsKS Filakovo,

org.: Mesto Filakovo a MsKS.

Marec – december: **Hudobné ročné obdobia,**

séria podujatí jazzu, swingu, worldmusic...,

MsKS Filákov, Dvor mestského vlastivedného múzea,

org.: MsKS Filákov.

Marec – november: **Medzinárodný divadelný festival,**

MsKS, mestský park, dvor múzea, hradný areál,

org.: MsKS Filákov.

Marec – november: **LITERAtúra,**

MsKS, dvor múzea, ZŠ a SŠ,

org.: MsKS.

Marec – november: **Umelecká dielňa FOLT,**

Dvor Mestského vlastivedného múzea vo Filákov, ZŠ a SŠ,

org.: MsKS.

Divadelné predstavenie pri príležitosti MDŽ,

org. a miesto: MKS Kokava nad Rimavicou.

Veľkonočné trhy,

org. a miesto: MKS Kokava nad Rimavicou.

APRÍL

10. 4. **Palócka Veľká noc** na Filákovskom hrade, podujatie organizované už viac ako 15 rokov na veľkonočný pondelok,

org.: MsKS Filákov.

18. 4. **Zdeňek Izer,**

kino Apollo v Lučenci,

org.: Mesto Lučenec.

26. 4. **Jubilejná výstava Františka Mráza**, potrvá do 9. 6.,

Mestské vlastivedné múzeum Filákov,

org.: Hradné múzeum.

30. 4. **Stavanie mája,**

Málinec – námestie obce,

org.: Obec Málinec.

Podujatia bez presného dátumu:

Literárna záhrada, interaktívne divadelné predstavenie s Osmijankom,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Hudobno-divadelné predstavenie pre deti,

org. a miesto: MKS Kokava nad Rimavicou.

Detský hudobný folklór – krajský detský folklórny festival*MKS Kokava nad Rimavicou,**org.: Hontiansko-ipeľské osvetové stredisko Veľký Krtíš v spolupráci s MKS.***Stavanie mája – program mládežníkov z FS Kokavan,***org.: MKS Kokava nad Rimavicou.***MÁJ****1. 5. Retro máj v Polichne,***org.: Obec Polichno a MO MS.***5. 5. Spomienkový akt pri príležitosti 78. výročia ukončenia vojny,***pri pomníku padlých,**org.: Obec Utekáč v spolupráci so ZO SZPB.***6. 5. Heligónky na Budinej – súťažná prehliadka heligónkarov,***organizovaná v spolupráci s obcou Budiná,**kultúrny dom Budiná.***6. 5. Oslavy Dňa víťazstva nad fašizmom,***zapálenie vatry na vrchu Stráň,**org.: Obec Málinec.***6. 5. Výstup na Pasiečky – turistické podujatie rodičov a detí pri príležitosti ukončenia 2. svetovej vojny,***zraz účastníkov na námestí v Utekáči,**org.: KST v Utekáči v spolupráci s Obcou Utekáč.***12. 5. Oslavy Dňa matiek,***Spoločenský dom Málinec,**org.: Obec Málinec.***14. 5. Deň matiek – vystúpenie žiakov,***sála MKS o 15.00,**org.: Obec Utekáč v spolupráci so ZŠ s MŠ.***14. 5. Uvítanie do života – privítanie novorodencov,***obradná sieň,**org.: Obec Utekáč.***20. 5. Svetlo na konci tunela – výstava svietiacich obrazov Kamila Juraška,**
*potrvá do 2. 7.,**Filákovský hrad – protiletecký úkryt pod hradným vrchom,**org.: Hradné múzeum.***20. 5. Noc múzeí a galérií,***Filákovský hrad a Mestské vlastivedné múzeum,**org.: Hradné múzeum.*

25. 5. **Odovzdávanie Cien Emy Goldpergerovej za rok 2022** – ceny za prínos v regionálnej histórii Novohradu a Malohontu,

radnica,

org.: OZ Priatel'ia histórie Novohradu a Mestské múzeum Lučenec.

27. – 28. 5. **Juraj Kubinec – nestor slovenských fujaristov**, vystúpenia FS, ulička remesiel, súťaže pre deti,

námestie pri obecnom úrade,

org.: Obec Utekáč.

31. 5. **Deň detí na Fiľakovskom hrade**, hradné nádvorie, org.: Hradné múzeum Fiľakovo.

Podujatia bez presného dátumu:

Stromy, výstava fotografií mladého umelca Martina Babaríka,

odd. náučnej literatúry Novohradskej knižnice v Lučenci.

V. – VI. **Týždeň európskych geoparkov**,

lokalita Novohrad-Nógrád geoparku UNESCO,

org.: Z.p.o. Geopark Novohrad-Nógrád.

Detský folklórny festival – krajská prehliadka detských tanečných choreografií,

MKS Kokava nad Rimavicou,

org.: Hontiansko-ipeľské osvetové stredisko Veľký Krtíš a MKS.

Deň matiek – program žiakov ZŠ s MŠ v Kokave nad Rimavicou,

MsKS Kokava nad Rimavicou.

Koncert populárnej hudby,

org. a miesto: MKS Kokava nad Rimavicou.

JÚN

3. 6. **MDD**,

nádvorie starej školy v Málinci,

org.: Obec Málince.

10. 6. **XXIII. Fiľakovské hradné hry**, prezentácia bojového umenia, dobových remesiel, tradícií a tancov,

Fiľakovský hrad,

org.: Hradné múzeum vo Fiľakove.

16. 6. **Etudy z dreva** – jubilejný výber predmetov z Lesníckeho a drevárskeho múzea Zvolen, potrvá do 30. 7.,

Mestské vlastivedné múzeum Fiľakovo,

org.: Hradné múzeum.

24. 6. **Jánske dni** – 22. ročník,

org.: Obec Málinec.

30. 6. **Ukončenie povinnej školskej dochádzky**, rozlúčka so žiakmi 9. ročníka ZŠ s MŠ, slávnostné odovzdávanie vysvedčení,

obradná sieň,

org.: Obec Utekáč.

Podujatia bez presného dátumu:

Celé Slovensko číta deťom, podujatie venované čítaniu deťom aspoň 20 minút denne za účasti známych osobností regiónu,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Úsmevné príbehy, beseda so spisovateľkou Martou Hlušíkovou,

odd. pre deti Novohradskej knižnice v Lučenci.

Mestský deň detí,

mestský park vo Fiľakove,

*org.: MsKS, HMF, KC, MŠ a ZŠ, ZO Csemadok,
DMS, DHZ, 47. Skautský zbor.*

VI. – VII. **UDVart**, multižánrový umelecký festival,

dvor Mestského vlastivedného múzea vo Fiľakove,

org.: MsKS.

Deň detí – spoločensko-zábavné podujatie venované deťom v

Kokave nad Rimavicou,

org.: OcÚ a MKS.

Stretnutie heligónkarov – XXV. ročník,

org. a miesto: MKS Kokava nad Rimavicou.

Deň otcov – športový deň pre otcov,

areál ZŠ s MŠ,

org.: Obec Utekáč.

Slávnostné prijatie jubilantov

pri príležitosti okrúhlych životných jubileí (za I. polrok),

obradná sieň,

org.: Obec Utekáč.

Memoriál Ondreja Vargica, futbalový turnaj a súťaže pre deti aj dospelých,

futbalové ihrisko,

org.: Obec Utekáč a TJ Iskra Utekáč.

JÚL**8. 7. POIPEĽSKÝ UMELECKÝ FESTIVAL,***Radzovce***26. – 30. 7. MEDZINÁRODNÝ NOVOHRADSKÝ FOLKLÓRNY FESTIVAL**

– 27. Ročník

*Lučenec, mestá a obce regiónu***Podujatia bez presného dátumu:**Tvorivý pobyt umelcov v neateľových podmienkach továrne v Kalinove– **35. ročník Medzinárodného keramického sympózia,***org.: Novohradské múzeum a galéria Lučenec.***Putovanie za rozprávkou,** celodenné aktivity po stopách Dobšinského rozprávok,*odd. pre deti Novohradskej knižnice Lučenec.***VII. – VIII. Letný tábor Novohrad-Nógrádgeoparku,***areál NTIC Filákov a hradné nádvorie,**org.: Z.p.o. Geopark Novohrad-Nógrád.***Palócke dni a Medzinárodný Novohradský Folklórny Festival,***Filákovský hrad,**org.: NOS Lučenec a MsKS Filákov.***Festival Kokava** – víkendové hudobné podujatie v Kokave nad Rimavicou, org.: OZ priaznivcov športu a kultúry.**AUGUST****10. 8. Jubilejná výstava Alfréda Balázsa,** potrvá do 20. 10.,*Mestské vlastivedné múzeum Filákov,**org.: Hradné múzeum.***3. – 6. 8. KOLIESKO – XXXII. ročník** – festival ľudovej kultúry,
stretnutie mladých folkloristov*v Kokave nad Rimavicou,**org.: Obec Kokava nad Rimavicou.***17. – 19. 8. Dni mesta Lučenec,***org.: Mesto Lučenec.***24. 8. BALVAL FEST** – festival rómskej hudby, spevu a tanca*v Kokave nad Rimavicou,**org.: KVOZ Láčhodrom.***26. 8. Oslavy SNP** a vatra na Stráni,*org.: Obec Málinec.*

31. 8. Kollárovci,

amfiteáter Lučenec o 19.00,
org. Mesto Lučenec.

Podujatia bez presného dátumu:

August – september: Výstava – Diela vytvorené na 35. ročníku

Medzinárodného keramického sympózia,

org. a miesto: Novohradské múzeum a galéria v Lučenci.

Výstava ilustrácií Katky Sojkovej,

galéria odd. náučnej literatúry Novohradskej knižnice v Lučenci.

PALÓCKE DNI a Dni mesta Fiľakovo,

Hradný areál Fiľakovského hradu,
org.: MsKS, mesto Fiľakovo, HMF, KC, VPS,
Rímskokatolícka cirkev – Farnosť Fiľakovo.

Oslavy SNP

pri pomníku padlých, org.: Obec Utekáč.

SEPTEMBER

13. 9. **Pastierstvo Novohradu a Gemera-Malohontu,** výstavné predmety
pochádzajú z Banického múzea Rožňava, GMM R. Sobota, NMG Lučenec,
PM B. Ďarmoty, MNM, HM,

Fiľakovský hrad – 5. podlažie Bebekovej veže, Fiľakovo,
potrvá do 15. 11.,
org.: Hradné múzeum.

21. 9. **20. výročie** (1. 9. 2003) založenia
Cirkevnej základnej školy sv. Jána Bosca v Lučenci.

Podujatia bez presného dátumu:

Noc v knižnici s rôznymi osobnosťami,

org. a miesto: Novohradská knižnica v Lučenci.

Hraj, muzika, hraj – 10. výročie založenia DFS Kukučky v Poltári,

org.: OZ Mestský záujmový klub,
KD Poltár.

Mikroregión Sinec-Kokavsko – 20 rokov pôsobenia, kultúrne vystúpenia
v členských obciach počas mesiacov september a október,

org.: Mikroregión Sinec-Kokavsko.

Majstrovstvá sveta v pečení toční – VI. ročník, súťaž o najlepšiu točňu a o najrýchlejšie nastrúhané zemiaky, súťaže, výstava,

námestie pri obecnom úrade,

org.: Obec Utekáč v spolupráci so ZŠ s MŠ.

Súťaž o najlepší ovocný koláč,

org. a miesto: Obec Polichno, MO MS Polichno.

OKTÓBER

7. 10. Literárno-turistické podujatie **Timravínym chodníčkom**

a výtvarná súťaž **Maľujeme Timravu**,

org.: Obec Polichno, Dom MS Lučenec,

NOS, MO MS Polichno a Lučenec,

spoluorg.: Ábelová, Spolok M. R. Štefánika,

Gymnázium B.S. Timravy Lučenec, ZŠ a SŠ.

7. 10. **Prezentačný deň Mikroregiónu Hornohrad**, súťaž o najlepšiu klobásu,

Zlatno.

7. 10. **Utekáčská horská 30-ka**

(Skorušina – Klenovský Vepor – Havrilovo – Utekáč),

zraz účastníkov na námestí, odchod autobusom,

org.: KST v Utekáči.

13. 10. **Stretnutie jubilantov 2022** a seniorov obce,

org.: Obec Málinec.

20. 10. **Eva Máziková**,

kino Apollo Lučenec,

org.: Mesto Lučenec.

27. 10. **Oppidum Fylek 600** – jubilejná výstava na pamiatku udelenia výsad poľnohospodárskeho mestečka, potrvá do 31. 1. 2024,

Mestské vlastivedné múzeum Filákovu,

org.: Hradné múzeum.

Podujatia bez presného dátumu:

Chrontulienka spod postele, beseda so spisovateľom a hudobníkom

Braňom Jobusom,

odd. pre deti a mládež Novohradskej knižnice v Lučenci.

Gurmánsky deň, 8. ročník – prezentácia tradičných jedál regiónu,

námestie v Kokave nad Rimavicou,

org.: mikroregión SINEC-KOKAVSKO a MKS Kokava nad Rimavicou.

Mesiac úcty k starším

MKS Kokava nad Rimavicou,
org.: Obec a MKS.

Posedenie s dôchodcami v rámci mesiaca úcty k starším,
divadelné predstavenie,

org.: KST v Utekáči.

NOVEMBER

23. 11. **Stretnutie priateľov regionálnej histórie** spojené s vydaním zborníka,
Mestské múzeum Lučenec,
org.: OZ Priatelia histórie Novohradu a Mestské múzeum Lučenec.

Podujatia bez presného dátumu:

Literárny Lučenec, vyhodnotenie celoslovenskej súťaže vo vlastnej tvorbe,
org. a miesto: Novohradská knižnica v Lučenci.

ECAV a Rímskokatolícka cirkev Kokava nad Rimavicou

– ekumenická pobožnosť v Dome smútku pri príležitosti Pamiatky zosnulých
s dychovou hudbou Kokavčanka,

org.: obec v spolupráci s ECAV a rímskokatolíckou cirkvou

Katarínsky kvízový večer – zábavno-spoločensko-vedomostný kvíz,

org. a miesto: MKS Kokava nad Rimavicou.

Divadelná jeseň, divadelný festival,

org.: Novohradské osvetové stredisko v Lučenci, Mesto Lučenec.

DECEMBER

21. 12. **Vianočný program** – vystúpenie žiakov ZŠ s MŠ,
burza vianočných ozdôb,

sála MKS,
org.: Obec Utekáč a ZŠ s MŠ.

22. 12. **Veselé Vianoce** – vianočný program,

org.: Obec Málinec.

26. 12. **Štefánsky výstup na Pasiečky** – turistický pochod,

org.: KST v Utekáči.

31. 12. Silvester,

námestie obce,
org.: Obec Málinec.

Podujatia bez presného dátumu:

Zo života herečky, beseda nielen o sláve, ale aj o divadle, filmoch a úskaliach našej rodáčky,

komunitná miestnosť Novohradskej knižnice v Lučenci.

Adventný koncert – zapálenie prvej adventnej sviečky,

námestie pred KD v Kokave nad Rimavicou,

org.: MKS Kokava nad Rimavicou.

Vianočný program OZ Lácho drom,

org.: OZ Láchodrom v Kokave nad Rimavicou.

Stretnutie Mikuláša s deťmi a divadelné predstavenie,

org. a miesto:

MKS Kokava nad Rimavicou.

Vianočný program detí ZŠ s MŠ,

org.: ZŠ s MŠ Kokava nad Rimavicou a MKS.

Vianočná dedina – vianočné trhy s kultúrnym programom

na námestí,

org.: obec a ZŠ s MŠ Kokava nad Rimavicou.

Živý Betlehem,

org.: obec a ECAV

Kokava nad Rimavicou.

Slávnostné prijatie jubilantov pri príležitosti okrúhlych životných jubileí
(za II. polrok),

obradná sieň,

org.: Obec Utekáč.

Luciin nočný výstup na Farkašku – nočný turistický pochod,

org.: KST v Utekáči.

KONTAKTY na organizátorov, ktorí prispeli do publikácie:

Kultúrne inštitúcie:

Novohradské osvetové stredisko, riaditeľ: Mgr. Stanislav Spišiak
J. Kármána 2/2, 984 01 Lučenec, tel.: 047/ 4331534, 4512703,
e-mail: noslc@noslc.sk, www.noslc.sk,
www.facebook.com/novohradskaosveta

Novohradské múzeum a galéria, riaditeľka: Mgr. Iveta Kaczarová
Kubínyiho nám. 3, 984 01 Lučenec
tel.: 047/4332502, e-mail: lajzova@nmg.sk, www.nmg.sk

Novohradská knižnica, riaditeľka: PhDr. Mgr. Daša Filčíková
J. Kármána 2/2, 984 01 Lučenec, tel.: 047/4513238,
e-mail: riaditelka@nklc.sk, sluzby@nklc.sk, www.nklc.sk

Mestské kultúrne stredisko, Námestie slobody 30, 986 01 Filákov
riaditeľka: Mgr. Andrea Illés Kósik, tel.: 047/3337132, 0950689610,
e-mail: msks@filakovo.sk, web: www.kultura.filakovo.sk,
fb: facebook.com/msksfilakovo/

Hradné múzeum, Hlavná ul. 14, 986 01 Filákov,
riaditeľka: Mgr. Viktória Títonová, PhD., tel.: 047/4382017, 0918 975 634,
e-mail: muzeum@hradfilakovo.sk, [info@hradfilakovo](mailto:info@hradfilakovo.sk), www.hradfilakovo.sk

Novohradské turisticko-informačné centrum, Podhradská 14, 986 01 Filákov,
Bc. Denisa Pócsaová, tel.: 047/4382016, 0918 994 481,
e-mail: ntic@hradfilakovo.sk

Z.p.o. Geopark Novohrad – Nógrád, Podhradská 14, 986 01 Filákov,
tel.: 0917 646 551,
e-mail: geopark.filakovo@gmail.com, www.nogradgeopark.eu

Miestne kultúrne stredisko, Námestie 1. mája č.10, 985 05 Kokava n./ Rim.
Blanka Harasimová, vedúca, 047/4293245, 0950 646 959,
e-mail: blanka.harasimova@kokava.sk

Občianske združenia:

OZ PRIATELIA HISTÓRIE NOVOHRADU, Mišo Šesták, 0903605317,

e-mail: misosestak@gmail.com

OZ priaznivcov športu a kultúry Kokava nad Rimavicou, Bajan,

e-mail: bajanpeter068@gmail.com

OZ Láčhodrom Kokava nad Rimavicou, Sendrei,

e-mail: sendreivladimir@gmail.com

OZ PRVÁ ISKRA UTEKÁČ, Milan Pupala,

e-mail: milanpupala@centrum.sk

Spolky:

Haličský vlastivedný spolok – Galch v Haliči, Dipl. Ing. Ján Hikker,

e-mail: janhikkerhalicky@centrum.sk),

Envirokabinet Halič, RNDr. Jozef Klinda, e-mail: jozef.klinda@gmail.com

Miestny odbor Matice slovenskej v Lučenci,

Mgr. Ľudmila Lacová, ludmila.lacova@gmail.com

Dom Matice slovenskej v Lučenci, riaditeľka Dr. Jana Viteková, 0903 590 595,

dms.lucenec@matica.sk

Mikroregión Sinec-Kokavsko, Kochanová, e-mail: ozrodon@pmxmail.sk

Mestá a obce (informácie v zozname obcí):

Lučenec- MsÚ, odd. školstva, soc. vecí, kultúry a športu, Filákovovo, Poltár, Halič, Kokava nad Rimavicou, Málinec (Anna Kančová, 047/4291122, 0908 651 192), Tomášovce, Utekáč (Ľubomíra Šajgalíková, 047/4514131), Zlatno

Školy:

Cirkevná ZŠ sv. Jána Bosca Lučenec, T. G. Masaryka 9, 984 01 Lučenec,

Mgr. Mariana Vinarčíková, riaditeľka, tel.: 0915 804 553, 0940 558 650

Zoznam mestských a obecných úradov v okresoch Lučenec a Poltár:**OKRES LUČENEC**

LUČENEC – Mestský úrad, Ulica novohradská č. 1, 984 01 Lučenec

Primátorka: **PhDr. Alexandra Pivková**, tel.: 047/4307220,

e-mail: primatorka@lucenec.sk, www.lucenec.sk,

Oddelenie školstva, soc. vecí, kultúry a športu – Ing. Ivana Jasenková Olšágová, vedúca, tel.: 047/4307229,

e-mail: ivana.jasenkova@lucenec.sk,

Mgr. Darina Varhaníková, programový zamestnanec pre kultúru ,

tel.: 047 4307231, e-mail: darina.varhanikova@lucenec.sk

LUKUS – Lučenské kultúrne a umelecké stredisko, Ul. Dr. Herza 240/01,

riaditeľ: Tomáš Belko, tel.: 0905 364681, e-mail: tomas.belko@lukus.sk,

Andrea Moravčíková, vedúca Mestského múzea, tel.: 0911733981,

e-mail: andrea.moravcikova@lukus.sk, www.lukus.sk

MIC – Mestské informačné centrum, Radnica, Ul. Dr. Herza 240/01,

047/4331513, e-mail: mic@lucenec.sk

FILÁKOVO – Mestský úrad, Radničná 25, 986 01 Filákov

Primátor: **Mgr. Attila Agócs, PhD.**, tel.: 047/4381001,

e-mail: primator@filakovo.sk, www.filakovo.sk,

ÁBELOVÁ – Obecný úrad č. 95, 985 13 Ábelová

Starosta: **Jaroslav Maslen**, tel.: 047/4379510, 0902972000,

e-mail: obec@abelova.sk, www.abelova.sk

BELINA – Obecný úrad, č. 194, 986 01 Filákov

Starosta: **Mgr. Zoltán Marcinkó**, tel.: 047/4381 31, 0905 270593,

e-mail: obecbelina@centrum.sk, starosta@belina.sk, www.belina.sk

BISKUPICE – Obecný úrad, Biskupická 61/132, 986 01 Filákov,

tel.: 047/4381815,

Starosta: **Mgr. Jozef Cupper**, tel.: 0908 930167,

e-mail: obec@obecbiskupice.sk, www.obecbiskupice.sk

BOĽKOVCE – Obecný úrad, č. 10, 984 01 Lučenec

Starosta: **Ladislav Vanko**, tel.: 047/4394144, 0911604951,

e-mail: starosta@bolkovce.sk, www.bolkovce.sk

BUDINÁ – Obecný úrad Budiná č. 96, 985 12 Tuhár

Starosta: **Ing. Marian Čerpák**, tel.: 0474397335, 0908 626866,

e-mail: obecbudina@tuhar.net, www.budina.sk

BULHARY – Obecný úrad, č. 96, 986 01 Fiľakovo

Starosta: **Karel Várady**, tel.: 047/4381772,

e-mail: bulhary@hotmail.com, www.bulhary.ocu.sk

BUZITKA – Obecný úrad, č. 126, 985 41 Šávoľ

Starosta: **Miroslav Malatinec**, tel.: 047/438 01 83, 0905 669 432,

e-mail: obecbuzitka@gmail.com, starostabuzitka@gmail.com,

www.buzitkaobec.sk

ČAKANOVCE – Obecný úrad, Čakanovce 312, 985 58 Radzovce

Starosta: **Mgr. Vojtech Bodor**, tel.: 047/4491123, 0917 869033,

www.obeccakanovce.sk,

e-mail: obeccakanovce@obeccakanovce.sk

ČAMOVCE – Obecný úrad, č. 69 986 01 Fiľakovo

Starosta: **Mgr. Adrián Karkusz**, tel.: 047/4389101, 0907 115296,

e-mail: camovce@gmail.com,

www.camovce.webnode.sk

DIVÍN – Obecný úrad, Námestie mieru 654/3, 985 52 Divín

Starosta: **Ing. Ján Sivok, PhD.**, tel.: 047/4397301, 0917849509,

e-mail: starosta@divin.sk,

www.divin.sk

DOBROČ – Obecný úrad Dobroč, č. 140, 985 53 Mýtna, tel.: 047/439 71 05

Starosta: **Ing. Miroslav Remeník**, 0917961326,

e-mail: starosta@dobroc.sk, podatelna@dobroc.sk,

www.dobroc.sk

FILÁKOVSKÉ KOVÁČE – Obecný úrad Filákovské Kováče 275, 986 01 Filákov
Starosta: **Michal Muránsky**, tel.: 047/4380233, 0905548287,
e-mail: starosta@filakovskekovace.sk,
www.filakovskekovace.sk

GREGOROVA VIESKA – Obecný úrad, 985 56 Tomášovce
Starostka: **Bc. Renata Hrnčiarová**, tel.: 047/4392000, 0902685998,
e-mail: starosta@gregorovavieska.sk,
www.gregorovavieska.e-obce.sk

HALIČ – Obecný úrad, Mieru č. 66, 985 11 Halič, tel.: 047/ 439 2356
Starosta: **Mgr. Alexander Udvardy**, 0907 858 440,
e-mail: starosta@obechalic.sk,
www.halic.sk

HOLIŠA – Obecný úrad, č. 61, 985 57 Holiša
Starosta: **Adrián Zsélyi**, tel.: 047/4394222,
e-mail: starosta@ocuholisa.sk,
www.ocuholisa.sk

JELŠOVEC – Obecný úrad Jelšovec, č. 74, 985 32 Veľká nad Ipľom
Starosta: **Ladislav Mácka**, tel.: 047/4374108, 0940342084,
e-mail: starosta@jelsovec.sk,
www.jelsovec.sk

KALONDA – Obecný úrad Kalonda, Mierová 104/67, 985 31 Rapovce
Starostka: **Réka Papp**, tel.: 047/4398108, 0905234936,
e-mail: obeckalonda@gmail.com,
www.kalonda.sk

KOTMANOVÁ – Obecný úrad Kotmanová, č. 122, 985 53 Mýtna
Starostka: **Mgr. Mária Oravcová**, tel.: 047/4397109, 0905270590,
e-mail: obec@kotmanova.sk,
www.kotmanova.sk

LEHÔTKA – Obecný úrad Lehôtka, č. 23, 985 11 Halič

Starosta: **Richard Laššan**, tel.: 047/4392346, 0905 270431,

e-mail: starosta@lehotka.sk, info@lehotka.sk,

www.lehotka.sk,

LENTVORA – Obecný úrad Lentvora, č. 61, 985 13 Ábelová

Starosta: **Dušan Sudár**, tel.: 047/4379547, 0915214686,

e-mail: obeclentvora@gmail.com

LIPOVANY – Obecný úrad Lipovany, č. 45, 985 31 Rapovce

Starosta: **Vladimír Kumštár**, tel.: 047/439 98 72, 0905270434,

e-mail: lipovany@dkn.sk,

www.lipovany.sk

LOVINOBAŇA – Obecný úrad, SNP 356/1, 985 54 Lovinobaňa,

tel.: 047/4512516

Starosta: **Bc. Andrea Valachová**, tel.: 047/4396402, 0905270914,

e-mail: starosta@lovinobana.sk, podatelna@lovinobana.sk,

www.lovinobana.sk

LUPOČ – Obecný úrad Lupoč, č. 102, 985 11 Halič, tel.: 047/4392345

Starosta: **Ing. Peter Tejiščák**, 0911 252 799,

e-mail: obeclupoc@gmail.com,

www.lupoc.sk

ĽUBOREČ – Obecný úrad Ľuboreč, č. 138, 985 11 Halič

Starosta: **Martina Bútová**, tel.: 047/4372823, 0903547601,

e-mail: obec@luborec.sk, starosta@luborec.sk,

www.luborec.sk

MAŠKOVÁ – Obecný úrad Mašková, č. 76, 985 11 Halič

Starostka: **Ing. Bronislava Brablecová**, tel.: 047/4392362, 0911 951775,

e-mail: obec.maskova@gmail.com,

www.maskova.sk

MIKUŠOVCE – Obecný úrad Mikušovce, č. 14, 984 01 Lučenec
Starosta: **Ing. Imrich Ágošton**, tel.: 047/4329132, 0905270432,
e-mail: mikusovce@centrum.sk,
www.mikusovce.com

MUČÍN – Obecný úrad Mučín, Bernolákova 1, 985 31 Rapovce
Starosta: **PhDr. Peter Matúška**, tel.: 047/4378870, 0905272673,
e-mail: starosta@mucin.sk,
www.mucin.sk

MÝTNA – Obecný úrad Mýtna, č. 47, 985 53 Mýtna
Starosta: **Mgr. Ivana Kondačová**, tel.: 047/4397107,
e-mail: starosta@mytna.sk, obec@mytna.sk,
www.mytna.sk

NITRA NAD IPĽOM – Obecný úrad Nitra nad Ipľom, č. 96, 985 57 Holiša
Starosta: **Tivadar Berky**, tel.: 047/43941 97,
e-mail: obecnitra@gmail.com,
www.nitranadiplom.sk

NOVÉ HONY – Obecný úrad Nové Hony č. 13, 985 42 Veľké Dravce
Starostka: **Alena Spodniaková**, tel.: 047/4373112,
e-mail: starosta@novehony.sk,
www.novehony.sk

PANICKÉ DRAVCE – Obecný úrad Panické Dravce, č. 280, 985 32 P. Dravce
Starosta: **Atila Papp**, tel.: 047/437 41 34, 0905 359 860,
e-mail: starosta@panickedravce.sk, obec@panickedravce.sk,
www.panickedravce.sk

PÍLA – Obecný úrad Píla, č. 174, 985 53 Mýtna
Starosta: **Ing. Ľubomír Aláč**, tel.: 047/439 71 04, 0903457129,
e-mail: pilaobec@gmail.com,
www.pila-obec.sk

PINCINÁ –Obecný úrad Pinciná, č. 12, 984 01 Lučenec
Starostka: **Bc. Gabriela Soós**, tel.: 047/439 41 87, 0907776566,
e-mail: starosta@pincina.sk, obec@pincina.sk,
www.pincina.sk

PLEŠ – Obecný úrad Pleš, č. 7, 985 31 Rapovce
Starosta: **Miroslav Plaucha**, tel.: 047/439 98 41, 0917674482,
e-mail: obecnyurad.ples@centrum.sk,
www.obecples.sk

PODREČANY –Obecný úrad, č. 190, 985 54 Podrečany
Starosta: **Ing. Peter Kulich**, tel.: 047/4396171,
e-mail: obec@podrecany.sk,
www.podrecany.sk

POLICHNO–Obecný úrad Polichno, č. 138, 985 13 Ábelová
Starosta: **Pavel Kyseľ**, tel.: 047/4379533, 0905 270436,
e-mail: kysel@polichno.sk, polichno@polichno.sk,
www.polichno.sk

PRAHA – Obecný úrad Praha, č. 37, 985 11 Halič
Starosta: **Erik Marčok**, tel.: 047/4392348, 0915714166,
e-mail: obecpraha@azet.sk,
www.praha-m.estranky.sk

PRŠA – Obecný úrad Prša, č. 79, 985 41 Šávoľ
Starosta: **Gábor Nagy**, tel.: 047/4380190,
e-mail: ocu.prsa@gmail.com

RADZOVCE –Obecný úrad, č. 506, 985 58 Radzovce
Starosta: **Ing. Péter György**, tel.: 047/4491127,
e-mail: starosta@radzovce.sk,
www.radzovce.sk,

RAPOVCE – Obecný úrad, Hlavná 99, 985 31 Rapovce
Starosta: **Ing. Ladislav Sóky**, tel.: 047/4398100, 0918629849,
e-mail: rapovce@dkn.sk,
www.obecrapovce.sk

RATKA – Obecný úrad Ratka, č. 109, 986 01 Fiľakovo

Starosta: **Ing. Milan Spodniak**, tel.: 047/4383431, 0905607983,

e-mail: starosta.ratka@gmail.com,

www.obecratka.sk

RUŽINÁ – Obecný úrad Ružiná, č. 102, 985 52 Divín

Starosta: **Jozef Líška**, tel.: 047/4396116, 0905270428,

e-mail: starosta.ruzina@gmail.com,

www.ruzina.eu

STARÁ HALIČ – Obecný úrad, č. 116/49, 985 11 Halič

Starosta: **Ing. Jozef Gembec**, tel.: 047/4392331, 0918678866,

e-mail: starosta@starahalic.sk,

www.starahalic.sk

ŠÁVOL' – Obecný úrad, č. 220, 985 41 Šávoľ

Starosta: **Július Ferencz**, tel.: 047/4511111, 0905270430,

e-mail: ocu.savol@gmail.com,

www.obecsavol.estranky.sk

ŠIATORSKÁ BUKOVINKA – Obecný úrad Šiatorská Bukovinka, č. 41,
985 58 Radzovce

Starosta: **Ing. Peter Badinka**, tel.: 047/4491154,

e-mail: ocusiat.buk@gmail.com,

www.siatbukovinka.sk

ŠÍD – Obecný úrad Šíd, č. 37, 986 01 Fiľakovo

Starosta: **Arnold Kurunci**, tel.: 047/4389213, 0905218807,

e-mail: obecsid@hotmail.com

www.obec-sid.sk

ŠURICE – Obecný úrad Šurice, č. 179, 980 33 Hajnačka

Starosta: **Zoltán Végh**, tel.: 047/4389282, 0917 451 483,

e-mail: starostasurice@gmail.com, obecsurice179@gmail.com,

www.obecsurice.sk,

TOČNICA – Obecný úrad Točnica, č. 113, 985 22 Cinobaňa
Starostka: **nové voľby**, tel.: 047/4396175, 0903 184789,
e-mail: obec@tocnica.sk,
www.tocnica.sk

TOMÁŠOVCE – Obecný úrad Tomášovce, Partizánska 132, 985 56 Tomášovce
Starosta: **Ing. Ján Mičuda**, tel.: 047/4371446, 0908941808,
e-mail: starosta@tomasovce.sk,
www.tomasovce.sk

TREBEĽOVCE – Obecný úrad Trebeľovce, č. 109, 985 31 Rapovce
Starosta: **Mgr. Marcel Hudec**, tel.: 047/4398714, 0905270591,
e-mail: obectrebelovce@dkn.sk,
www.obectrebelovce.sk

TREŇČ – Obecný úrad Tren, č. 11, 985 32 Veľká nad Ipľom
Starosta: **Andrej Barčík**, tel.: 047/4399765, 0905 661 928,
e-mail: trenc@lucenec.net, starosta@trenc.sk,
www.trenc.sk

TUHÁR – Obecný úrad, č. 56, 985 12 Tuhár
Starosta: **Bc. Peter Čeman**, tel.: 047/4377621, 0911491250,
e-mail: obecnyurad@tuhar.sk, starosta.tuhar@gmail.com,
www.tuhar.sk

VEĽKÁ NAD IPĽOM – Obecný úrad, č. 86, 985 32 Veľká nad Ipľom
Starosta: **Ing. Gabriel Rácz**, tel.: 047/4374102, 0948 242 680,
e-mail: starosta@velkanadiplom.sk, info@velkanadiplom.sk,
www.velkanadiplom.sk

VEĽKÉ DRAVCE – Obecný úrad, Školská 240, 985 42 Veľké Dravce
Starostka: **Mgr. Viera Rubintová**, tel.: 047/4373122, 0908249931,
e-mail: obecvelkedravce@gmail.com,
www.velkedravce.sk

VIDINÁ – Obecný úrad, Športová 1, 985 59 Vidiná
Starosta: **Ing. Ján Šupica**, tel.: 047/4511524, 0905 270 437,
e-mail: podatelna@vidina.sk, starosta@vidina.sk,
www.vidina.sk,

OKRES POLTÁR

POLTÁR – Mestský úrad, Železničná 489/1, 987 01 Poltár
Primátor: **Peter Sitor**, tel.: 047/4308423,
e-mail: mesto@poltar.sk,
www.poltar.sk

BREZNIČKA – Obecný úrad, č. 206, 985 02 Breznička
Starosta: **Mgr. Branislav Knechta**, tel.: 0911794180,
e-mail: branokne@gmail.com, breznickapt@gmail.com,
www.obecbreznicka.sk

CINOBAŇA – Obecný úrad, Banská ulica 315/1, 985 22 Cinobaňa
Starosta: **Jozef Melicher**, tel.: 047/4511731,
e-mail: starosta@cinobana.sk,
www.cinobana.sk

ČESKÉ BREZOVO – Obecný úrad, č. 97, 985 03 České Brezovo
Starosta: **Ivan Miko**, tel.: 047/4292122, 0903254386,
e-mail: starosta@ceskebrezovo.sk,
www.ceskebrezovo.sk,

ĎUBÁKOVO – Obecný úrad, č. 45, 985 07 Šoltýska
Starosta: **Miroslav Škrabák** - tel.: 047/4295722

HRADIŠTE – Obecný úrad, č. 112, 985 25 Hradište
Starostka: **Nataša Iskrová**, tel.: 047/4291825, 0903 490903,
e-mail: obec@hradiste.sk,
www.hradiste.sk

HRNČIARSKA VES – Obecný úrad, Pondelok 87, 980 13 Hrnčiarska Ves

Starosta: **Ján Melicher**, tel.: 047/5674317, 0907878166,

e-mail: hrnciarskaves@gmail.com,

www.hrnciarskaves.sk

HRNČIARSKE ZALUŽANY – Obecný úrad, Hlavná 90,

980 12 Hrnčiarske Zalužany

Starosta: **Ing. Branislav Nociar**, tel.: 047/5672111, 0908903587,

e-mail: starosta@hrnciarskezaluzany.sk,

www.hrnciarskezaluzany.sk

KALINOVO – Obecný úrad, SNP 138/14, 985 01 Kalinovo

Starosta: **Ján Šárkan**, tel.: 047/4390205,

e-mail: obec@kalinovo.sk,

www.kalinovo.sk

KOKAVA NAD RIMAVICOU – Obecný úrad, Nám. 1. mája 1,

985 05 Kokava nad Rimavicou

Starosta: **Ing. Ján Chromek**, tel.: 047/4293104, 0907144793,

e-mail: jan.chromek@kokava.sk,

www.kokava.sk

KRNÁ – Obecný úrad, č. 49, 985 25 Hradište

Starostka: **Martin Šalgo**, tel.: 047/4291955,

e-mail: obeckrna@gmail.com,

www.krna.sk

MÁLINEC – Obecný úrad, Nám. SNP č. 474, 985 26 Málinec

Starosta: **Ing. Igor Lacko**, tel.: 047/4291121, 0905410540,

e-mail: starosta@malinec.sk,

www.malinec.sk

Kultúrny referent: Anna Kančová – tel.: 047/4291122,

e-mail: kancova.a@malinec.sk

MLÁDZOVO – Obecný úrad, 985 02 Breznička

Starosta: **Miroslav Čičmanec**, tel.: 047/4486822, 0918 437 339,

www.mladzovo.sk ,

e-mail: obecmladzovo@gmail.com

OZDÍN – Obecný úrad, č. 52, 985 24 Rovňany

Starosta: **Ing. Pavel Salva**, tel.: 047/4291301, 0911 875697,

e-mail: starosta@malinec.sk,

www.ozdin.sk, e-mail: starostaozdin@gmail.com

ROVNANY – Obecný úrad, č. 98, 985 24 Rovňany

Starostka: **Jana Cabanová**, tel.: 047/4223459, 0908911031,

e-mail: starosta@rovnany.sk,

www.rovnany.sk

SELCE – Obecný úrad Selce č. 1, 980 13 Hrnčiarska Ves

Starosta zastupujúci: **Martin Bodnár**, tel.: 047/5423491, 0910944851,

e-mail: selcegemer@gmail.com,

www.selcegemer.sk

SUŠANY – Obecný úrad, č. 87, 980 12 Hrnčiarske Zalužany

Starosta: **Mgr. Štefan Vaclavik**, tel.: 047/5678124, 0911238912,

e-mail: osusany@post.sk,

www.susany.sk

ŠOLTÝSKA – Obecný úrad, č. 48, 985 07 Šoltýska

Starosta: **Viera Havranová**, tel.: 047/4295723, 0918451879,

e-mail: starosta@soltyska.sk,

www.soltyska.sk

UHORSKÉ – Obecný úrad, č. 8, 985 25 Uhorské

Starosta: **Ing. Pavel Olšiak**, tel.: 047/422 34 28, 0948711777,

e-mail: starosta.uhorske@ma-net.sk,

www.uhorske.sk

UTEKÁČ – Obecný úrad, č. 52, 985 06 Utekáč

Starosta: **Miroslav Barutiak**, tel.: 047/4514131, 0911252433,

e-mail: starosta@obecutekac.sk,

www.obecutekac.sk

Kultúrna pracovníčka: **Ľubomíra Šajgalíková**,

e-mail: lubomira.sajgalikova@obecutekac.sk

VELKÁ VES –Obecný úrad Veľká Ves, č. 53, 985 01 Kalinovo

Starosta: **Jozef Líška**, tel.: 047/4390922, 0903506559,

e-mail: velkaves@velkaves.sk,

www.velkaves.sk

ZLATNO – Obecný úrad, č. 62, 985 04 Zlatno

Starostka: **Mgr. Margaréta Murínová**, tel.: 047/4111843, 0908922106,

e-mail: starosta@obeczlatno.sk,

www.obeczlatno.sk

Zdroj – Literatúra:

F.Mihály: *Kto je kto v Novohrade* 1999 – 2000 (2001),
Osobnosti Novohradu (1995),
Osobnosti Lučenca, spomienky a nekrológy (2018),
Výnimočné osobnosti Novohradu (2022),
REKUS – ročníky 2010/2022,
Obzor Gemera,
Obzor Gemera-Malohontu,
J. Hikker-Haličský, J. Klinda – Envirokabinet Halič
a Haličský vlastivedný spolok Galch,
internet

Kalendár výročí Novohradu a Malohontu a Katalóg kultúrno-spoločenských podujatí 2023

Vydalo:	BBSK – Novohradské osvetové stredisko v Lučenci
Zodpovedný:	Mgr. Stanislav Spišiak, riaditeľ NOS
Zostavil:	Michal Abelovský
Jazyková úprava:	doc. PaedDr. Július Lomenčík, PhD.
Grafická úprava:	Renata Ádamová
Tlač:	NOS Lučenec
Foto:	NOS, Mgr. Milan Alberti
Rok:	2023
Obálka:	PS: foto – Stanislav Spišiak st. ZS: foto – Stanislav Spišiak st.



Stano Spisak 2021